
چمگ
SAMAD ABDULLAH

سے ماہی — ناصر آباد

چمگ

تاک نمبر: 10 — اکتوبر داں دسمبر 2002 — سال: 3

شونکار: رفیق عاجز/ سعید صدف

صلاح کار: مبارک قاضی

کمک شونکار: فدا احمد

شنگ کار: جان بلوچ

سرتاک ء عمل: صمد عبداللہ

ڈس ونشان:
چمگ سوسائٹی ناصر آباد، تربت، مکران
بلوچستان
پوسٹ کوڈ نمبر 92900

بینک اکاؤنٹ: Quarterly Chammag اکاؤنٹ
نمبر 1161-2 M.C.B نیو بس اڈہ برانچ تربت
ای میل ڈس:
chamagbalochi@hotmail.com
chammag@yahoo.com

ملک	بہا سالینی	رجسٹری ڈاک
پاکستان	120 کلدار	160 کلدار
مسقط	4 ریال	6 ریال
امارات/قطر	25 درہم	40 درہم
کویت/بحرین	4 دینار	6 دینار
یوروپ	$ 20	$ 25

اے تاک ءِ بہا:
-/30 کلدار

شنگکار جان بلوچ ءَ چہ احمد برادرس پرنٹرز ناظم آباد کراچی ءَ چھاپ جنائینت ءُ چمگ ءِ کارگس ناصر آباد ءَ شنگ کت۔

مئے جہگیر

تربت ---------------- عابد علیم

گوادر ---------------- ملا ریاض

جیونی ---------------- صالح خمار

پیشکان ---------------- مولا بخش حبیب

اورماڑہ ---------------- انور جمعہ

پنجگور ---------------- عنایت اللہ قومی

بلیدہ ---------------- رحمت اللہ شوہاز

بل نگور ---------------- شرف شاد

تمپ ---------------- جمال ناصر

مند ---------------- سرتاج مومن

دشت ---------------- عبدالواحد عابد

تونکی ---------------- محمد جان صادق

کڈان ---------------- صابر فدا/سمیر طاہر

کلانچی ---------------- شاہد شاکر/امام داد

نودز ---------------- نادل حیات

ہوت آباد ---------------- طارق بلال

میر آباد ---------------- برکت بیتاب/نادل وفا

مالار ---------------- غلام اومان

زہران ---------------- مول جان مجروح/محمود قادر

در ملکی جہگیر

مسقط ---------------- خالد ارس/ناسر نذیر

العین ---------------- ابراہیم حسرت

قطر ---------------- شبیر مسافر/نعیم وفاہ

سلالہ ---------------- خالد موسیٰ

شارجہ ---------------- مراد علی شاکر

کویت ---------------- حکیم سوہنش

بحرن ---------------- فضل حیات

سویڈن ---------------- مسعود بلوچ

لڑ

سلیم سلام، صمد کودک، زبیر رُسن۔ شکیل نور، مجید میار، چراگ میر آبادی۔ ابراہیم حمزہ، شاکر شاد، لیاقت ساگر، الٰہی بخش الٰہی، طارق احمد۔ شمیر عادل، برکھا بلوچ، محمود قادر، حافظ اعجاز

ھنی رج (65-68)

افلاطون ءِ حیالانی سرا......۔سید عبداللہ/صدیق سراج

سرجمیں شوہاز۔۔۔۔۔۔۔۔۔ہربھجن رام سنگھ/حمل امین

میاں استمانی لبزانک (69-84)

اوست۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔موپاساں/ع ش نسیم دشتی

جنگ۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔میلووان جیلاس/فدا احمد

واب ءُ آگہی ءِ درمیان ء۔۔۔۔۔خلیل جبران/نسیم اکرم

منی دل ءِ مراد۔۔۔۔۔۔محمود درویش/ڈاکٹر فضل خالق

درگال (85-106)

مبارک قاضی۔ کریم دشتی۔ قاضی بشیر احمد۔ نثار یوسف۔ شریف واہگ، بصیر قادر۔ طیب قاضی، غلام حسین آزار۔ رحمٰن مراد، غفور شاد۔ ماسٹر حسن علی سہیل، اکمل شاکر۔ خالد موسیٰ، ریاض رضا۔ عباس یوسف، احمد علی عادل ۔ کے۔پی ، رشید قادر، نواز قاضی۔ عزیز شاد، بشیر شہزاد، باقی ارمان۔ ظفر صادق ، غ ق گل، فضل وفا۔ راشد معراج، سلیم یات، مین اللہ راہی۔ موسیٰ قاضی، مقبول محسن، نعمت اکرم، اسماعیل ابرار۔ عبدالواحد، منظور مراد، مراد شاکر، اقبال مجروح۔ خلیل نواب، کفایت زہیر، بشیر شوہاز، حنیف عادل۔ عزت آزاد، لیاقت جوہر، امین لعل، نزیر لقمان۔ سہیل صالح، مسلم اسماعیل، مجید ساجد، شبیر حیدر۔ فضل حیدر، غفور راجہ، منصور حیات، وسیم صادق، خالد رحمٰن، نصیر نیاز۔ وارث گچکی، خورشید شیدا، تقصیر احمد، فضل کریم فراز، کریم خیال، منیر لعل۔

نازک (107-116)

سید ہاشمی ءِ نبشتگیں اولی بلوچی ناول ءِ سہی بہر

پلانی پیژگاہ ءِ ھوا (117-120)

استاد عبدالمجید گوادری، برکھا بلوچ، واحد کمال، رزاق قاضی، آر بی ملا۔

نبشتہ کار وتی حیال ءُ لیکہانی مانزمان وت انت۔

(ادارہ)

ادبءُ سیاستءِ نیامءَ تپاوت

باریں ادبءُ سیاستءِ نیامءَ نزیکی است؟ءُ ایشانی نزیکیءُ دوریءِ حدوسیمسر چہ حدءَ اوشتنت ،اے یکے دومیءَ گوں چہ حدءَ اثر مند انتءُ ایشاں یکے دومیءَ گوں چہ حدءَ اثر مند بوگ لوٹیت ؟ کسے اگاں اے دوئینانی نیامءِ پرکءُ تپاوتءِ بارواہ جیڑ ایت تہ الّمءَ برزءِ نبشتہ ایں سوال مردمءِ دیما سرکشانءَ اوشتنت ۔ چیا کہ اے دوانچیں راہ انت کہ گوں راستیءَ اگاں ایشانی پشدرءُ ستاہءَ بچارئے تہ یکے دومیءَ گوں باز دیرو ِگستا گندگءَ نئیت ، بلےتو اگاں مرچی ایں دوروبار یگءِ جاورانی پدااے دوئینانی سراراستیں زانشءِ نگاہاں گوں ، چارءُ تپاس بکنئے گڑا ترا ایشانی نیامءَ باز دوری گندگا کیتءُ انچوش دور، کہ گشئے یکے دومیءِ ضد گندگءُ زانگ بنت ۔

سیاستءِ مول ومراد چی انت ،سیاست چے لوٹیتءُ چے دیگا انت؟ وتی شرّنگیں توسیپءُ ستاہءَ ابید ،استمانیءُ میاں استمانی دروشمءَ ہم اگاں چارگ بہ بیت ترا ہے گندگا کیت کہ جہانءِ ہمک ملک ،دومی ملکءَ گوں ، یک راجے دومی راجءَ راوتی لگتانی چیرا یاکہ زیردست کنگءِ ہاتراہر دابیں حیلہءُ حربہءِ کاربندگا چکّ وپد نہ انت ۔ جہانءِ دیمروئیءِ ہمراہیءَ درتہ پچّی ،گون وتن ،واریءُ بزگی ہم دارگ نہ بوکیں درورےءَ دیما روان انت ،انسان چہ انسانیتءَ دیروِگستا بُوان انت ، گشئے کہ انسانءِ دلءِ تہءِ دردءُ جذبگءِ پُل گیمر ان انت ۔ یکوئیءُ تپاکی ،کہولءُ نکاں بگرداں راجءُ ملکانی تہا نزورترّ انءُ پدروان

انت۔ انسان ءِ حیال ءُ لیکہ، گروہی ءُ ذاتی نپ ءُ پائدگانی شوہازءَ راہی انت ہمے نیمون ءُ علت ءَ دنیاءِ توامیں جاہ ءُ دمگاں بے بروسہی، ناشکی، بے باوری ءُ چہ جذبگ ءَ زبہریں لیکہ، زندءِ راہانی سراچو ماتکوہ ءَ مِکّ بُوان انت۔ یکے دومی ءِ تباہی ءُ گمساری ءَ وتی مول ءُ منزل زانت۔

سیاست، ڈیہہ راج ءُ مہلوک دوستی، بزگ ءُ بے درانی حق ءُ مُزءِ گپ ءَ ابیدہم جہان ءَ را یک تباہی سازوکیں آسے ءِ نیمگا برگاانت ءُ ادب، قلم ءِ جمرانی آپ ءَ گوں ہمے آس ءَ را توسگ ءِ جہدءِ باوست ءَ انت۔ ادب ہر ہما جنزءَ ایر جنت ءُ رد کنت، کہ آ پہ جہان ءِ وشرنگی ءُ انسانیت ءَ تاوان بار بہ بیت۔ ادب جہان ءَ را یک انچیں عکسے ءِ پیشدارگا دزگٹ انت کہ آئی ءِ تہا زندءِ بہار، ایمنی ءُ وشحالی، شادمانی ءِ سازءُ رنگ گوں وتی نوکتریں دروشماں پہ انسانیت ءَ سر بہ بیت۔ ادب چہ ذاتی ءُ گروہی پائدگ ءُ چہ دروگ ءُ ریاءَ بازدیرءِ گستائیں چیزے۔ ادب راستی ءِ رہشون ءُ رہشناس بیت، ادب ہچ وہدءَ بے مقصد نہ بوتگ ءُ نئیکہ بیت، ادب الّم یک مقصدے ءِ گولائی ءَ چکرّ یت، بے مقصدءَ ادب ءِ معنا ہلاس بیت آ مقصد گُڑی بزگ وغم جت و بے درانی دردانی مارگ ءِ داب ءُ دروشم ءَ بہ بیت یا کہ مہر ءُ وفا، ڈیہہ ءُ ڈگار، تہار ءُ رژن، حسن ءُ عشق ءِ یا کہ رنگ ءُ بھنگ ءِ، اے درہاادب ساچوک ءِ مول ومراد ءُ مقصد بنت۔ نبشتہ کارءِ باتن ءُ دل ہمنچو دردءَ سرّ بیچ بہ بیت آ ہمنکس جہل ءُ معناداریں ادب نبشتہ کت کنت ءُ اگاں ہمنکس آئی ءِ درد نزورترّ ان بہ بیت یا کہ بیرگ ءَ آ چہ دردءِ لذّت ءَ زبہر بہ بیت گڑا آئی ءِ نبشتہ ءِ تہا تہہ داری ءُ سنگینی ہلاس بیت ءُ آ اوشت ءِ آماچ بیت۔ اوشت مرگ ءِ نام انت۔

مراداے نہ انت کہ لبزانت یا نبشتہ کار چہ سیاست ءَ کینگ دار بہ بیت۔ بلے اے حدّ ءَ ہم وتاراہوار مہ گیجیت کہ سیاست ءِ قہریں آس، آئی ءِ ادب ءَ رابسوچیت ءُ چوپرءَ آئی ءَ گوات ءِ میار بکنت۔

امیت انت کہ مئے نبشتہ کار ءُ وانوک، اے بنگپ ءِ سراجوانتریں دروشمے ءَ نبشتہ کن انت۔

شونکار ☆☆☆

سچکان

نگد/ نبشتانک

ارسانی کلکشان تئی

داغانی ماہکان تئی

غوث بخش صابر

غالب ءِ سالروچ ءِ ودارنہ کت، عطا شات یکرد ءِ چہ پیش ءَ لذّات وتی ابدی دوارجاہ گپت، غالبؔ ءِ روچ ۱۵ فروری انت، عطا ءَ اگہ ِ روچ ءَ چہ دگہ اڈ بکتیں آ پرے بابت ءَ ہم غالبؔ ءِ ہمسرور بوت کت، پہ دگہ بازیں پہناتاں غالب ءُ عطا شات مٹ ءُ ہمدرور انت۔ غالب وتی عصرءِ زبان، عطا شات وتی نوبت ءُ باریگ ءِ سر پدیں رازدان۔ دوئینانی پیش چاری، راجی تب ءُ رژن، زندی طلب گوں وتا ہم تب کہ__ '' مومن نبود غالبؔ وکافرنتواں گفت''بلکن جنت الفردوس ءَ دوئیں بے مٹ ءَ بےدرور یں شاعر ہمنیاد بہ بنت۔

انچو کہ غالب ءِ شاعری گراں گوہر انت کہ چنت سد سال گوزگا رند ہم ہمو سال یک دو کتاب شرحِ غالب ءِ لوزانک ءِ مذی ءَ سر بار بوان انت باورکنگ کرزیت کہ عطا شات ہم انچوشیں ازمے ءِ واہند انت کہ وہد ءِ دزءُ لیگار آئی گفتارانی گوہراں زنگ ءُ بدرنگ کت نہ کنت۔ ہرچوں کہ مئے گلزمین ءِ علم ءُ زانت ءِ روشنائی مان شانان کنت چوشیں دید ءِ واہند ءُ زانت حدابند جہہ جنان ءَ عطا شات ءِ علمی ءُ لوزانکی کاراں نشان دینت آئی وصف ءُ ساڑاہ ءَ ہمسرِ آزمان کنت۔ عطا شات ءِ زندگ ءَ توانائیں شاعری ءِ ہمنکیاس بر د پہنات انت کہ یک تشے ءَ منی پیمیں شعری ازم ءُ کمال ءَ ناسرپدیں مردے آہاں لیکت ہم نہ کنت چہ جائیکہ آئی شاعری ءِ وصفاں دیما بیاریت پر یشی من حدامرزیں کریم دشتی ءِ پدنشکاں گران ءُ، گوں عطا شات ءَ ریڈو ءِ زمانہ ءَ

ہمنیادی ءِ یا تاں دل ءَ آران لہتیں عرض کنیں، ایشاں ہچبر ءَ علمی تران زانگ مہ بیت ایش بس عطا شات ءِ بہر گنگیں مہرانی یک گروشکے _ ''ارسانی کلکشان تئی__ داغانی ماہکان تئی''

۱۹۶۳ ءَ کہ حدامرزی کریم دشتی ءَ شرگداری چھاپ ءَ شنگ کت عطا شات ءِ بنداتی روچ بوتگ انت بلے کریم دشتی ءِ دیدءَ عطا شات ءِ شاعری ءَ ہما گوہرانی گروشگ دیستگ ات کہ آئی وتی عہدءِ شاعران ءَ گورگنداں بنداں ءَ عطا شات ءِ شاعری ءَ را یک جوانیں سنگے ءِ نام دات۔ شرگداری ءِ واجہیں شہزانت ءَ نوشتہ کت'' پہ بلوچی شاعری ءَ واجہ حداوت انت۔ آئی اولاکانی حال ایش انت کہ پاردیم اش سستگ انت۔ بلوچی شاعری ءِ اولاک گوں رھت ءَ چیل ءِ تہا مہ کپیت۔ پردگے کہ عطا شات ہے وہداں چوقائمیں سار بان ءَ رھت ءَ را پہ لیلگ ءَ نیشت ءَ بلوچی شاعری ءِ بار برابر کت''۔

اے ھئیں لوزانکی ءَ علمی گیش گیوارے کہ ہر چوں بلوچی زبان ءَ آئی شاعری ترقی کنت، دیما روت ہے سوج قدر ءَ شاعر ءَ شاعری ءِ وانوک سر پد بنت۔

شاعری ءِ باروا یک دگہ شہزانتے ءِ گوشگ انت کہ زبان ؤ ہر مردم ءَ پرانت، گپ ہم جت کنت، وتی راجی ءَ زمانگی ضرورتاں ہم ہے زبان ءِ کمک ءَ پورا کت کنت بلے آئرا شاعر گوشگ نہ بیت، بلکن شاعری ایشی نام انت کہ ہے حبر ءَ انچوش بہ پلگار، بہ بینگار ءَ بکش کہ گوں یکیں اشکنگا اشکنوک ءِ دل ءِ بن تلاں سر بہ بیت''۔ مئے زبان ءَ شاعرانی کمی نہ انت یکے چہ یکے ءَ سر دست۔ مئے شاعری سر حال منی گلزمین ءِ حسن، وطن ءِ مہر ہم باز وڑا پر بندگ بوتگ انت بلے کئے ءَ چوشیں ہرتک ءَ سر جمیں گالے گوشتگ کہ گوں اشکنگا وطن ءِ مہر دلانی تہا پر چول بہ بیت:

وفا یک، مہریک، ارمانی ئیں دل یک ءَ منزل یک/ پتو بھنبھور بات آباد، پمن محر میں بولان

یکروچے من الس ءِ دفتر ءَ پہ واجہ امان اللہ گچکی ءِ گندگا شتوں، یک شعرے تھنگہ رنگیں فریمے ءَ منڈتگ ات۔ ہے شعر یا گال عطا شات ءَ وتی وطن ءِ سازاہ ءَ گوشتگ ات، ہمیشی ہر یک لوز ءَ مہر ءَ دوستی ءِ گنجیں جہزہ ئُر شتگ انت۔

سلام پر تو گہیں گلزمین۔ سلام سلام

سلام پر تو مئے دنیا ءَ دین سلام سلام

سلام پر تئی روچ ءَ کہ برمش درشانی

سلام پر تئی استال، روچ ءَ مہکانی

سلام پر تئی شپ سرگیں سلام سلام

سلام پر تئی مسکیں ڈگار، سرگیں کوہ

سلام پرتئی نیلیں تیاب شیشکیں جو

سلام ڈن وتگ پل زریں سلام سلام

سلام پرتئی حب وہدوک، مہر ومیار

سلام دردءِ دوا، دستگیر، دورگ وار

سلام پرتئی وشیں سمیں سلام سلام

گلزمین ءَ راوتی دنیاءِ دین لیکگ، روچ ءِ برمش، استال ءِ مہکان، مسکیں ڈگار، سرکیں کوہ، نیلیں تیاب، شیشکیں جو، سرکیں شپ، مہرءِ بام، پل زریں ڈن وتگ، کئے نزانت کہ ایشانی شریداری گوں کجام گلزمین ءَ انت، ہے لوزان ءَ مئے گوشاں باز براں اشکتگ بلے عطا شاد ءَ ایشان ءَ بینگ ءَ شداتگ۔ جنت ءِ بینگ کہ گوشاں بہ سیپائیت۔ پہ گوشتن ءَ ایش لوز انت بلے پہ مارگ ءَ عطا شاد ءِ اندری دردءِ درشان ءِ درانگاز__

دشتی وتی شرگداری ءَ نبشتہ کنت __ ''حواس مردم ءَ رادری چیزانی (خارجی اشیاء) ءِ زانت ءَ دنت تہ تہی مارگ ءِ ہم لائقی ءَ بخشائیت شاعری ہے درئی ءِ اندری دروانی مارشت ءِ نام انت۔ عطا شاد ءِ شاعری چہ اندری تورشتاں پر انت، آئی لبزیں دل وہدیکہ پاہارکت پہ جمائی ارس ہے تورشت ءِ شوندار بنت:

تو ندیستہ منی ارس ءِ بچکند/کہ دل ءِ زیمل ءَ افار گشے

شاعری ءِ دگہ یک وصف ءَ شرّی یے جمالیاتی حس گوشگ بوتگ۔ شاعری بنی آدم ءِ ہدوک ءِ ہوشام انت کہ پہ ''شریں رنگ'' ''جذبہِ جمال'' ءِ سہرا کنگا بیت آئی زبان انچوش بوئیگ لوٹیت کہ بگوشے چہ دل ءَ جہلانک ءَ درآیان انت، آئی تہا رودوم بہ بیت زیمل بہ بیت، لوزانچو گچین کنگ بہ بنت کہ حسن ءِ صورت ءِ ھمیں شوندار بہ بنت۔ عطا شاد ءِ شاعری ءَ پل، استار، مہکان، نود، سمین، کوش، کوش ہم چونائیں نہ، جنتی کوش، گوازگ، ہتم سداں ہزاراں لوز انت کہ آئی شاعری ءِ تہا جذبہِ جمال ءِ ڈس ءَ دینت، پدا ایش ہم کہ آئی کارمرز کرتگیں لوز چوشیں اثر دارنت کہ وانوک ءَ راپہ توصیف کنگا ناعلاج کنت۔ ہے لوز دگراں ہم وتی شاعری ءَ کاربستگ انت بلے عطا شاد ءِ کارمرزی ءِ کمال وتی جند ئیگ انت۔

چہر و بدل شاعری ءِ سہت انت، چہر بدل ءِ کارمرزی ءَ لوز پراہ پہناتیں معنا دینت، عطا شاد ءِ شاعری ءَ چوشیں مصرے پہ گدارے گندگ بیت کہ آ چہر ءُ بدل ءَ ہورک بہ بیت۔ واجہ کریم دشتی گوشیت کہ شاعری بے چہرگ ءَ وانگ نہ بیت دنیاءِ مزنیں کواس چہرگ ءَ شاعری ءِ جلوہ ءُ براہ گشنت:

رولبی بیت کہ سرچنیں تئی گلرنگیں انارک/کجلیت شپ کہ تئی ہیک شنفاری باتاں

اداں گلزمیں اتارک کہ سرپنت رولی مانشانیت، مہرکہ شنگ بنت شپ ءَ راسیاہ تہاریں دروشم رسیت کللشاں دوست ءِ لسہیں گیوار، ماہکان آئی شنگ گنگیں شار، آبریشمی ملکورانی سمینی ساہگ، تبدآرگیں ڈیل، عطاشاد ءِ شاعری فکرءُ کمال ءِ شاہدی ءَ دینت۔

عطاشاد ءَ رازبان ءِ خیال تکی ءَ گوربوتگ، آئی وتی گوشگ انت کہ منی دوست ءُ براہندگان منا بازسکین دات کہ من وتی زبان ءَ شاعری بکنیں بلے من نارتگ ات کہ تانکہ زبان ءِ دربتیں گالوارانی سرا منا قابو مہ بیت من وتی دل ءِ لہڑاں پہ وانوکاں جوانیں پیمے ءَ سرکت نہ کنیں۔ پریشی ءَ من ریڈیو ءِ کشندہ ءُ ازمکارانی کمک گپت من پیسراوتار اچہ بلوچستان ءِ جتاجتائیں گالواراں بلدکنائینت۔ عطا ءِ ہمے کوشتن ءِ ثبوت آئی گفتارانی تہار وآسانی ءُ روبرکتی ئیں گالوارانی لوزانکس زیات انت کہ آئی وتی ڈکشن ءِ ڈس رسیت۔ بوسہ کشیت، پک ہم کشیت۔ ساہگ ءَ سیچا دوئیناں کار مرزکنت، سہر ہم تھنگہ ہم۔

عطاشاد ءِ کہیب ءِ حوالہ ءَ دیانی ءَ واحد بزدار نوشتہ کنت:

”اے گپ دان چہ حدءَ راست انت کہ راست نہ انت کہ عطاشاد بلوچی ءَ فکرکنت اردو ءَ نویسیت ءُ اردو ءَ فکرکنت بلوچی ءَ شعرپربندیت بلے یک چیزے کہ عطاشاد ءِ شاعری ءِ تہا گندگ بیت آئی اسٹائل ءِ بجیگ ءَ آئی فکری ءُ لسانی دروشم انت عطاشاد ءِ شاعری ءِ تہا سوچ ءُ پہمگ ءِ گرد چیدگانی ردبند ءِ کردانت۔ آئی گورءَ لبزچہ ئیں ماناءِ تام نہ انت بلکن آلوزان ءِ علامتی ہیت دیان ءُ نوکیں شعری چیدگے چست کنگ ءُ پچار دیگ ءِ جہدءَ انت۔ پیشا آئی ہجروزبت ءُ سہوا ءِ تہا خداءُ رسول ءِ نام نیام ءَ نیاورتگ بلے ہرکس زانت کہ بخشش ءِ وزبندی انت:

حیات ءِ ہمسرءَ بےتوشگاں بلے جزماں / رسیت منزلے آخرمنے گناہگارءَ

شاعرامبرارا ست گوانترس بیت، آوتی چاگرد ءِ احوالاں شرسرپد ءُ تجہیات کنوک بیت، ہے وصف عطاشاد ءِ شاعری ءَ بازجوانیں پیمے ءَ گندگا کیت۔ آحالیتی ءِ تک ونشان کنگ ءُ گوشگ ءَ چک پدنہ بوتگ آئی گفتارانی آ ویک ءَ نہ تہنا گلزمین ءِ سراظلم و زورانی ءُ نادودی کنوکانی گوناپ پہاہ آرگ بیت بلکن آچوشیں حالتاں ایرجنت ءُ ناشری، ظلم ءُ بےراہ بندی کنوکان ءَ آہانی بدیں عاقبت ءِ حال ءَ دنت، آئی جزم اے گلزمین ءِ بلیس نچ ءِ جزم بیت۔” ساہ کندن“ ءِ تہا آئی ہے حالیتی انکیاس روشنائیں پیمے ءَ پرہتگ ات کہ چہ ایوبی ہاریگ ءَ تن روچ مردپچی وسماعت ءِ زبان جوڑ بوت۔ آپیشترءَ ہے سرحال ءِ تجہیات ءَ کنت کہ ساہ کندن ءِ کیفیت وت چی یے؟ پدا اما چاگرد ءِ نشکاں دنت کہ گلزمین ءِ دیمانی کنوکیں نچ بیت، بدواہ ءَ گوں حالیتی ءِ سلاہاں گورگند ءُ تیلانکاں بندیت:

گندقہر ومہر ءِ آدمی گستاکی ءَ / ارداہ ءِ چہانتاں سرازرنگ جہان / کرانت تئی گوش ءَ منی گنگ انت زبان

تو چو بدل زرتیں زبان ءِ منت ءَ بے باور ے/من چوز مین جنبانی قہریں نیت ءَ، پیداوراں

تو پہ سگاراں گپتگیں کوٹ ءُ کلاتاں گلے/من پہ پتی میراث ءُ ماتی گلزمین ءَ تلوساں/من آدم ءِ او بادگاں

مہرانی ھقیں وارثاں/ استے کہ تئی سوب ءَ منا مرگی کتگ/ شاتے کہ تئی زوراکی ءَ، مرچی پدا، زند ءِ بلیں بچے جتگ

بچ آجوئی/ بچ ایمنی/ بچ گلزمین ءِ دیدگ وزرد ءِ مراد/ بچ غم جتیں بنی آدمی ءِ رکینگ ءِ جہد ءِ مراد

بچ دیرمانیں شادہ ءِ شوہازگ ءِ مزد ءِ مراد/ بچ زند ءِ مہر ءِ مجتی ارمان/ مستاگی عذاب ءِ آسر ءِ

تو پہ سرانی گڈگ ءَ زند ءِ حیالان ءَ کشئے؟/ پہ سندگ ءَ داشت کنئے پل ءَ چہ بوتالانی ءَ/ مرک ءَ منی لوٹے، تہ اروا ءَ بکش

کوش ءَ منی باڑا ئے، بہر ءِ واہگاں پا ہو بدے/ بیگواہی ءِ زہر ءَ بکن رژن ءَ ءینگ ءِ ایرجیک/ زانت ءَ بکن تیر ءِ نشان

من پہ مرگ گار نہ باں/ مہراں کہ آوار نہ باں/ داں عاقبت استنت منی گامانی رند/ داں زند بیت روک انت منی ہونانی لیک

من مرتگاں، تو ہم مرے/ تو زندگے۔ من زندگاں

اگہ عطا شاد ءِ چوشیں شعران ءَ حوالہ کنگ بہ بیت تہ مہر باز دراج کشیت۔ من حمر ءَ گونڈگراں پہ بزن واپسوز گوشاں کہ چوشیں بے درور یں شاعرے ءِ گفتارانی چھاپ وشنگ کنگا بلوچی اکیڈمی ءَ باز دیر زیرکت باریں چنکس گو ہر ءِ گار گور بوئیگ ءِ ترس ات کہ گیدی کسہانی تہا دلگوشیں بلوچی اکیڈمی ءِ دور آسر بوت، نوکیں منصب داراں مئے وڑیں مرگ ءِ کندہ ءَ اڈل گپتگیں نوشتہ کاران ءَ مہر ءِ انباز ءَ گپت، مئے کتاب شنگ کنگ بنا کتت، آہاں اے حمر مارت کہ عطا شاد ءِ گفتاران ءَ گار ءُ گور بوئیگ ءَ نہ تہنا تکنیگ بہ بیت بلکن انچو کہ عطا شاد بلوچی ءِ زبان ءِ شاعری ءِ سروکان انت آئی گفتارانی دپتر ہم گوں انچیں کہیے ءَ بلوچی شاعری ءِ قدر رکنوکانی دیما پیش کنگ بہ بیت، بلوچی اکیڈمی ءَ چونیں نہمت کش اتگ، چنکس خرچ کرتگ ایشی ءَ شا'' شپ سحار اندیم'' ءُ ''روچ گر'' ءِ گوناپ ءَ دیست کن ات درپکیں عطا شاد ءَ راہم مرگ ءَ چنت روچ ءِ موہ بداتیں کہ آئی ہے شاہکاریں دپتر وت ہم بدیستین انت کہ ایشانی ردبن کنگ پوشائینگ ءُ آئی راہشون دیما دارگ بوتگ اتنت۔ نوں عطا ءِ منتگیں گال نز آرگ بہ بنت بلے علم و ادب ءِ شہزانت عطا ءِ خیالان ءَ گیش گیوار کنگ ءُ سرپد کنائینگ ءِ گرانیں کارءَ جہد بکنت کہ گوہرانی تیمارگ ءَ پلگارگ ءُ ایشانی درپش ءَ مئے قومی زندجوانیں چپے ءَ پیداور بوت بکنت۔

☆☆☆☆

مرچیگیں بلوچی ادب: چیزے فنی کمزوری

ناگمان

بلوچی ادب ءَ بیت یا دنیاءِ دگہ ادب، آئی ءِ شری ءُ حرابیانی درگیجگ ءَ آئی ءِ دیمروی ءِ رفتار ءِ زانگ ءِ واستا آئی ءِ قلمکارانی سراچمشانکے دیگ لازمی انت چیا کہ ادب ءِ قدءُ معیار اصل ءَ ادیب ءِ قدءُ معیار انت۔ ہماوڑا کہ نبشتہ کنوک بنت ادب ہماوڑا بیت۔ ادب ءِ کمزوری ءُ جوانی بندر ءَ آئی ءِ قلمکارانی کمزوری ءُ جوانی انت۔

ادا منی ءَ ہسمانی یا کرداری کمزوری ءُ زورمندی ءِ گپ ءَ نیاں، ادا منی مراد ادیب ءِ فنی کمزوری ءُ زورمندی انت۔ ادیب ءِ فن ءِ تہا کمزوری یا جوانی ہرچی ءَ بیت، آ آئی ءِ نوشتہانی تہا ہم گندگ بیت۔

چونکہ قلمکاروتی فنی کمزوریاں وتی ادب ءَ رابخشیت پمیشا یک ادبے ءِ معیار ءِ برز برگ ءِ واستا آئی ءِ قلمکارانی فنی کمزوریانی کشگ لازمی انت۔

انی بلوچی ادب چون انت؟ ایشی ءِ جواب منی کرا ہمیش انت کہ چہ پیسر یگ ءَ گہتر انت بلے انگت رفتارے گنت انت۔

اے سست رفتاری ءِ وجہ باز انت بلے یک اہمیں وجہے بلوچی ءِ قلمکارانی فنی کمزوری انت کہ آبانی جند ءِ نوشتہ ہم ہوارگ انت ءِ ہوارین صورت ءِ بلوچی ادب اش ہم بے تام کتگ۔

چونا باز مئے فنی کمزوری حساب نہ بنت بلے یک اہمیں فنی عیبے وتی تخلیقانی سرا نگدکاری نہ کنگ انت۔ بلکہ ءِ مئے اشعور اے عیب ءَ ماریت چیا کہ پہ ءِ عیب ءَ پیرد یگا مابے اراد ہی برے ہے کشیں کہ نگدکاری مئے کار نہ انت، نگدکار ءِ یک انت۔ ماوتی کارکتگ۔ نی نگدکار بزانت کہ چون انت۔ ءِ برے ماہے گپ ءَ جنیں کہ نبشتہ کنوک ءِ وتی لکھاتگیں چیز چو چپ ءَ دوست بنت۔ اش حراب انت ہم ماراد وست انت۔

چونایا اے گپ ءِ شک نیست کہ نگدکاری نگدکار ءِ میدان انت ءُ تخلیق کار ءِ جاہے، ءِ پت نہ انت بلے ایشی ءِ مطلب اے ہم

نہ انت کہ قلمکار وتی نوشتہانی عیباں مہ لشیت ۔ ءُ فنی بہتری ءِ واستا جہد مہ کنت ۔

ہے پیم اے گپ ہم راست انت کہ چک ءُ نوشتہ ہر دکانی تہا انسان ءِ تخلیقی رنگ مان انت بلے چک ءُ نوشتہ ءِ نیام ءَ دیر فرق انت ۔ چک ءِ بیگ یک حیاتیاتی عمل ایت ءُ نوشتہ کنگ یک فنی سرگری ایت ۔

ادب ءِ تخلیق کنگ ءِ وہدءَ اے شرط قلمکار ءِ سرا انت کہ آئی ءِ لکھاتگیں چیز شر بہ بنت ءُ ٹہینگیں ادبی معیارانی مطابق ءَ بہ بنت ۔ بلے چک ءِ پیدا کنگ ءِ وہدءَ کس اے شرط ءَ نہ جنت کہ چک لازم لائق ءُ شر تنگ بہ بیت ۔

وتی نوشتہان ءَ چو چک ءَ دوست دارگ ءِ رجحان مئے تہا باز مردم ءِ تہا است انت بلے ''نوکبا ہندانی'' تہا درستاں گیشتر انت ۔ مئے نوکبا ہنداں (اے لفظ مناؤں نہ بیت بلے ایشی ءِ بدل اے وہداں منی ذہن ءَ نیست) وتی لکھاتگیں چیزاں چو دوست بنت کہ کتاب ءَ ماہتاکے ءَ ہر چی کہ راہ دینت اے کڈ ن ءَ ہم کن انت کہ ایشی ءَ لازم چھاپ بکن ات ءُ ماراد لبڈی بدبخت ۔

چوناں یا دلبڈی حرابیں چیزے نہ انت ۔ مردم ءِ ہمت ءَ گیشتر کنت بلے نوکبا ہندانی دلبڈی دیگ ءِ واستا آہانی کمزوریں نوشتہان ءَ چھاپ کنگ ءِ من خلافاں ۔ چیا کہ اے عمل نوکبا ہندءَ گمراہ کنت ۔ گمراہ اے وڑا کنت کہ نوکبا ہند کمزوریں چیزے لکھیت ءُ راہ دنت ۔ نوشتہ ہچ کار ءَ نیت بلے شونکار آئی ءَ چھاپ کنت ۔ شونکار دل ءَ وش انت کہ من یکیں تیرءَ دو شکار کت بزاں ورنا ءِ دلبڈی ہم کت ءُ رسالہ ءِ بہاز یر وکانی تہا ہم یکے گیش کت ۔

بلے چونکہ دلبڈی ءِ مطلب شاباش انت ، بزاں تو ہر چی کنگ شر کنگ ءُ دگہ پراں ہم انچو بکن ۔ ہمیشا چوشیں دلبڈی نوکبا ہندءَ راگمراہ کنت ۔ آ چھاپ بیگ ءَ راا سٹینڈ رڈ ے سر پد بیت ءُ دیم ءِ رندءَ دگہ ہے وڑیں چیزے لکھیت ۔ آئی ءَ را وتی فنی کمزوریانی ہمگا دلگوش گور کنگ ءِ ہچ موقع نہ رسیت ءُ اے پیم چوشیں دلبڈی آئی ءِ تنقیدی شعور ءَ ہم کم کنت ءُ آئی ءِ تخلیقی قوت ءَ ہم نزور کنت ءُ وہدے اے وڑیں ''دلبڈی واریں'' قلمکار باز بہ بنت تہ آئی ءَ اثر سرجمیں ادب ءِ سرا کپیت ءُ شتہ کنو کائی باز بیت بلے آہانی تہا جان مان نہ بیت ۔

چہ شونکار یا ''استاداں'' دلبڈی لوٹگ ، وتی نوشتہان ءَ چو چک ءَ دوست دارگ ءُ وتی نوشتہانی تنقیدی جائزہ گرگ ءَ ایوکا نگدکار ءِ کار گشگ ۔ اے ذراہ اصل ءَ یکیں بنیادی مسلہ ءِ مختلفیں شکل انت ۔ آ بنیادی مسلہ کجام انت ؟ ۔ ہما انت کہ من ساری ءَ بیان کت بزاں فنی کمزوری ۔

مئے اے فنی عیب کہ اصل ءَ فکری عیب انت ادب ءِ بارہ ءَ مئے ناسرپدی ءِ شوندارانت ۔ مئے ''ادب کوری'' ءَ شبوت انت ۔ حالانکہ ادب ءِ تہا نہ دلبڈی لوٹگ ءِ گنجائش است ناں دلبڈی دیگ ءِ ءُ ننکہ نوشتہ ءَ راچک ءِ درجہ دیگ ءِ ۔ ادب یک فن ایت ۔ ہنرایت ۔ ایشی ءِ تہا کارکردگی چارگ بیت ۔ ڈولداری چارگ بیت قلمکار ءِ دل ءِ نازرکی ناں ۔

انگیں دور ءَ بلوچی ادب ءِ گنت رواجی ءِ بازیں سہانی تہا اہم تریں سبب مئے فنی نزوری انت ۔ بلے مسلہ ایش انت کہ مانہ وتی اے کمزوریاں زانیں ءُ ننکہ آہاں بلوچی ادب ءِ گنت رواجی ءِ سہے ءِ حیثیت ءَ قبول کنگا تیاریں ۔

بلکیں ظلم ایش انت کہ ما وتی بازیں کمزوریاں شری گشیں ۔ دلبڈی ، استادی ، وتی نوشتہاں ءَ چو چک ءَ دوست دارگ ءُ نگدکاری ءَ راایوکا نگدکار ءِ سرالڈگ مئے خیال ءَ شریں ادبی اصول انت ءُ کامیابیں قلمکارے بیگ ءَ واستا لازمی انت ۔ حالانکہ کامیابیں قلمکارے بیگ ادبی شرطئی کمزوریانی کشگ انت ۔

آخر ءَ من وتی گپاں گونڈ گراں ءَ ہے گشاں کہ ذانکہ بلوچی ءِ ادبیانی ذہن ءَ چوشیں بے سر ءُ پادیں نظریہ است انت بلوچی ادب دیمانہ روت ۔

☆☆☆

اے گپ راست ات کہ شدءُ لچہ گوشی نہ بیت بلے اے گپ ءَ ہر راج ءِ دپتر سرجمی ءَ منَ ایت کہ جوان تریں لچہ گوش شدیکیں مردم بوتگ انت ءُ چہ ہمے بے شامیں مردمانی لچہاں راج ءَ وتی آبادانی ءُ آزاتی ءِ راہ در گیتگ ۔ ہمیشکہ پہ اے گپ ءَ دلگیر بیگ نہ لوٹیت کہ زانت بلکیں چہ بے شامیں لچہ گوش ءِ چار آسانکیں گالاں دژمن ءِ جوہاں پہ بے گتی پُر بہ بیت ۔

سید ہاشمی

مئے آزمانک

اے آرداد

قصہ ہرزبان ءَ است،انسان ءِ حیال سازاتگیں اے قصہ، ملک ءُ میتگے ،حد ءُ سیمسرے نہ اوشتاتگ انت ،سرجمیں دنیاءِ قصہ وت ماں وت ءَ یک نا یک رنگے ءَ سیادی کنت ،اے درائیں قصہانی تہا عقل ءُ راستی اے رنگ ءَ نہ انت چوکہ ''ریئل' لبز ءَ بزانت انت ، ہے عقل ءَ چہ سستگیں قصہاں چہ بازیں تب زانت ءُ فلاسفراں نوکیں زندءِ بُن تلاس سفر کنگ ءِ موہ رَست ، ہمدا چہ آانسان ءِ تب ءَ پوہ بوت ،چوکہ فرائیڈ ءَ یونانی کسمانکے ءِ چارگا ''اڈی پس کمپلکس'' ءُ لچہ کارانی ''جہلیں زِر'' ءِ بزانت ءَ آئی ءَ ''ب ،ائی'' ءَ گالبند دیما آؤرتنت ۔

واب گندگ ازم ءِ بُنزہ ءُ انسان ءِ تاہیرگ انت ۔آہمنچو راستی ءَ گوں نزیک بیت ، ہزاراں نوکیں زندءِ دیمروئی ءِ پنداں ءَ بریت ''واب ءَ درواز گ ءِ بدپ ءَ'' والم کیت ، ہے وابانی برکت انت کہ وہد ءُ جاہ ءِ سیمسراں دیمتر روَت ءُ نوکیں حیالے سازایت ، ہے حیال سازاتگیں قصہاں چہ ریئل آزمانک ءِ سفر بنا بیت ۔زندءِ تچکیں جیڑہ ءُ جاورنیسگ بوتنت ،دنیاءِ لبزانک ءِ فلشن ءِ سفرءَ رومانی آزمانک ،قصہ ءُ داستان ءِ نوکتریں فارم انت کہ پلاٹ ءُ کارست ءِ بچی ءَ داستان ءِ تہا لکی کیت ،بنگیج ءُ آخر ،ندارگ سازی ، ہژدری بنت ، چہ ایشی پد ریئل آزمانک ءِ زمانگ کیت کہ زندءِ تچکیں بنگپ زیرگ بنت ءُ قصہ سازگ بیت ۔غریبی ،زوراکی ،گوَن ،آزاتی ءِ سرا نبیسگ بیت ۔ایشی ءَ پد نوکیں قصہ رواج گپت ، ہمدا چہ آزمانک چہ پلاٹ ءُ کارست ،بنگیج ءُ آخرءَ چہ آزات بیت ،انسان ءِ باتن ءِ چست وایر آزمانک کنگ بنت ،نوکیں تکنک ءُ اسلوب دیما کاینت ۔بلوچی آزمانک ءِ اوں بنگیجی سفرءَ رومانی قصہ نبیسگ بیت ، پدا ریئل آزمانک نبیسگ بیت ،آجوئی ، ایمنی ،زلم ءُ زوراکی بنگپ کنگ بنت ، دیگا ریئل آزمانک نبیسگ بوگا انت ،زندءِ تچلیں رنگ پیشدارگ بیت ، بلے ہے موسم ءَ کے پد چیزے انچیں آزمانک دست کپیت کہ آانسان ءِ باتنی جیڑہ ، ایوکی ءَ بےتابیری ءَ بنگپ کنت ۔مرچاں باندا اے تب کے دیمترا اتگگ ،نوں آزمانک وتی وہنیں رنگ ءَ چہ سداں انت ۔

مرچی کہ ما دنیاءِ فلشن ءَ دیمروئی ءَ گندیں کہ آزمانک ءَ تہا چنچو نوکیں چست وایر اتگگ ،اے حساب ءَ مئے آزمانک

ہچ نہ انت ۔ پر چا کہ مئے کلمکاراں نہ گوں وتی جندءِ چشمیں سیالی ے است نہ وتی ازمءِ درگتءَ آگاہ انت ۔ بلکیں فیشن ےءِ حسابءَ باریں چی نبیسیت ، نامءَ آزمانکءِ ایر کنت ۔ آ کہ اے درگتءَ وتی ازمءَ گوں بندوک انت آہانی گوراردومءِ اثر پرے الم گندگ بیت ۔ مئے کلمکارداں اندگہ زبانانی زوالءَ دیمروئیءِ چست وایراں سھیگ نہ بیت آوتا گیشینت نہ کنت ۔ ءَ نہ چشیں اوستے بندگ بیت کہ مئے لبزانک دیمروی کنت ۔ آزمانکءَ (دنیاءِ حسابءَ) مرچی بازپند براتگ آوتی تچکیں رئیلءِ رومانیت چہ ستگءَ دیما اتگگ ، زیکیں وتی بازیں لوٹ اش سرگوز کتگ انت ۔ آئیءِ تہا سرجمیں زندگوں کپتگ ، مئے کلمکار وتی آزمانکءِ راج دپترءِ زانگءَ پد اندگہ زبانانی راجدپترءَ اوں بوانیت ، آزمانکءِ درگتءَ کے سنگین بہ بیت تہ نوں قصہءِ است بوگءِ جوازے پیداک کت کنت ۔

دورچاریت منی تاگتءِ چم
نزیکیءَ تئی ساہگ سوچیت
ورناہ فکریں شاعر، اشرف زہیرءِ شعرانی اولی دپتر

ترمپءِ وژبو

زوت شمے دستاں بیت

چمگ چاپ ہنگ

Scanned by CamScanner

ارس ءِ پُرس

مبارک قاضی

۲۷ مارچ ءِ یک پُتائیں سھبے ءَ من ءَ کریم ءَ '' واجگان ٹرانسپورٹ '' ءَ اے ھال کہ '' جاڑک بیران بوتگ ''! بلے ستک
باور کہ من ءَ گوں اے ھبر ءِ اش کنگ ءَ ھچ ھیرانی ءُ دل پدردی نہ بوت۔ گوش ءَ زاناں من چہ ازل ءَ ھمے ھبر ءِ گوشدارگ ءَ وت ءَ
ھیل داتگ۔ چوناھا مردم ھمک روچ مرانت، دوست، دژمن کسے ھم بہ بیت راہ '' ھما '' انت تو بلکیں وتی دل ءَ بیارئے کہ من سکیں
سنگدلیں مردے آں! بوت کنت تئی گمان راستے بہ بیت بلے بزاں اے ھبر ءِ تہا ھچ شک نیست کہ من تئی مرگ ءَ اگاں وش نیاں گڑا
دلرنج ھم نیاں چی ءَ کہ مرگ ساہ دارانی واستہ انت مرتگیں مردے ءِ مرگ ءَ منی سر پر نہ بیت۔ وت منی جند باریں تسنگا چنت رندا
مرتگ ءُ پدا زندگ بوتگ ءُ اے وھدی اے سترانی نویسگ ءِ دوران ءَ ھم ''ن'' وتی زندگ بوگ ءِ سرا شک انت۔ یکے واھمے
تجربت وت پہ من ءَ بلاھیں چیزے دومی ایش کہ ترا دو، سے گشتاں ساری ھم مرد ماں پہ زانتکاری یا نزانتکاری کبر ءَ رسیتگ،
یکرندے ھما وھدی کہ من کسان اتاں ءَ تئی وشیں توار ءَ اے سوت کہ '' من مراں کبر ءَ منی .....! '' باز مھشورات ءُ دومی براں ھما
وھدی کہ تو '' ورہر '' وارتگ ات ءُ بازیں دگے '' جاڑکے '' ھم زوال بوتگ ات کہ آھانی اواری ءَ تئی نام ھم گرگ بوت بلے رند
تر ءَ ھال رس ات کہ ناں تو '' نہ مرتگ ئے '' بلے تئی چمانی روک برکت بوتگ، نزاناں پر چے اے ھال ءِ اش کنگ ءَ رند من ءَ تئی
سرا بزگ بوت پہ اے ھاتر ءَ اناں کہ تئی چمانی روک تہاریاں چامپ اتگ بلکیں اے واستہ کہ تو پر چہ نہ مرت ئے؟ نزاناں تو وت
وتی مرگ ءَ وش ئے یاناں بلے من چہ تئی مرگ ءَ ھمنچک گلاں کہ منی پادزمین ءَ لگ انت نہ سرآزمان ءَ!!!

مرچکیں گیدی ءَ کہ '' ازم '' بے ازمانی دست ءَ کپتگ تئی پیمیں '' جاڑک '' ءَ منی ڈولیں '' لاڑکانی '' زند ءَ
چہ لک درجہ گہتر انت۔

چش یات نہ بیت کہ من ءَ تو اولی براں کجا ءَ کدی دچار کپتگیں بلے گوش ئے زاناں من چہ ازل ءَ ترا زاناں۔ آ جاڑک
اناں کہ بلوچی ءِ وش توار ریں گشندھے بوتگ ھما جاڑک کہ شابکی لین ءِ یک درتگیں کنوگے ءِ لوار ساچیں '' ساھگے '' ءَ وتی '' چورئیں ''

چکاں وتی ''زند'' ءِ روچاں گوازینگ ءَ ات۔ چشیں ''جاڑک'' اربانی کساس ءَ منی ءَ تئی اے چاگرد ءَ ''وتی ''زند ءَ روچاں تیلانک دیاں انت! کسے چہ گون ءَ مرایت، کسے چہ بژن ءَ۔اولی جاڑک ءِ ڈھاروچی ارواہ ءَ بال کنگ کہ من ءَ تو وتی ''وت واجہی'' ءِ سوداجنگ یادگراں جنگ؟ ءَ رندتر ءَ تاں روچ مروچی اے سوداجاری انت'' باریں دگے چنت روچ باریں دگے چنت سال؟'' یکرندے تولیاری ءِ نادراھجاہ ءَ نادراہ ات ئے۔منا یک دگے'' وشتواریں'' گشندھے ءَ ''مستاگ'' دات کہ چوش چوش ترا'' دل ءَ لاپ ءَ'' گوربنگ ءَ نادراھجاہ ءِ تھت ءِ باھوٹ ئے من چمداں گوں ھمے ازمکار ءَ لیاری نادراھجاہ ءِ پدیانکاں سرکپاں دومی تہک ءَ تئی تھت ءِ گورءَ بجتان۔

بدبوداریں وارڈ ءِ زنگی ئیں سہ پادگی تھت ءِ سراتو چو'' مردگ ءَ'' ایرات ئے نزاناں پرچے منی ارواہ ءِ جھلانکیاں چہ وزن داریں مھکے چست ءَ دل ءِ شم ءَ میتگاں پیچ ءَ تاب وراں ءَ رند ءَ نادراھجاہ ءِ جنرل وارڈ ءَ تالان بوت۔تو امیں نادراہ ءَ آھانی ھالشونی ءَ آ ؤکیں ''مھمان'' آ گرزت انت کہ اناگاہ اے'' ساریں'' مرد ءَ کجام ویل ءَ گپت بلے آھاں کے سرپدبکنت کہ اے وزن داریں ٹھک ءِ دومی دیم چونیں گریوگے زھیرانی مورتاں چوپگ ءَ انت کہ وت گریوگ ھم چرائی بیم زورایت۔

جاڑک! وتی اے'' دشمن'' ءَ پھل کن کہ تئی پرس ءَ دوارس ھم شات ئے نہ کرتگ بلے چدءَ مستریں ارمانی ھبرایش انت کہ منی ارواہ ءِ'' تلاوگ'' ءَ ارسی یک ترپے نہ کپتگ کہ من آئی ءَ تئی چورئیں چکانی ھشک ءَ تلکار بستگیں لنغانی سرا بہ مالاں!!!

☆☆☆

سید ہاشمی اکیڈمی ءِ شنگ کتگیں تاکبند'' برمش'' ءِ منت ءَ

سید ہاشمی ءِ زنداں ءِ مرگ ءَ پیش کپتگیں دپتری حالتر ان:

شھسسا

چھاپ و شنگ بوتگ۔ایشی ءِ تو کا'' بلوچی زبان ءِ سرجمگ'' ءِ گڈی کارگزاری رپورٹ ھم ھوارانت۔

ردو بند: عابد آسکانی، (حدامرزی) اصغردرامد

بہا: دوسد کلدار

شنگ کار: بھارگاہ چاپ شنگ، آسکانی ویڈیو سینٹر، الہ آباد ٹاؤن حب بلوچستان

واہگانی کشندہ

مقبول انور

ہزاراں لکھانی حساب ءِ محمد بیگ بیگل منی اوں دلپسندیں نبشہ کار انت۔ بیگ صاحب ءِ ''زندیں دپار'' ءُ ''شکل ءُ ماجین'' ءَ ابید واجہ ءِ دراہیں نبشتہ وتیگ ءُ بازینے دربرتگ۔ من ہردیں بیگ وتیگ دل ءِ واہش پتگ کہ انی سربُراں دیم پہ واجہ ءِ زیارت ءَ۔ بیگ صاحب ءِ مزن ھور ءِ تروتاب ءِ سرگوست ونت کہ صدیق آزات واجہ ءِ کسانی ءِ ہم گنگل ءُ مزا بداریں سنگتے، منا باز درد بیت کہ وہدے صدیق آزات، منئے بلوچی سرکیل ءِ ماں کانچ ءِ دیوال ءِ تہا تاہ تاہ کنت چو انگریز ءِ بلے دچار نہ کپیت۔

اے راستے منی وڑیں گمنامیں مردے وتی دل ءِ واہگانی پیلو کنگا مزنیں ہستی یے ءِ گوں دچار کپگ خاص پہ آئی ءِ گندکا دل ءِ وڑ وڑیں حیالاں کاریت۔ من اے مناں کہ من اوں انچیں رنجشانی آماچ بوتگاں کہ باریں آ منا جاہ کاریت یا ناں؟

ہمے واہگاں گوں وتی چادرگک دات چہ گنجیں مکران ءَ رہادگ بوتاں، دیم پہ مائی کلانچی ءِ دیار ءَ کہ اودا بلوچ تاریخ نوک اشتگیں نہال بزاں عہد ءِ حاضر ءِ جوان مرد پہ مردی رستگ۔ ماجد شاہ بلوچ کہ کراچی ءِ وانگ ءَ انت، زبان ءِ ھب دار وکیں ورنا ھے۔ من ناجد ءِ گوں دزبندی کت ءُ دل ءِ انزار بستگیں حیال پدر کت انت واجہ ءَ اوں بیگ صاحب ءِ باز ستاکت۔ ماچہ بشت چوک ءِ بگرتاں نوکیں لائن ءِ کلاکے ءِ سفر بیست منٹ ءُ بُرّ ات، بلے باز درد ءِ گپ ات کہ واجہ گس ءِ موجود نہ ات۔ ماپہ دل ءِ سوک ءِ ہمدا نشتگیں پان واریں بلوچے ءِ کہ وتارا بیگ صاحب ءِ گہارزتگ گشگا ات، یک دوسطری نمدی یے سیاہ کت ءُ دست ءِ دات کہ ایشی ءِ بردیں کہ واجہ کیت، بدئے۔ نمدی اے وڑ ات:

بلوچانی بیگ محمد بیگ! اللہ ترا سلامت بَلنت ءُ گیش ہمت مان بَلنت۔

نیلیں واہگ ءُ دروت!

واجہ منئے دل ءِ واہگ انت کہ ترا یک دمانے بگندیں۔ ما اے چاریں دانکاں اے واستا نبشتہ کنگا ئیں کہ ما زانیں تو ہر وہد گس ءِ موجود نئے۔ اگاں تئی کراو بد پشت کپت گزا پچے ہمے وتی گس ءِ کش ءِ کیبن ءِ بدئے مارا معلوم بکن، گزا ما ہما وہد ءِ تئی درگاہ ءِ سازی ہیں تا کہ منئے تن امام حسینؑ ءِ تن ءِ وڑا مہ بیت ءُ کراچی دگہ کربلا یے جوڑ مہ بیت۔ مابیگاہ ءِ 5:30 ءِ ہمدا تئی جند ءُ نمدی ءِ

حال ءَ گرگالم کائیں۔۔

بیگاہ ءَ پنچ ءَ نیم ءَ منی حیال ءَ دہ سالانی ودار ءَ برابرات۔ ہو! پنچ ءَ نیم ءَ من ماجد شاہ، واجہ ءِ دچار کنگ ءِ امیت ءَ شت ءَ گل محمد ی لین ءِ فقبال چوک ءِ نادر ءَ مک بوتاں۔ اپسوز بوت کہ واجہ ءَ گس ءَ اتکگ ءَ پدا د راتکگ ءُ شتگ۔ بلے بگند ـــ منی کا ئگد واجہ ءَ سرنہ بوتگ پمیشا پسو یے نداتگ یا کہ مارا اے لائق یے نزانتگ۔

یقین بزان ات منا دردبس ایوکا وتی دل تہیں نبشتہ کار ءِ نہ گندگ ءِ بوگات۔ دومی درد ایش ات کہ چہ گس ءَ ٹیلفون کنگ بوتگ ات کہ پت ءِ طبیعت شر نہ انت تو زوت بیا، چوش آ دگہ روچ ءَ دوارہ گوں ارسیکیں چماں ماں مکران ءَ واتر کنگی ات ءُ من واتر بوتاں۔

پدا 16 نومبر 2002 ءَ منا دوارہ کراچی ءَ واجہ ءِ گندگا دل ءَ نہ مرینت۔ اے رندی بلوچی ءِ شاعر واجہ اسحاق خاموش ءِ ہمراہی ءَ ما واجہ ءِ گس ءَ یکرندے پدا حاضر بوتیں بلے اے رندی مارا اے گشگ بوت کہ اے رمضان ءِ ماہ انت۔ آ شش نچ ءَ د بوج ءَ زلور کیت۔ منا وتی کد معلوم ات پمیشکہ من پرچی یے نبشتہ کنگ ءِ گہہ وارت نہ کت۔ من اول وتی منی ءَ روچگ اتاں، بلے من روچگ ءِ فکر نہ کت ءُ منا شش نچ ءَ د بوج ءَ واجہ ءِ گس ءَ روگی ات۔ منا ماجد شاہ ءِ گپے یات آہگا ات، من گشت بے باہ چوم بیت۔ آئی ءَ گشتگ ات '' کہ مقبول تنی وزا لطیف عادل ءَ اوں گشتگ ات کہ من مراد ساحر ءَ ہز وبز وبگنداں۔ ما انچو یک ءُ دور رند ءَ واجہ ءِ چارگا ماں گولیمار ءَ شتیں بلے واجہ باریں کجام سوب ءَ منئے بھت ءُ تالع ءَ واجہ دچار کپگا نہ ات۔ لطیف عادل ءَ منا گشت کہ من مزان بور ءَ باندا سر کپگاں بلے ماجد یات بدار کہ اگاں من مراں یا ساحر بلے نی ماد چار نہ کپیں ''۔ من وتی دل ءَ گشت منئے کوہیں بلوچی سسا ساچ ءَ بدل ءَ من ہزار براں بہ مراں، بلے آئی ءِ لسہیں سرءَ پرواہ مہ بیت۔ در یگہتے من واجہ ءَ بگنداں رند ءِ ملکموت ءَ منت شال انت۔ من گشگا اتاں رمضان ءِ شش نچ ءَ چہ پیش پنچ ءَ بزاں کلاکے ساری واجہ ءِ گس ءِ دپ ءَ ودار کت۔ اے رندی بسات ایش ات کہ ماجد شاہ ءَ وزا من اسحاق خاموش واجہ ءِ دچار کپگ ءِ گل ءَ نہ شموشتگ ات۔ یکرندے پدا مئے کاسد واجہ ءَ حال ءِ گرگا سرگپت کہ واجہ باریں گس ءَ موجود انت یا ناں، بلے نزاناں چیا منی دل پیسرا گواہی دیگا ات کہ واہ اے رندی زلور گس ءَ موجود بیت ءُ مارا شرپ ملاقات بخشیت۔ ودار ءِ لذت ءُ درد ءِ عاشق زانت کہ چے پیم انت؟ ہمے پیم من وتی پسند یدہ نبشتہ کار ءِ ودار ءِ تہا اوز وڑیں گپ بیگیج کتگ ات۔

منا چہ مستریں بھت والہ کنئے بیت گشت کہ مرچی من ہما گس ءَ روگا اتاں کہ آئی ءِ تہا بلوچی ءِ شرتریں نبشتہ کار ءُ زانتکارانی مجلس بیتگ۔ سید ہاشمی، امان اللہ گچکی، یوسف نسکندی، لال بخش رند، اشرف سر بازی، عطا شاد، مبارک قاضی، عابد آسکانی، بی آر ملا ءُ دگہ بازیے۔

من وتی دل ءَ گشت کہ من بیگ صاحب ءَ گنداں چو مہ بیت چو گنگ ءَ سدءُ بد بباں۔ منی دل ءَ بازیں حیال ءُ واہشت یے است۔ من آئی ءَ جست کنگ لوٹاں من آئی ءَ چہ بازیں چیزے دربرگ ءِ واہگداں۔ خاص آئی ءِ زبان ءِ رفتار ءِ چو

قلم ءِ وڑا اگند اں ءَ آئی ءِ شیر کنیں گفتاراں گوں وتا ہمک نیم بکناں ءُ واقعی ہے منی دل ءِ سرکیں واہگ ءُ طلب انت ۔ دہ ءَ پانزدہ منٹ ءَ رند شُتنہ کا سد واتر ءِ چیگ ءَ پیداک ات ۔ منی دل درک درک ءَ ات ۔ بازیں درگاں من ہے جیڑ ات دل ڈن ءَ مہ سٹیت ءَ مہ کپیت ۔ کاسد ءِ احوال ایش ات کہ واجہ ءَ کُشتگ کے ودار بلن ات من کاہاں ۔ ودار، ودار، ودار ۔ دل ءَ گشت تاں کدیں ودار اینچو گوں مانہ بیت ۔ بلے پدا ہم اے ودار مئے لاچاری ناں بلکیں مئے لوٹ ات ۔ دل ءَ گشت کاسد ءِ دپ ءَ بچک ءُ آئی ءَ ۔۔۔۔ دیر نہ گوست اسحاق خاموش ءَ گشت مقبول تئی چم ہے دمک ءَ کلا کے بیت سک انت نی تئی ودار ءِ مدت ہلاس چیگ واجہ آ زنڈ ءُ پچکیں مرد انت کہ پیداک انت ۔ من اسحاق وار نہ دات، دہ قدم دیما شتاں واجہ ءِ دست چک اتنت ءُ من واجہ ءَ گشگا اتاں کہ واجہ من تئی کستر پادمقبو..... من ہمیچک ءَ رستگ اتاں کہ واجہ ءَ منا زیادہ کمار نہ کت دیم پہ اسحاق خاموش ءِ نیمگا دست ءِ ملار ینگ ءَ ۔ یکرندے پدا اسحاق خاموش ءَ گشت واجہ اے مقبول انو رانت چہ مکران ءَ اتکگ، پہ تئی دیدار گندی ءَ ۔ واجہ ءَ منی نیمگا چارات بے تواری ءَ ۔ پدا دیم نئے گوں خاموش ءَ کت ۔ واجہ خاموش ات ۔ من درائینت '' واجہ منا چیزے گپ گوں تو جنگی انت، گوں تو دیوانے کنگی انت، اگاں تئی رضا بہ بیت '' ۔ واجہ ءَ دہ منٹ ءِ فکر ءَ پد درائینت منی گس ءَ انی مردم مان '' ۔

خیر منا گوں مزن سساساچیں زانتکارانی تب ءُ عادتانی ہچ غم نہ انت، بلے اے غم ءَ منا بازرنجینت ۔ گُذسرا واجہ بیگ صاحب ءَ دز بندی انت کہ ماراوتی زانت ءُ لیکہانی زرمبشت ءَ ز بہر مکنت ۔

عبدالرحمن پہوالؔ

افغانستان ءِ نامی ئیں بلوچ شاعر ءُ لبز انت واجہ عبدالرحمٰن پہوالؔ گوسگیں روچاں ماں افغانستان ءِ سوبہ نیمروز ءَ بیران بوت ۔ واجہ ءَ بلوچی ءِ بازیں شاعری ءُ علمی مُدی یے ءَ را ماں پشتو زبان ءَ رجانک کتگ کہ ایشانی تو کا گل خان نصیر ءَ آزات جمالدینی ءِ شاعری ءَ ابید بازیں عہدی مُدی یے ہوار انت ۔ ہے وڑ پشتو لبزانک ءِ بازیں علمی ءُ لبزانکی مُدی یے بلوچی ءَ ترینگ یے ۔ آ اکیڈمی آف سائنسز افغانستان ءِ پیسری سرکماش بوتگ ۔ ایشی ءَ ابید آ یک سے زبانی (بلوچی، روسی، جرمن) ءِ زانت بلد ءِ سراکار ءَ بوتگ، اے وتی رودبند ءِ گُذی کیمسر اں بوتگ ۔

ادارہ چمگ واجہ عبدالرحمٰن پہوالؔ ءِ مرگ ءِ سراوتی دلپد ردی درشان کنت ۔ حدا ءِ درگاہ ءَ دعا انت کہ حدا مرزی ءَ وتی رحمتانی سائیگ ءَ جاگہ ءُ پشپد اں سگ ءِ بائی ءُ او پار ءَ بدنت ۔ غم شریک: ادارہ چمگ

کسه هلاس نه بیت

تب آ ژ نا گ

گو ہر اقبال بالی

ہر کس کہ گپ ءُ چہ دپ ءَ کشیت آ کشیت کہ گپ منی انت ءُ بس، ہر کس ءَ اشکنگ ءُ باور کنگ لوٹیت انگت ہنچک سما ہم نہ انت، چپ ءُ راست چے یے ءُ شر ءُ گندگ چی یے۔ پہ مانجائی ءُ پتاری ءَ وھد ءِ لوہ ءِ سر ءَ حق ءُ راست نقش نہ بنت۔

وتی پسند ءُ ناپسند ءُ روءُ ریا ءِ گٹ بوہگ ءَ حق ءُ راست ءِ پلہ مرزی نہ بیت وتی پسند ءِ ساڈا ہگ ءُ ناپسند ءِ ڈوبارگ، اگن راستی انت گڑا ہماہاں مبارک بہ بیت کہ ہے حیلانی آماچ انت۔

کرد ءُ کنشت ءَ ماں نامداری ءُ گمساری ءِ آدینک ءَ مچار، بلکیں کردانی وتی زگریں گوناپ ءِ انان ءَ گور کن ءُ بہ ٹپاس، پدا پہ ایمانداری ذروگ ءُ راست ءِ تپاوت ءَ بہ چار.... کرد ءُ کنشت ہر چون بہ بیت وہد ءُ نوبت آئی ءَ وت پدر کن انت۔

گپ کوہن ءُ نوکی ءِ نہ انت بلکن آئی ءِ درشان ءُ درانگازی ءِ وڈ ءُ ڈول انت کہ کجام پیا آگیشتر اثر بہ کنت۔ مچتیں پتاری ءَ مانجائی وہد ءِ گاماں داشت نہ کنت کہ وہد ءِ وتی تب ءُ میل ئے، دوئی ءِ پسند ءُ ناپسند ءِ پرواہ ءَ نداریت، وہد ہما بادشاہ انت کہ کس ءَ چہ پنت ءُ سوج، شور ءُ سلاہ نہ گپت۔

حق ءُ راست ءِ فیصلہ ءَ من کت کناں نہ شما.....ایشی ءِ فیصلہ ءَ وہد وت کنت اے وہد ءِ وتی کار انت۔ منئے بائد ہمیش انت کہ راستی ءِ پلہ مرزی ءَ بکناں تنکہ وتی پسند ءُ ناپسند ءِ زیل ءَ بداراں۔

بس ما وتی کرداناں پاک ءُ پلگار بکناں ہے کرد منئے آ کبت انت ءُ ہے کردانت کہ وھد ءِ مچاں اندیم نہ بیت۔ بدی، دروگ، روءُ ریاراج ءَ پہ تاوان باری یے کاریت تنکہ نپ ءُ سیت۔

اگن منئے زکیں کارانی سرا مرچی ایرادگراں گڈا باندا ہم روچ کیت مرچی ئیں کارانی سر ءَ ایراد گیر ایرادگرانت۔ گڑا زانگ بیت مرچی ماچوں پدا کاں۔

چے بھئی! دائم سک ءُ ڈکّ ئے.... ہر گپ ءِ سر ءَ اناں یا ناچش، چش نہ انت....آخر چی ءَ وتا "نومین" جوڑ کنگ، مجلس ءُ دیوان ءِ ڈسپلن ءُ آداب، قاعدہ ءُ رہبند چی انت....سر پدئے....اگن ناں۔

منی ءِ قصور، ہر کس ءَ گندئے، پہ دومی ءَ جنگ ءَ لٹ گون ءُ تپر کو پگ ءَ، ہر یکے دومی ءِ آزاتی ءَ پلگ ءَ انت، ہر کس وتی حکم ءِ راج کنگ لوٹیت، ہر یکے دومی ءِ گار کنگ ءَ مہتل نہ بنت۔

اختلافات بیت۔ اختلافات؟ چے اختلافات، ہر یکے ءَ پہ دیم اختلافات... نان اختلافات آپ اختلافات، وپس اختلافات، پاداا اختلافات، بند اختلافات.... بہ تر اختلافات اےنچک اختلافات کہ کس کس ءَ کشگ وتی جاہ ءَ چارات مکنت اے ءَ اختلافات نہ انت۔

بلے ہر کس گشیت کس گوں کس ءَ کنت نہ انت کس پہ دومی حسد یگ نہ انت کس ءَ پہ کس ءَ ضد نئیت۔

گڑاا اے درست چی انت۔

منافقت۔ اے منافقت نہ انت گڑا چی انت۔

منی ہچ سر پر نی بیت، ادا نہ یکے ءَ ''فکر ءُ نظر'' یے است نہ زند ءِ مول ءُ مراد ے۔ کجام فکر ءُ نظر ءِ مردم وتی فکر ءُ نظر ءِ سرءَ پہ رہبند انت.... ہر چی وہد پر مائیت ہما بکن۔

زاناں زند ءِ کجام ''ہمسفر'' وتی راہ ءَ ہمدل ءُ ہم ستک بوتگ انت۔ کدی یات نہ بیت کہ دو سنگت سفر ءَ پہ وشی شتگ انت ءُ پدا پہ وشی اتنگ انت۔ تو بہ بلائیں گپے بلے منی جند ءَ بس انت گوں سنگت ءِ ہمرائی ءَ سفر دل گشیت ہر جاہ روئے وت اےوک ءُ تہنا برو۔

اختلافات ہر جاہ بیت چمد اں گوں وت برے گوں یا سفر ءِ تہا دچار کپیت یا منزل ءِ سرءَ درگیج ئے۔

بلے تنکہ چوش۔

چوں چوش؟ زانہ ہچ گشگ ءِ کدی تو بہ کتگ، اےنچک دپ ءُ کچرک زری ہوران انت۔

بلے چی ءَ، ہچ نزاناں بس.... ہر کس انچوش گشیت۔

بیرگ ءَ جند ءَ کش ءِ چی ءَ.... جیڑگ ءِ گیشوار بکن۔

ہر کسی تب انت۔ بلے تب ءِ جند پداوت دومی یے تب ءِ مجبور انت ءُ ریا بند انت۔

کے زاناں... کئی نیکیاں شموشکار بیت... تراعطاءِ ہمارا دولچہ یات انت ''منی ملک ءَ تا سے آپ ءِ نہاد سد سال وفا انت، بیا من ءُ تو تن ءِ دھیناں وتی زند ءِ سودا ءَ جناں''

ادا ہر یکے ءَ وتی زند ءِ سودا دومی ءِ تا سے آپ ءَ گوں جنگ۔ ہے واستا چے، چی بوگا انت بس سگ یا کہ ہچ، جند ءَ کش وتی ساہ ءَ رکھین۔

☆☆☆

بیرءِ وڑ

عباس علی زیمی

نور بخش مردچی وہدے لوگ ءَ اتک لیجگ ءَ ات۔ باریں چے چے گشگا ات۔ آئیءِ مات حیران ات کہ ایشی ءَ چی انت۔ سبارگے لوٹ ات، مات ءَ نان ءُ نارشت آورت انت آئیءِ دیما داتنت ءُ وت لوگءِ دگہ چلوپگاں دزگلائش بوت۔ سبارگ ءَ رند دستے ششت انت ءُ درآیگءِ وہدءَ پداوت سرا گپ ءَ ات ''نوں ہرچی گوں من بوت وَ بوت، چے بکناں دماغ ءَ کار نہ کت، اے ردی گوں من بوت، ہرکس ءَ ہرچ زہے جنگی انت، بجنت'' ءُ چہ لوگ ءَ دراتک۔ مات حیران ات کہ ایشی ءَ زاناں چے کتگ۔ جست یے کت نہ کت پر چا کہ گوں ہے حبراں آ چہ لوگ ءَ دراتگ ات۔ شپ ءَ بے وہد لوگ ءَ اتک، شامے کت ءُ وہدے وتی گندلاں تچک بوت پدا لیجگ یے بنا کت ''کس منا ہچ کت نہ کنت، کس تیرے نہ جنت، بس ہرچی مناں کنگی ات من کت''۔ مات نِے گورا سر بوت ''بچا! تو چے کتگ زاناں کہ مردچی تراجیڑ گے سرا کپتگ؟'' ہچ نہ گشت، بلے وہدے مات ءَ پدا جست کت ''ہچ نہ کتگ تو برو بوپس''۔ مات ءَ یل دات ءُ شت۔ سہب ءَ پاد اتک ءُ چہ لوگ ءَ دراتک بلے اے پدی ارزبندے نہ کت ءُ شت۔ مات دلتپر کہ ات۔ آئی ءَ نور بخشءِ دو حاصیں سنگت غلام ءُ دڑّا لوٹائینت انت ءُ نور بخشءِ لیجگءِ گپ نِے جتت ''شما جست نِے ہکن ات کہ ایشی ءَ چی کتگ''۔ آ دوئیناں مات ءَ راتسلا دات کہ تو دلجم بو ما اے ھنت ءَ تپرائی ءَ کشیں۔

نیم بیل ءَ غلام ءُ دڑّا ءَ نور بخش ءَ را یک جاگہے برت ءُ گپ کت کہ چے حبر ات کہ تو مرچاں رپتگ ءَ یے؟۔ اول وَ آئی ءَ دست جان ءَ نئیشت، بلے وہدے اے دوئیناں زور پرداشت، درائینت نِے ''بس گوں ہرچی بوت آبوت، پر چا کہ مس معتبر علی محمد ءِ گوراوتی نوکری ءِ بارو الہتیں کاگد تصدیق کنگا برتنت آئی ءَ منا مردے نہ لیک ات ءُ کاگدے مانجرَ اتنت، گڑا دماغ ءَ

کار نہ کت من وتی بیرد گہ وڑا گپت انت''۔ آہاں جست کت'' چے وڑا؟''نور بخش ءَ پہ زہر گشت'' ہر چی گوں من بوت من کت''۔ ءَ ہمے حمرانی کنگا رند آ چہ آہانی گورا پاداتک ءُ رہادگ گپت۔ غلام ءُ دڑّاءَ وس وس بوت کہ چوش نہ انت کہ حد امکنت نور بخش ءُ معتبر علی محمد ءَ جیڑہ ہے کتگ؟ آہاں میتگ ءَ معتبر ءِ بارواجست پرس کت کہ علی محمد کج انت۔ آہاں معلوم بوت کہ علی محمد زیکین انت کہ میتگ ءَ نہ انت۔ آدوئیناں ترسے ماں دل ءَ بوت کہ بلکیں نور بخش ءَ علی محمد ءَ راکشتگ، بلے لہتیں مردمانی گشگ ات بلکیں معتبر علی محمد شہر ءَ شتگ ایشاں شہر ءَ وتی یک سنگتے ءَ راٹیلفون کت ءُ جست کت کہ معتبر ہمودا انت آئی ءَ پسہ دات کہ من معتبر علی محمد ءَ رانہ دیستگ۔ آہاں وتی دل ءَ اے حمرا ایرکت کہ نوں الم ءَ نور بخش ءَ علی محمد ءَ راکشتگ ءُ جاگہے دور داتگ۔ تیوگیں روچ ءَ غلام ءُ دڑّاءَ معتبر ءَ راشوہاز کت، بلے اے بارواگوں دگہ کسے ءَ ہچ گپ اش نہ کت۔ بیگاہ بوت آ ہوٹل ءَ بے تاہیر نشتگ اتنت کہ شہر ءِ بس ءَ اتک ءُ داشت ءُ معتبر علی محمد چہ بس ءَ ایرکپت۔ آہاں آ ہسردے کش ات کہ شگرانت کہ نور بخش ءَ اے وڑنہ کتگ، بلے پدا ہم آ دلجم نہ بوتنت کہ آخر نور بخش ءَ چے کتگ؟ آہاں شور کت کہ بی بی (معتبر ءِ لوگبانک) ءِ گورارویں جستے گریں بلکیں ماآسرے ءَ سربیں۔ دومی روچ ءَ وہدے معتبر چہ لوگ ءَ دراتک غلام ءُ دڑّا بی بی ءِ گورالوگ ءَ سر بوتنت ءُ جست اش کت'' نور بخش ءَ گوں تو چے گپ جتگ؟'' بی بی اجکہ بوت کہ نور بخش ءَ بلکیں درستیں گپ گوں اے سنگتاں کتگ انت۔ آئی ءَ گوں چم ءِ گلگلاں درائینت'' شما منی چک ات نور بخش ءِ ہم من مات ءِ وڑا آں، اے چوشیں حمرے نہ انت کہ من گوں ہرکس ءَ کت بکناں۔ پیری من لوگ ءَ تہنا اتاں آ گوں وتا س ءَ لوگ ءَ اتک، جست ئے کت معتبر کج انت، من گشت ادا نہ انت، رندا اے بدبخت ءَ منی ہچ گپ گوش نداشت ءُ من وتی عزت ءِ باترا ہچ گشت نہ کت، آئی ءَ گوں من ہرچی کہ کت شر نہ کت، منی برباد کنگا آئی ءَ چے رس ات؟ آئی ءَ گوں من چوش مہ کتیں''۔

☆☆☆

گوستگیں روچاں:

بلوچی ءِ نامی ئیں گشندہ واجہ عبدالعزیز ءَ پاکستان ءِ'' صدارتی ایوارڈ برائے حسنِ کارکردگی'' دیگ بوت۔ ادارہ چمگ واجہ ءَ رامبارکبات دنت۔

ماں لندن ءَ، بلوچی ءِ کواس ءُ زبانزانت واجہ ع ص امیری ءِ دل ءِ سوب مندیں بزّ ءُ برین بوت۔ ادارہ چمگ واجہ ءِ زوتاں زوت جاندراہی ءُ وشی ءِ واستا صداءِ درگاہ ءَ دعا لوٹیت۔

منی تاک

نزیر ناصر

وہد وتی ھمراہی ءَ ھر چیز ءَ بدل کنت ، ھر شے ءَ دگہ رنگے ءَ ، دگہ دروشمے ءَ پیشدار یت ۔ نے ترا کلیت ، نے منا دیم دنت ھر شے وہد ءِ دستانی ھالیبوٕ یں کہ من تو کسانی ءَ گوں آئی ءَ لیب کتگ ۔ برے چونوک سوریں بانورے ءَ سمبھینگ ءُ وتی کش ءَ واپینگ ءُ برے آئی ءِ دست ءُ پاد ، گردن ، سر جتا کتگ ءُ لوگ ءِ گنڈے ءَ چگل داتگ وہد ھم وتی تب ءُ مزاج ءَ چو چور گیگے ءَ سھت ءُ دمان بدل کنت تو وتا داشت نہ کنئے ترا وتی ھمراہ کنت ۔ اگاں ناں آئی ءَ نے کسے ءِ حاجت بوتگ نے کہ بیت ۔ من تو بیں شر نہ بیں شر آئی ءَ فرق یے نہ بیت ۔ وہد وتی بادشاہ ات انت ۔ آ وت وتی حاکم انت ۔ در پشنا کی ءَ تاموری ءَ دروشمے دنت ءُ تاموری ءَ رژنے مالیت ۔ منا گوں تو جتا کنت ءُ دگہ یکے ءَ بخشیت ، ترا آئی ءَ دنت ءُ آئی ءَ دگہ یکے ءِ کنت ۔ من بیوس ، تو لاچار ءُ آ مجبور کسی دست وہد ءِ زور جیگ ءَ سر نہ بیت ۔ مہر ، وفا ، دوستی ، سنگتی ، کست ءُ کینگ ، ترانگ ءُ زپتیں زہیر ، حیال ءُ مارشت داں جیڑگاں بدل کنت ۔ ھچ چیز وتی جاگہ ءَ ھماوڑا اوشتیت کہ چدو ساری اوشتاتگ کودکی پہ نوک ورنائی ءِ وتی کنگا بدوک انت ۔ نوک ورنائی آس گواریں جوانی ءَ طلبگاریں ءُ جوانی پیری ءِ ترس ءَ گار ۔ نیم عمری ، پیری ءِ ترس ءَ انکاس ءُ رنگانی محتاج انت ءُ پیری وتی ابدی جاہ ءَ اصلی دروشم ءِ وودار ءَ دگہ یکے ءَ سرامزنیں بارے جوڑ بیت ۔ سہب نیمروچ بنت نیمروچ بیگاہانی پشت ءَ تچان انت ، بیگاہ ءِ رنگ کہ زرد تر بیت گڑا شپ ءِ امبازاں وتارا چگل دنت ۔ شپ برے تہار بنت ءُ برے چہ رژنائی ءَ در پشنت موسم کہ مست بیت ، جواں بیت جنگل بہ ویرانی ءِ گار ءَ در کیت ءُ آبادی ءِ ھنکلین ءَ جہہ منند بیت ۔ در چک وتی چماں پچ کنت ءُ تاک چہ سبزی ءَ دگہ دروشمے کار انت ۔ موسم کہ بیمار بیت بہارگاہ واری ءِ درواز گ ءَ تکیت ءُ ویرانی ءِ کنڈے ءَ گوں حاموشی ءَ وتی روچاں گوازینیت ۔ درچک بے جان بنت ، شاہ حسک تر نت ءُ تاکاں ترندیں لوار برے تئی پہوگاہ ءَ چگل دنت ءُ برے منی بان ءَ پشت ءَ ۔ زندگی اوں منا یک تاکے ءِ دروشم ءَ گندگا کیت ۔ ھر انسان ءِ زندگی تاکی دروشمے ءَ انت ۔ تئی زندگی ءِ تاک ءَ کجام بہارگاہ ءَ کجام ویرانی دیستگ تو بزاں منی زندگی ءَ تاک چے دیستگ آ منا زاناں منی زندگی ءِ تاک ءَ وتی چم یک انچیں درچکے ءِ

ساہگ ءَ پچ کنگ انت کہ آ در چک نے سک سرسبز ءُ شاداب بوتگ ءُ نے کہ ویرانی ءَ آئی ءِ نیمگا چار ات کنگ ۔ آ پیوگاہ، کہ من جنڈیغنگ آئی ءِ دیما وشی گیش ءُ گم کم بیتگ ۔ پدا یک انچیں بہارگاہ اتک ۔ منا چہ گیشیں وشیانی واستا چراہ در چک ءُ شاہ ءَ چہ جتا کنگ پہ ہمے واستا بوت کہ وت ہم گیشتر سرسبز ءُ شاداب بہ بیت ۔ ہما پیوگاہ ءَ اوں گلفام ایں بہارگاہے بدنت ۔ بلے دگر ءِ در چک ءَ سستگیں تاک دگہ یکے ءِ پیوگاہ ءَ ہماوڑا چوں سرسبز بوت کنت کہ بوتگ ۔ اے تاک اوں وشی ءِ بہارگاہ ءَ ڈلگچار کت ۔ ہما وشی کہ اے تاک ءَ پیسرا دیستگ ات آئی ءِ کم نصیبی ءَ کم تر بوان بوت ۔ اے تاک ءَ بے مہری ءِ لگتاں یاد مال کناں کت ۔ برے دیمے ءَ چگل دات ۔ ہرکجا کہ اے تاک وہد ءِ گوات ءَ تراں کت پراہی ءَ ویراندگی آہاں بوت ۔ پدا مہر ءِ سرسبزی ءِ شوہاز ءَ اے تاک وہد ءَ گواتانی دستانی یک انچیں لیوے جوڑ بوت کہ ہر دیما گوات ءَ برت آئی ءَ اوں وتی دیم ہما دیما کت ۔ وہد وتی بانزلاں دراج کشان ات ءُ اے یک تاہیں تاک روان ات گوں ۔ ہرکجا کہ اے تاک دارگ لوٹیت آ جاگہ گشے پراہی ءَ کنگ ءَ پرات ۔ پدا اناگت ءَ ہمے بیچار گیں تاک وہد ءَ یک انچیں مہروانیں اہمے ءِ بُن ءَ برت ءُ سر کت کہ آئی ءَ پشت ءِ دراہیں پدردی بے یال کت انت ۔ آئی ءِ بھت ءَ آ گوں انچیں تاکے ءَ دوچار کت ءُ پراہاں یکے دومی لازم ءُ ملزوم بوتنت ۔ بلے تاک ءِ نصیب ءَ بہارگاہ ءِ وشی گدارکی وشی یے ات ءُ یکروچے وہد ءِ گوات ءَ آئی ءِ ہمدلیں تاک چراہ پیوگاہ ءَ چگل دات ءُ اے تاک ہما ویرانی ءَ غیرآبادی ءِ گواتانی دستاں کپت روچ شپ بوتنت بلے پدا برے تاک ءِ واستا گدارکی بہارگاہ وشی یے ہم نیاتک ۔ ہما انت کہ اے تاک پہ شیر کنیں ساہگے ءِ واستا وہد ءِ ہمراہی ءَ گوات ءِ دستاں لیٹ وراں، مان ہژان ءَ ران انت کہ روان انت .....

☆☆☆

فاتحہ، ناز بوہ، قبرستان

احمد عمر

آ ناز بوہ ءِ رند ءَ ہمارو چ ءَ اتنگ ات کہ منا چہ ابید ءَ کس نیست ات آئی ءَ منا پہ ناز ے نرم نرم ءَ گشت ''زاناتئی مات ءِ زہی ادانیاں؟'' چیا زاناں کاراست، ''اناں'' منا مات ءَ دیم راتک کہ برو ناز بوہ بیار شوکت قبرستان ءَ روت، حاجی ءِ قبر ءَ فاتحہ دنت مرچی وشیں روچے۔ حاجی آئی ءِ مات ءِ مستریں برات بوتگ ءَ شوکت حاجی ءِ مستریں ءَ یکیں بچک انت من گپتو ے ناز بوہ سست ءَ آئی ءِ گشان ءَ دات، آروگا لگ ات پدا اوشتات ءَ گشت یے، زانا احمد تو نہ روے قبرستان ءَ رپتکیں مرد ءِ قبر ءَ فاتحہ نہ دیئے''۔ '' بلے من رواں'' آ پدا روگا لگ ات آئی ءَ چک جت ءَ منا نیم چمی چارات ءَ بچکندات ءَ چہ دروازگ ءَ دراتک منی دل ءَ وزوڑیں امیت سرکشگا لگ ات بے سرءَ پادگیں واہشت آگہی ءَ واب گندگا اتک، منا دم پہ ساعت ہے گپ گیراتک کہ زانا احمد تو نہ روے قبرستان ءَ رپتکیں مردکو ءِ قبر ءَ فاتحہ ندیئے۔

من سہب ءَ بیگاہ عثمان ءِ دکان ءِ دیما نشتوں کہ آسہب ءَ اسکول ءَ روت ءَ بیگاہ ءَ سر ءِ لوگ ءَ انگلش ٹیوشن ءِ وانگ ءَ روت۔ مرچی بیگاہ سوزوکی کے دیر ءَ اتک چہ سوزوکی ءِ آہگا پیسر آئی ءَ منا گشت، احمد مرچاناں تو اداچیا نندے، من وت نندا اں انچو بد ءَ گواز ینا اں احمد تئی سہریں چمانی ودار ءَ حسک ءَ تلکار بستگیں لنٹ۔ کشنت کہ گپ یے است حیر منا وتی راز دار ے بکش ءَ من ترا وتی ہمراز ے کناں من گوں حسک ءَ تلکار بستگیں لنٹاں لرزاناں گشت، ، تو مئے لوگ ءَ ناز بوہ ءِ رند ءَ نیائے۔

ہرروچ وشیں روچ نہ بنت ءَ کس قبرستان ءَ انچو نہ روت بلے بدے اے ناز بوہ فاتحہ، قبرستان ءَ وشیں روچ ءِ کسہ ءَ تو وتی کسہ ءَ بکش کہ تو اداچیا نندے۔ احمد ترا اللہ دوست انت منا چے ہچ چیر مدئے، منا اللہ ءِ قسم انت کہ تو ہرکسی نام ءَ بگرے من گوں کس ءَ گپ نہ جناں من دل ءَ راز ور پردات ءَ گشت، منا تو چہ بازار ءِ درتیں رنگاں جتا گندگا کائے ''منی ادءِ نندگا عثمان ءَ چچو حبر کتگ کہ ادا مہ نند بلے تئی سہریں چمانی ودار چہ تئی گندگا پرشیت'' آئی ءَ منی دپ ءِ گپ کپ کت کہ احمد منا پہل بکن من گوں دگہ یکے ءِ محبت ءَ دلگوش اوں، ''آ'''' آ'' کے انت، ہما کہ بیگاہ ءَ مارا ٹیوشن وانیایت، آئی ءِ نام کے انت، منا سر ءِ نام ءِ گرگ لج کنت، لج مکن بکش نام ءِ یکپارگی آس بدے سوچ منا'' آئی ءِ نام سر پلانی انت'' اے پلانی ملانی کے انت آئی ءِ نام ءَ بگر'' سر ءِ نام'' م،م،م، چہ آئی ءِ دپ ءَ میم ءَ ابید دگہ لبز درنیاتکگ ات کہ سوزوکی ءَ بریک جتنت، آ اشتاپ اشتاپی ءَ سوزوکی ءَ سوار بوت، سوزوکی رہادگ بوت من دست وتی کیسگ ءَ برت ءَ سگریٹ یے کش ات ءَ روک کت ءَ بشت مان دات ءَ وتی لوگ ءَ شتوں۔ ☆☆☆

پےشِنٹ

جمال ناصر دازنی

بچار مہرنگ من یک پروفشنل مردے آں، منی کار، منی زندگی، منی ہر روچ ءِ دستگئی اُو منی پروفشنل لائف (Life) مناں اجازت نہ دنت کہ من گوں تو............ آئیا سہ روچ ات کہ منی کلینک ءَ پیداک ات، او وتی دل ءِ گپ ءَ جنگا ات، بلے چا کر مناں تئی پروفشنل لائف او تئی ھمک روچی کارانی تہا ہچ وڑا او تارا دور دیگی نہ انت۔ من اوں تئی وڑا یک وانندہ ءُ سر پدیں انسانے استاں، مناں بس تو منی گپانی پسو ءَ بدے۔ من پدا مہرنگ ءَ گشت، مہرنگ! پہن پرچا وتی وانگ، وتی آؤکیس باندات او وتی کیریئر ءَ تباہ کنئے کہ انسان ءِ بنیادی چیز آئیے کیریئر انت۔ منی گپاں مہرنگ گشے چو تلک ءَ سرپ ات، آئیا مناں سرا بگرداں پاداں چوگنو کانی وڑا چارت چہ زہرز ہر ءَ درائینت ءِ کہ چاکر بے تئیگا من زندگ بوگ نہ لوٹاں، گڑا منی نز یک ءَ کیریئر چی ءِ، وانگ چی ءِ، ھبر چے، آئی ءَ مناں نادراہ ءِ وڑا گشت۔ منی ھمک روچانی سائے کشگ گوں تو بئگ، بس مناں گوں تو مہر انت۔ تو مناں وتی مہرانی بندیگ بکن، من سر پد کنگ ءِ وڑا گشت۔ مہر ءُ دوستی مہرنگ یک درچک ءُ داری توم ءِ نہ انت کہ تو آئی ءَ ہر جاہ کش ئے ءُ آپ ءُ ھاک کنئے، آردیت دوستی کنگ نہ بیت بلکن دوستی وت بیت۔ تو وت یک امیریں خاندان ءَ تعلق دارے من تئی درور بوت نہ کناں، بلے من یک ڈاکٹرے یاں، بلے منی یک جدائیں پجارے است۔ تئی پت ءِ سوچ ءُ فکر دگے ڈولیں، آ مناں ہچ وڑا برداشت نہ کنت او تو ھم منی بارواد گے نزانے گڑا چہ تو رمئیگ ءُ تئی یکجائی بیت، من بس تراھمد ادیئگ۔ منی گپ توام نہ ات کہ آئیا تہا دور کت، اُف! تو کوھنیں زمانگی گپ جنے، مرچی دور ءِ مردم اے گپاں کلاگ زورنت، تئی گپاں منی دل ءَ ہچ جاگہ نہ کت پدا تئی وڑیں مردم ءَ چشیں گپ زیب نہ دنت۔ من وتی نیک ءُ بدے مانز ماں وتاں۔ منی پسندمنی گپ حتمی فیصلہ بیت۔ زندگی مناں گوازینگی انت۔ من وت شر ءُ حراب زاناں، آئی ءَ بلاھیں لیکچر ءِ دات۔ او پاد آھگ ءِ گوما درائینت کہ باندا وتی گڈی جواب ءَ لوٹاں۔ آئی ءِ ای وڑیں گپاں من انچیں جنجالے ءِ پاھوٹ بوتاں کہ پہن فیصلہ کنگ سک گران ات پرچا کہ منی سرگوں یک انچیں نادراہ (Patient) ءَ کپتگ ات کہ پہن آئی ءَ علاج (Treatment) کنگ نہ گران ات بلکن من وت چہ ڈاکٹر ءَ نادراہ ءِ منی سر ءَ کپتگ کہ من یک ءِ پیسرا دامن ءِ لمب ءَ بستگ اتوں۔ منی انگیجمنٹ بزاں حبر بندی بوتگ ات۔ منی ناپگ پیسرا یکے ءِ گومادرکسانی ءَ بُزاتگ ات۔ مناں منی کماشاں یکے ءِ دامن ءِ لمب ءَ بستگ ات۔ آ ھانی واھگ ءِ پروشگ پہن ارزان نہ ات، چو شکہ مہرنگ لوٹگ ءَ ات آ وڑ گوں من بوت نہ کنت۔ پہن دوراہ پشت کپتگ ات، یکے وتی کماشانی گپ ءِ گڈگ او دومی حبر مہرنگ ءِ جواب دیگ کہ وتی نادراھیں دل ءِ بیماری ءَ دگہ جاگہے بر علاج کن کہ منی چہ

ڈاکٹری ءِ ڈگری ءَ گیش انت، بوت کنت تئی بیاری گوں من علاج نہ بیت۔ من پدا دل ءَ فیصلہ کت کہ یک برے مہرنگ ءَ سرپد کناں کہ ناداں مبو! عشق، مہرءُ دل اے سئیں پہ زرزورگ نہ بنت۔

منی کلینک ءَ ھزاراں نادراہ کئیت ءُ روت من ہر کس ءَ گوں وتی زندگی ءَ بست نہ کناں، تو ھم وتی زندگی پمن تباہ مکن کہ تئی عمر تئی وانگ ئیگ انت۔ مہرنگ پدا وتی گشگے ءَ چو نادراہ ءُ منی کلینک ءَ پیداک ات۔ آ گشے وتی نادراہی ءِ دست ءَ سک لاچارات۔ آئی ءَ رنگ ءِ شرطءَ پہ امیت یے وتی گپانی پسو لوٹ ات۔ یکبرے منی زبان ءَ را جواب دات کہ چتور آئی ءِ پسوءَ بدیاں۔ یکے پدا وتی دل ءِ سرا سنگ ایرکت۔ گشگا لگ اتاں۔ مہرنگ تو منی بیک گراؤنڈ ءَ سرپد نئے۔ من پیسرا یکے ءِ دامن ءِ لمب ءَ بستگاں۔ بلے چو ھکہ من یک ڈاکٹرے آں منی کارزندگیانی ہلاس کنگ نہ انت بلکیں زندگیانی بچارینگ ءِ جہد انت۔ ءُ منی نزیک ءَ ہر یک ڈاکٹرے وتی نادراہ ءَ را جوانیں ٹریٹمنٹ دنت۔ مہرءُ دوستی منی گورا یک نادراہی یے ءِ بزاں Love is sickness گڑا نادراہی ءِ علاج ءَ یک ڈاکٹرے کنت۔ ہمیشکا تو چمن دلجم بو کہ من تیگاں۔

اے گپانی اشکنگا آمہر ءِ نادراہ ءَ بلاہیں بچکندے وتی لنٹانی سرا آورت ءُ پہ ٹہل ءُ ناز گشت کہ" ڈاکٹر! تو ردے پرچا کہ Love is not sickness but love is life.

☆☆☆

منزل

مسلم یعقوب

واجہ! شریں روپگ انت نہ زورے؟ ارزان انت۔ من وہدے وتی لوگ ءِ دروازگ ءِ دپ ءَ رس اتگ اتاں کہ آئی ءَ گوانک جت۔ چکے ترینگا دیست آ یازدہ دوازدہ سال ءِ گونڈیں زہگے ات۔ چہ بازیں گرمی ءَ آئی ءِ دیم سیاہ تر اتگ ات۔ آئی ءَ منی نیمگا روپگ شہار داتنت۔ دل ءَ نہ لوٹ ات بلے کے فکر کنگا گوں لہتیں روپگ زرت۔ واجہ گلا سے آپ بدے گوں، سک تنیگاں۔ آئی ءَ وتی دیم ءِ ھید صاف کت انت ءُ گشت، من، آ وتی کپان ءِ تو کا توار کت کری ءِ سرا نادینت، آپ دات۔ من انچوش جست کت تو وانگا ئے؟ جی، پیسرا بونگاں انوں اتاں۔ پت ءِ بیرانی ءَ رند من اے کار شروع کتگ۔ آئی ءَ جواب دات۔ ترا وانگ ءِ شوق است؟ من پدا جست کت ہاں بازشوق است مات بیمار انت، گوہار روپگ اڑ کنت دنت، مجبوراں سہب ءَ بگر داں بیگاہ ءَ ایشاں بہا بکناں۔ نوں من رواں، آئی ءَ گٹے آپ وارت ءُ پاداتک۔ منی ذہن ءَ حیال اتک کہ تو نیم کش ات کئے منی کرا کائے؟ من جست کت۔ چی ءَ واستا؟ آ حیران بوت من ترا وانیناں۔ ترا کتاب وت زوراں دیاں، آئی ءِ گیمر تکیں دیم چو پل ءِ وڑا پچ بوت۔ منا انچوش گمان بوت کہ ہر چیز بچکندگ ءَ انت۔ آئی ءِ نام شہسوار ات۔ من آ وانینت آ یک ذہنیں بچکے ات، آئی ءَ بازشوق ءِ گوماونت۔ ایشی ءَ رند من آ کالج ءَ داخل کت۔ آئی ءِ لوگ ءِ خرچ دات۔ منی گشگا آئی ءَ اے گپ لوگ ءِ مردم، انی کرا نہ کت۔

مرچی شہسوار ڈاکٹر ءِ شکل ءَ منی دیما اوشتاتگ۔ من آ مبارک باہی دات، گلائش کت،، برات اے درست تئی محنتانی بروردانت، من تئی احسانانی بدلہ ہچبر دات نہ کناں،، آئی ءَ نرمیں کالوار ءَ گشت، من وتی فرض پورہ کتگ من گشت، آئی ءَ درائینت، تو بلاھیں انسانے ءِ۔ مناں انچش معلوم بوت کہ" مناں وتی منزل رست"۔ ☆☆☆

پُل

خالد ارس

واہگیں بانگواہ ءَ کہ دیمداری کت اقبال ءِ وتی چم چہ واب ءَ پچ کت انت، ٹیبل ءِ سرءِ اِیریں گلاب ءِ پُل ءِ گندگا گوں شاداں بوت۔ آئی ءِ دل ءِ جوانیں وشی ءِ وَدی بوت، اقبال ءِ دراہیں فکر ءُ حیال گوں ہے گلاب ءِ وشبوئیں پُل ءَ ہمگرنچ بوت انت، دیراں داں ہے پُل ءِ چارگا دلگوش ات ءُ آئی ءِ حیال برے جاگہے ءَ سر کنگا ات ءُ فکر ءَ ات کہ اے پُل کدی ءُ کے ءَ ادا آورتگ۔ ہے دمان ءَ آ چہ دنیاءِ دراہیں چیزاں بیال ات ءُ آئی ءَ اے ہم یات نہ ات کہ منا کارے است انت ءُ پہ وہدروگی انت۔

اقبال ہے پُل ءِ حیال ءَ بیگواہ ات، ہے پُل ءِ گندگا گوں آئی ءَ وتی ہماوہد گیر آیگا ات کہ آماں کالج ءَ وانگ ءَ ات کہ کالج ءِ بندات ءِ روچاں وش رنگیں زبیدہ ءَ پہ اقبال ءَ مہر ءُ واہگ ءِ نمدی یے نبشتہ کتگ ات کہ ہے نمدی ءِ تو کا یک گلاب ءِ پُلے ہم مان ات ہے نمدی ءُ پُل اقبال ءَ وَ باز دوست بوت انت بلے رازئے دل ءَ داشت ءُ حاموش بوت۔ چیا کہ اقبال ءَ اے باور بوگا نہ ات کہ زبیدہ وڑیں زیبائیں جنکے منا پہ دل ءَ ستک لوٹیت ءُ پدا اقبال ءَ ہے فکر کت کہ چشیں ندارگ ءُ عشق ماں اسکول ءُ کالجانی زمانگ ءَ ہر وہد ءَ بیت۔ وانگ ءِ وہد ءَ بازیں جنکے ءَ وتی بورتا چینت بلے اقبال ءَ وتا یکے ءِ اوں مہر ءِ ٹٹ ءَ وتاراماں گیشگا نیشت۔ آ وتی وانگ ءُ شریں باندات ءِ ہاترا کس ءَ دلگوش کنگا نہ ات، آئی ءِ دلگوش وانگ ءَ ات ءُ بس۔ آ دگہ گپے ات کہ اقبال زبیدہ ءَ بے کساس پسند کنگا ات۔

زبیدہ پہ اقبال ءَ گنوک ات پمشکہ یک نگرہیں سہبے ءَ آئی ءَ وشبوئیں گلاب ءِ پُلے دست ءَ کت ءُ اقبال ءِ گور ءَ اتک ءُ گشت ئے ''اے منی زند ءُ دل ءِ واہگ انت کہ منا پہ تو گوں انت، من پُرا یتاں کہ تو منی امیت بسکیں دل ءِ واہگاں وتی دل ءَ جاگہ دئے ءُ نوکیں دروشمے منا ءُ منی زندگی ءَ بخش ئے''۔ اقبال ہے دمان ءَ زبیدہ ءِ شیرکنیں گپاں وتی دنیا ءَ برت ءُ مان گیشیت۔ نوں اقبال ءَ زبیدہ ءِ سہر وتی زندگی زانت ءُ چمدا اقبال ءَ مارات کہ منی پیسری زندگی گشے زندگی ئے نہ بوتگ، اقبال عشق ءَ وتی زندگی

زانگاات ءُ زبیدہ ءَ وتا چہ کیش لونگاات، آ مہر ءِ وڑ وڑیں وشی ءُ واہگانی تہا سیل کنگا ات ءُ آئی ءِ فکر ءِ تہا جوانیں رژنائی ے پیداک ات کہ اناگہ ءَ منیر ءَ درواز ک ٹک ات ءُ ہچ کت۔ اقبال ءِ نوک بستگیں دیوال گوں منیر ءِ ناگتیں آیگا ڈُرات۔ منیر ءَ گشت بہ بخش واجہ تئی ٹیلی فون انت۔ اقبال ہے دمان ءَ پاداتک ءُ شت کہ آئی ءِ ہمراہ ءُ ہمرازیں بانک زبیدہ ءِ ٹیلی فون ات، زبیدہ ءِ ٹیلی فون ءِ حبر کنگا گوں اقبال وشیاں امبازاں زرت، گپ گپ ءَ زبیدہ ءَ اقبال جست کت کہ باریں ترا ''مہر ءِ عیذ'' ءِ گلاب ءِ پُل دوست بوت۔ اقبال گوں زبیدہ ءِ اے گپ ءَ حیران بوت ءُ گشتے اے پُل ءِ بابت ءَ تو چوں سئی ئے؟ زبیدہ ءَ گشت کہ اے پُل من پہ تو ایر کنائینگ۔ برو بچار نِے ہے پُل ءِ ہمرائی ءَ کسانیں کاگدے است۔ اقبال ہے پُل ءُ کاگد ءِ گندگا گوں حیران بوت ءُ فکرے ءَ کپت ءُ آئی ءِ دل مہر ءِ سوت جنگ ءُ لگ ات۔

☆☆☆

واہشت

حمزہ عباس

شپ ءِ نیم ءَ من گوں وتی ہمسرے ءَ ڈیک وارت تہ گنداں آئی ءِ چماں ارس شیپ گپتاں، من حیران بوتاں، سماءُ ہوش چہ منی دست ءَ لکشت، من نزانت کہ باریں منی چاگردءَ چے بوگاانت۔ یک گریں ساعتے ءَ پد منی زبان ءَ بادشاہی کت، اے ساعت ءَ آمنی دیما چوبُت ءَ اوشتاتگ ات، آئی ءِ پُر مہریں چم منا سک اتنت، گڑا من ہمت پہ حدا کت درائینت ''باریں ہمسفر تو اے شپ ءِ نیم ءَ کجام نیمون ءَ گوں منا دچار کپتگئے؟'' گڑا آئی ءَ کندگے جت ءُ گشت ''کسی جنجال ءِ ارمان ءَ گوں حاکاں ہوار مکن! تو گندئے شپ چچو تہارانت، میتگ ءِ مردم واب ءِ قید ءَ بندی انت، چہ منا مہ ترس کہ من تئی جند ءِ ٹکرے آں''۔ یکبرے منا ترس اتک، دل ءَ لوٹ اِت کہ لوگ ءَ بہ رواں بلے آئی ءَ منی دست گپت انت منا بے کساس دلبڈی دات ءُ گشت ''سنگت! تو چے گشے وتی مطلب ءِ آس ءِ سچگ ءَ قرن درکارانت، بلے سہب ءِ زردی شپ ءِ فرق ءَ داریت۔ تئی تن ءِ پروشگ منی دامن ءِ سوگند انت وتی پردگ ءِ ستر ءَ من دیریں دراتکگاں، تو چوں زانئے انسان ءِ واہگ اے وڑ ءَ سرجم بنت اللہ ءِ شگرانت سہب ءُ بیگاہ ناں بلکیں ہمک ساعت گوزان بیت، بلے اے شپ ءَ من اے چراغ پہ تو روک کنگ، تو بزان! من پیسر افہمگ۔

☆☆☆

گیتاں پلیں بانڈے گپتگ

ندیم بیوس

سبک سبک ءَ کوش کشگا ات ، درچکانی تاک سُرگات ،مُرگ درچکانی سرانشتگ ءَ چوئی چوئی کنگا اتنت، باگانی پلاں وتاراگوں وتی رنگ رنگیں پچ و پوشاکاں سمبینگ ات ، کہ آزمان ءِ سرا جمری شینکے دراتک ءُ گام جناں بوت ءُ کم کم ءَ درائیں آزمان ءِ سرا مانشانت نئے ءُ پداگلزمین ءِ سرا نگاہے کتنت چارگا لگّ ات ۔ وہدے ہر کس ءَ راگوں وتی کاراں دزگٹی ءَ مشکولی ءَ دیست نئے تہ وتی دل ءُ فکر و حیال ئے کت ، پدا وتی حیال ءِ سرا وت ٹہک دات ءُ کندات نئے ، درائینت نئے ،''منا جمر گشیت است مہلوکے کہ گوں من تاکت وزور ءِ داواءَ بکنت ؟ وہدے سئے براں توار جت نئے ہچ پسو نہ رست ، گڑا چہ گیہت ءَ فخرءَ گشتے :''من زاناں کہ گوں من نیست کسے کہ ہڑ ءُ داوا بکنت ،سوگند انت کہ اگاں من بشانیں اے دنیا آپی آپ بیت ، دریاءَ کور ھار کنت ہچ کس پشت تہ کپیت ،کس چہ وتی لوگ ءَ در نئیت'' اے گپاں یک حداد وتیں مور ئے اشکنگا ات چہ وتی ہونڈ ءِ سر کشت نئے ءُ درائینت نئے''اوکم بختیں جمر گیہت ءُ فخر مکن کہ گیتاں پلیں بانڈے گپتگ من تو چی آں ؟ منی تئی بستار چی انت کہ من ءُ تو پہر بہ بندیں ۔ دنیاءِ فنا حداءِ دست ءَ انت ءُ آئی ءِ قدرتاں کس دست مان کت نہ کنت ،من تو وت حداءِ حکم و فرمان ءِ محتاج ایں ، منے دست چیا رسیت ؟''۔

بلے وہدے جمرءَ باز فخر و گیہت کت تہ مورءَ دست چست کتنت ءُ حداءِ گورءَ فریاد ءُ دعا کت ، روچ جمرانی تہا ٹپ اتک ات ءُ چیرات بلے آئی ءِ گپاناں اشکنگات ءُ گوات ءَ ہم وتی گوش سکّر ینگ اتنت ءُ دلگوش ات ، گوات اے گپانی اشکنگا کشے گڑات ،میدان بوت گوں وتی لشکرءَ جمرانی گو ماداواءَ ۔ بلے روچ ہم اے ندارگ ءَ چارگات ۔ روچ ءَ گوات چہ وتی بند ءُ

حدءَ گوزگا نیشت ءُ گشت ئے''من چہ تو کم نہ اوں، اے مگروریں جمرانی گونا من ایوک جنگ کنیں تو یکبرے حوصلہ کن! ایمن بو!'' گوات ءَ گشت''اناں من تئی ہمبراہی ءَ کاہاں گوں'' گوات پہ ہڑءُ روچ پہ نہ منگ، گڈی ءَ روچ ءَ درائینت'' شریں اگاں تو منی ہمبراہ بئے وَ شریں بلے دانکہ من ترانہ گشیں تو دست ءَ ہم مہ بُرریں!'' گڑا دوئیں ہمراہ بوتنت۔

روچ وہدے جھلی آزمان ءِ سراایرکپت گڑا شہم ئے دات ءُ درائینت ئے''من گوں تو داوا کنیں، تو گشئے کہ من مہلوکاں تاچینیں لوگانی تہا سی دئیں، من ایشاں چہ لوگاں ہم درکنیں بلکیں ترا ہم تاچینیں'' جمرانی شیطانی حراب بوت، روچ ءَ رااداتئے چم سُہر ےکہ چرائی ءِ چماں آس دراتک، وتی لشکرانی ٹولی ءَ راتوارئے پہ جت، انچیں نہرد گے جت کہ دراہیں لشکریکیں دمان ءَ یکے دومی ءَ دزماں دست ٹُل جناں بوت کہ چہ آہانی ٹلاں زمین ءِ دلبند لرزگاات۔ جمراں درائیں آزمان ءِ سراما نشانت، چوگشے کہ وتی مورچھے کپتگ ءُ پہ جنگ ودا واءَ لانکبند اتنت، گڑا ٹھکے دات کندات ءُ گشت ئے''روچ من جزماں تو کمزورئے، مئے ہمسری ءَ کت نہ کنئے، تو ایوک ماباز یں، منی ٹولی یک یک ءَ کسے اگاں تکے بہ جنت درائیں زمین زمان آپی آپ بیت۔ بلے مارا تئی سرابزگ کنت کہ تو یکے ءِ ءُ مارا جنگ ءِ دعوت داتگ، اگاں ماتئی نادانی ءُ بےوسی ءِ سرا بہ گریواں مئے چمانی ارس ءِ ترمپاں چہ اے درائیں، مہلوک تچیت وتی لوگاں ٹپیت ءُ چیر بیت''۔ گڑا جمراں وتی لشکرءَ راپرمات کہ بہ ریچ ات وتی چماں چہ ترمپے ارس۔ جمراں گریت، ارس گورت۔ یکیں ساعت ءَ زمین زمان آپی آپ بوت، مہلوک وتی لوگاں، دلوت وتی ہونڈاں، مُرگ وتی کدوہانی تہا ٹپ ات ءُ چیر بوتنت، سے روچ ءَ پدماں پد جمراں گورت زمین زمان، شیپ ءُ کورآپ ءَ پُر بوتنت۔

گڑا نوں روچ ءَ سرکش ات ءُ درائینت''ہاں شمارا ہمینچو بس انت شمے زور ہمیش بوت؟''جمراں گشت'' ماراوَ بس انت، اگاں ترا زور است گڑا اشاں چہ وتی لوگ، ہونڈ ءُ کدوہاں دربکن! چاریں باریں ماہم تئی زوروہائی ءَ'' روچ ءَ گشت''کمّاں بداراِت وتی پاداں'' روچ کم کم ءَ جمرءِ لشکرانی پوشاکاں دِران ءُ چاک کنان بوت۔ انچو کہ روچ دیما کنزان بوت، جمر پشت ءَ تچان بوتنت۔ روچ ءِ برانز انچو ترند اتنت کہ گُروڑاں گز دورہم جمراں پیلوشان اتنت، ساعتے ءَ پد جمراں دستاں تک جت وتاراکش اِت۔

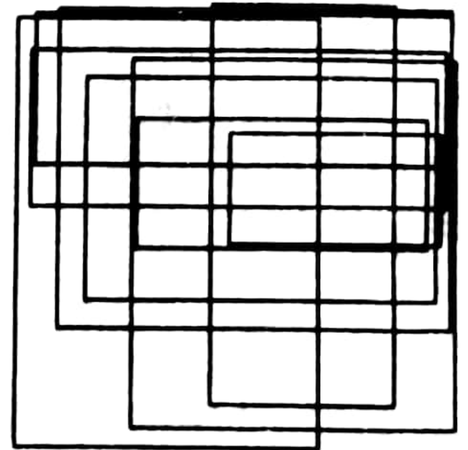
چہ روچ ءِ برانزانی ترندی ءَ ہورءِ آپ ہُش اِت۔ نوں روچ ءَ گوات ءَ راگشت'' بہ کش اِت دانکہ زمین مُرگ ءُ دلوتانی کدوہ ءُ ٹپّو ہشک بہ بنت'' گوات کشے مہتل ات، ناکوگوریچ ءَ سریلہ دات، یکیں دمان ءَ ہلوز و بلوڑئے کت، مہلوکانی لوگ مُرگانی کدوہ ہشک بوتنت، گڑا گوات ءَ درائینت''تومنا کمو پیسریلہ بہ داتیں دانکہ من ہم اے مگروریں جمراناں وتی تُرس وبیم دل ءَ بہ داتیں'' روچ ءَ درائینت''ناکو! تو غم مکن، ترا چہ منی نیمگا رضاانت تو وتی پاداں تیز کن ءُ جمراں بلکیے تاچین!'' گوات ءَ

گشت'' مرچی ءَ داں روزِ قیامت اگاں پہ بدگمانی جمرانی لشکراں سرکش ات انچو تا چینان نہ کہ نلکش ئے گار بہ بنت''۔

وہدے گوریچ ءَ جمر تا چینت انت، نوں روچ سبک سبک ءَ گام جنان بوت، چہ روچ ءِ برانزاں زمین ءِ گرمی ءَ سرکش ات، درائین مہلوک چہ وتی لوگاں، مُرگ چہ وتی کدوہاں، مشک ومور چہ وتی ہونڈاں دراتک انت ءُ وتی لوگانی پچگنگ ءُ اڑینگا لگ اتنت۔

چما روچ ءَ پدجمر کیت بندیت، سیاہ وتہاری مانشانیت بلے وہدے ناکوگوریچ کشیت، جمرانی نلکش گار بنت۔ ءُ وہدے ہورءَ چہ پد روچ درکیت تریں زمین ءَ ہشک کنت۔ راستے کہ ''گیتاں پلیں بانڈے گپتگ''۔

☆☆☆

مرچیگیں قصہ

عارف داد

یکے ءَ گشت'' من یک درچکے گڈ ات، درچک ءِ بنڈ ءِ تہا یک بلائیں کرمے مان اَت، کرم ءَ یک سبزیں تاکے دست ءَ ات''م سرسُر ینت۔

دومی ءَ گشت'' من یک روچ یک کروسے دیستگ ات کہ دو پاتی ناہ ئے لڈ اتگ ات، ڈومپگ ءِ سرااوشتا تگ ات ءُ بانگ دیگا ات''م بچکند ات۔

سئمی ءَ گشت'' مارا یک امبے است انت، برے لیمبوپر کنت برے موز''م سرکپینت۔

چارمی ءَ گشت'' مئے باگ ءَ یک رانگیں کپوتے است، من مدام وتی پت ءِ ناناں کہ برِیں بچ ءِ کوک ءَ درنگ ئے کنیں، کئیت پرزونگ ءَ بچ کنت ءُ ناناں وارت''م یک ترانگے ءَ کپتوں۔

پنچمی ءَ گشت'' مئے گورءَ یک گونزگے است کہ ہمک سہب چہ زرءُ سُہرءَ پُر بیت''م ہچ نہ گشت، پاداتک گد چنڈ اتنت چادر بڈ ءَ جت ءُ رہادگ بوتوں۔

- - - - - - - - -

ترمپ یے ارس

جلیل فیض

ارس عشق ءُ پریات انت ءُ ارسیگیں چم آئی ءِ چراگ جاہ انت ءُ انچوش انت کہ چم ءِ نہادتر پہے ارس انت ۔ بلے ایش نہ انت کہ ارس انت ءُ بید آئی ءَ بے ارزش ءُ بے قیمتیں سوریں آپ یے ۔ ءُ بلکیں نہ ایش انت کہ ارسیگیں چم محبت ءُ شفقت ءِ بنجاہ انت ، رحمت ءِ مرکز انت ۔ ارس ءَ دائم ءَ دلے ریچنت ءُ دوست ءَ ٹیکی دینت ، پمشکا شپ ءَ راشرتریں ارس ءِ ہار گشنت ءُ حقیقت گندگی انت ارسانی ہار شپ ءِ دامن ءَ دائم ترکنت ۔ شپ حداءِ داتگیں تحفہ یے ءُ ارس عاشقانی ٹیکی یے پہ حداءَ ہچبر اے ٹیکی کم نہ بنت ءُ نہ گٹ انت ، ءُ عاشق ارساں وتی شپ ءِ گلزمین ءَ ترمپ ترمپ ءَ ریچنت ۔ ہؤ کہ چونیں ٹیکی یے چونیں خریدارے ۔ ارس اگاں پہ دوست ءَ بہ رچیت کارساز ءُ گرانیں گوہر انت ءُ بلے بازانت ہما کہ زر ءُ دولت ، مال ءُ متاہ ءَ نالنت ءُ پریات کنت ءُ اے ہردوئیں جہان ءَ گریوان ءُ نالاں انت ۔ ادا بد بھت ءُ پریشان انت ءُ اودا ہم وار ءُ عذاب انت ۔ ارس نیاز ءِ بن ہشت انت ءُ بچکند ناز ءُ راز ءِ ۔ اے ناز ءُ نیاز ءِ ضرورت ایش انت کہ ہردوئینانی بنجاہ ءُ چمگ مہربانیں دل انت پرے ہاتر اناز ، نیاز ءِ ریشگ ءُ ہونڈ انت ءُ نیاز ، ناز ءِ ۔ ہردوئینانی بنگیج دل انت ءُ دل مہر ءُ خجانی ڈیھ انت ۔ ارس نہ کندگ ءِ مٹ انت کہ اگاں چوش بیت انت گڈا چہ شوق ءَ نہ ریتلگ اتاں بلکیں ارس بچکند ءِ آسر انت ءُ انچوش کہ زوریں کندگ گوں عاشقیں گریوگاں آسر بیت ۔ چوش انت کہ ارس بچکند ءِ رژن ءَ چیر انت ءُ پمشکہ دائم کندگ ارس ءِ ہمدم انت ءُ گریوگانی ہمراز ۔ ارس رحمت ءِ چمبر انت کہ اے ترمپانی گوارگ دوست ءَ بخشاتگ ءُ کدی کدی کترہ کترہ ، ترمپ ترمپ مہر ءِ تیاب یے جوڑ بیت ءُ دوست اے تیاب ءَ داں کنارہ ءَ پہ دیدار ءَ اوڑ ناگ کن انت ءُ کاینت ۔ یک بیگ ایشانی حق ءُ منزل انت ہے وڑا مزلوم چہ ارس ءُ آہ ءَ زانگ بیت ءُ بازیں مزلوم ءُ بزگ بوتگ انت کہ گوں ارسانی ہاراں شپانی نیم ءَ قارون ءِ وڑیں ظالمانی تحت ءُ تاج اش تباہ ءُ برباد کتگ انت ۔

☆☆☆

نا امیتی ءِ مُجاں گاریں مرد

فرید فراق

من نوکی واب لپگا اتاں کہ کسے ءَ اتک منی گوش ءِ تہا شیزارات من حیران اتاں کہ اے کئے بوت کنت ۔ من چم چچ کتاں چارات داں لائٹ مُتگ اتاں بان ءِ تہا تہاری چوسیاہیں مس ءَ رتگگ ات ءُ چرتاں گوں وتی توار ءَ یک انچیں زیمرے ساز کتگ ات چوکہ یک سازگرے گوں وتی ساز ءَ آزمان ءُ زمین ءَ آرگ ءِ جہد ءَ کنت، من ٹائم چارات داں شپ ءَ یک نچ ات منا سئے روچیگیں سفر ءَ سک ژند کتگ ات، من پد اتچک بوتاں کہ واب بہ کپاں بلے من ہر چنت کت واب نیاتک من پاداتکاں قندیل روک کت ءُ کتابے زرت کہ کمے بواناں وتی چماں ژند بکناں ءُ واب بہ کپاں بلے وہدے من کتاب وانگ ءَ باترا چچ کت داں کتاب ءَ تاک چوکفن نیگ ءَ اسپیت اتنت ۔ منا آبانی سرالبز انی سیاہی گندگ نیاہگات من حیران اتاں کہ نوں چے بکناں نہ منی چماں واب کیت ءُ نیکہ تاکانی دامن ءَ حرف رودنت کہ من آہاں بواناں ءُ وتی چماں ژند بکناں ءُ واب بہ کپاں ۔

من چم بند کتنت ءُ سرگوندانی شم ءَ کت ءُ پلر ءَ لگ اتاں کہ منا پر چاواب نیاہگانت ءُ کتاب ءِ تاکانی سرءَ نبشتہ ایں حرف پہ چا گندگ نہ بنت ۔ تنیکہ منا منی جستانی پسو نہ رستگ ات کہ منی گوشانی تہا بالیں مرگانی بانزلانی توار ءَ منی جان ءِ پٹ چہ واب ءَ پاد نتت من سر چست کت چارات داں بان ءِ تہا جونواریں مرگ انت بال انت ءُ بان ءِ دیوالانی سرا بے کساس قبرانی عکس انت کہ آبانی شکانی سراسہریں چچ بستگ انت ءُ قندیل ءَ روکیں آس منا ہے نداره ءَ دیگات کہ یک بدو دینیں کافرے ءِ لاش انت کہ بن ءَ یک بوتگ ۔ منی گوش گران بوان بوت انت منی سر ترگا لگ ات ۔ من ہژم گپتاں پاداتک ءُ ڈن ءَ دراتکاں کہ کمے گوات وراں ۔ وہدے من ڈن ءَ دراتکاں تا من دیست کہ بازار ءَ دراتیں لوگ درچک جوز بوتگ انت...

منا مرچی سئے سال بیت کہ من ہمے درچکانی جنگل ءَ بے آپ ءُ بے ورگ ءَ زندگاں، نہ منا واب کیت نہ شپ، روچ بیت ءُ نیکہ درچک لوگ جوز بنت ۔ نی من اے ہم نزانگایاں کہ من کئے آں؟ کئی چکاں؟ کئی سیاداں؟ چہ واب ءَ پیسر منا بازیں سیاد ءُ ہمادل سیاہیں ہمساہگ است ات کہ من آہانی گورابرداں پہ وتی چماں ترپے واب ءُ پہ وتی شپ ءَ یک سہتے چچ بگراں۔

☆☆☆

منی یات گارتاک

حنیف گلزار

''مرچی موسم وش انت، گوات جہرانی سینگ ءَ چہ سستگ دیم پہ بازارءَ، زندگیں ارواہ پُل ءِ میتگ ءَ زربستگیں سیاہی ءَ دزّ چیت، ہتکیں زمین ءَ تر کنت.....

آگاہی دروازگ ءَ پچ کنت چارایت، گوات ءِ سارتی مچ ءِ بستگیں ساد ءِ سر ءِ تاپا داتگیں گدانی وشبو..... ہمساہگانی جاک، مئے لوگ ءِ در چکانی سبزیں اندام، ءُ چم ءِ شپ بستگیں زیر منزل ءِ پداں گار کنت''۔

من کجام کسہ ءَ گپ ءَ اتاں۔

''ہاں موسم باز وش ات''

''ہے کہ بازار ءِ مردم چہ واب ءَ پاد بیاینت، شپ واہیں دیدگاں بہ شوداں شیر سہب ایں ستری ءَ بچارات، کہ آواز ءِ تن آگاہ انت''۔

''جنگل مرتگیں رستر انی گوشاں.....''۔

''آدر چک ءَ گندئے شری ءَ بچارئے سہب ءِ سرا دریا ءِ ترس ءَ، ہیم ءِ در وشم ءَ سہرا کنت، مئے لوگ ءِ دروازگ ءِ دپ ءَ موسم ءَ بدل کنت روَت.....''۔

''سہتے ءَ پد من بازار ءِ مردم چاراتنت ہر یکے وتی چمانی تہا گار، بازار ءِ آواز صندوق ءِ تہا بند کنگ بیت صندوق پیریں مردم ءَ کوپگاں، مرد آانت بازارءَ چہ دیرشت، من وتی تہنائی تیاب ءَ چہ دیم تر برت نہ کت.....''۔

مئے بازار ءِ مرد مانی کسہ، باندات وش تریں گپ انت۔

''آ گنو کے آئی ءَ سئے چک است، آئی ءِ لوگ چہ بازارءَ جتاانت، دو جنک انت یک بچکے، بلے آہانی کسہ مئے بازارءَ گوں ہوارانت، آدکان ءَ گندئے، ہے گنوک ءِ چک ءِ جند ءِ دکان انت.....آئی ءِ پت ءِ گنوکی ءِ راز ہے دکانانی دپ ءَ قید انت آ دیریں ندارگ باز زیاانت''۔

(موسم ءِ دمبر تگ دریاءِ سرا)

منی نبشتہ کتگیں آزمانک وتا جنگے ءِ سا ہگ ءَ گار کنت ۔ ہما دمان ءَ منی گامانی باہوٹ منی حوس بیت ، ناگمانی سنگتے ءَ منا گوانک جت........من گشت "منی حیال زندگ انت" سنگت ءَ گشت "بے توار ، بے چڑ کہ مرچی باز حاموش ئے بازار ءِ تہا"

من گشت "ہو یار مردم چون بہ کنت؟" ۔ سنگت ءَ گشت "باریں دوشی چون ہچگ حالاں بدئے" "من گشت" دوشی چے بیتگ ، آ ، پدا نیملگ منی ودار آزمان ءِ لمب ءَ بستگ ات ، ہما مراد ءِ جنک ءِ کتہ یا تگارتاک ءِ اولی Date ءَ ہوار انت ، وتی لوگ ءِ گور ءَ سئے شپ انت کہ منا قرار دنت ءَ گار انت انچو منی یات گارتاک ءِ ئیں Date ناتوام انت" سنگت ءَ پہ تسلاہ گشت "بل باندا کیت" ۔

من گشت "بے وہد انت من وتی لوگ ءَ رواں" ۔

من تہنا دیم پہ لوگ ءَ پیدا کاں ۔ اے دنیا انت ادا مردمانی سفر زندگ انت ، دراہیں کارگسانی مردم دیم پہ لوگاں روگا ینت ، بازار گرم انت ، آ منی لوگ انت ، داروالا ءِ دکان ءِ نزیک ءَ کے دیم ترا گیٹ یے ظاہر انت ۔ من لوگ ءَ سرباں بلکیں دروشم حسک بہ بنت منی چماں دنیاءِ زیبائیں عکس چار اتنت کہ نوکیں سال ءِ اولی روچ انت ، من برہنگیں حاموشی آزمان ءِ زرءَ چنگل دات من چارات آدینک ءِ تہا دوشی ایں موم انگہ است انت ، وشبو ءِ سفر ، بازار ءَ کتہ ، گوات وتی ہستی ءِ واجہ ، مردم کم بیاں بیت انت واب منی ارواہ ءِ بادشاہ بیت ۔

"باندا باریں چون بیت روچ درکیت"

نودر بروانگجاہاں رونت ، ہمسا ہگ جاک کنت بلے زانگ نہ بیت موسم ءِ پیشانی چون بیت ۔ سہب انت بیا من آزمانکے نبشتہ کتگ ، آزمانک چوش انت ۔

" موسم وش انت سہب ءِ سرا من یات گارتاک ءَ چار گا اتاں کہ گوات ءِ ہمراہی ءَ مراد ءِ جنک ءِ آواز منی یات گار تاک ءِ اولی سال ءِ اولی ماہ ءِ اولی Date میار بیت" ۔

روچ درکیت آ گاہی دروازگ ءَ ہچ کنت چار یت ۔ جنگل ءِ مرتگیں رستر انی گوشاں گوات ءِ آواز صندوق ءِ تہا قیذ انت ، روچ ءِ مرچی زندگ انت ۔

بازار ءِ آواز ءِ پیا انچو کہ پیریں مرد ءِ کوہگاں صندوق زرت ، درائیں بازار حاموش کت ....

☆☆☆

شاہدءُ واحد

عمر عثمان

''بیا عذابءُ گناہءِ کارءَ یلہ کنیں، پہ وت نوکیں زندے بندات کنیں، راستی شزاراوں چہ ے زندءَ، اگاں گوں ماہمگام بیئے تہ بزاں منی زندءِ مجتی ہمراہ ئے''۔

''اے چے حبر انت شاہد تو کنگا ئے!'' واحدءَ درائینت۔ ''منءُ تو ہمینءَ انگہ چوش نہ بک اتگاں کہ دو دار تچکیں کشکءَ واتر بہ کنیں، منیءُ تئی زندپے عذابیءَ شرانت، ما سرد و تاراشر بکنیں بلے بہانءِ دیما عیب واریں''۔

''ناں یار گندہ تریں مردم شر بوتگ انت منیءُ تئی گناہ چی انت؟ اے کارءَ کہ منءُ تو کنگا ایں مرچاں درستاں وتی دستءَ پہا تگ''۔ واحدءَ درائینت۔ ''بلے منءُ تو ہرکسءَ ناکسءِ دیما، ایدگہ مہلوک اندیم۔ پمشکہ ما نام دپ ایںءُ آ عزت دار، ءُ بکش! منی ہمراہداری کنئے؟ اگاں نہ من ئے مرچیءَ چہ منیءُ تئی راہ گستا بنت''۔ شاہدءَ کلیں دا تک یک یکءَ گشت انت۔

تئی زبان گنگ نہ بوت چوشیں بے سریں گپ کت، واحدا نچیں کپتگیں ہمسفرے کہ وتی ہمراہءَ نیمراہءَ درو ہیت؟ چشیں گپءِ اشکنگا خدا اِ منا دومیں گوشءِ پر مہ کتین انت، بن ازلءَ گرزی ے بوتیتوں کہ کسانیں چکاسےءَ وتی ارواہءَ گوں دغا بہ بیت''۔'' واحد جان برانز مہ گر! من بے تو وت زندگ نباں، بلے من چہ ے عذابیءَ عذاب اوں، پمشکہ اے چاریں کپلیں دا تک گشت انت، من چہ تو پہلی لوٹیں کہ دل قہر کت، بیا بریں مرچی جمعہ انت، گدءَ پوشاکاں نوک کنیںءُ نمازءَ گریں''۔ شاہدءَ واحدءَ راگشتءُ بگلءَ کت۔

شاہدءَ واحد مرچی وتی زندءِ اولی رندءَ میتگءَ میسیتءَ ایرکپت انت۔ نمازءَ پد دومیں بازوشءُ شادان اتنت، شریں ساعتےءَ پد عصرءِ جماعت بوت دومیں میسیتءَ شت انت، میسیتءِ پترگءَ گوں سلام اش دات، بلے سلام کسءَ علیک نہ کت۔ ہرکس وتی احوالاں یکے دومیءَ انچوش دیگات گشئے ناصرءِ فروتانی سرانت۔ ''واجہ، دوشی منی آپ مپت، خدا اشت، من کہ لرزک مان کت کے آسءِ کرز انشتوں کہ گرم بہ بیں، واب شتوں، تاں بست کت آپ ڈگارءَ سر پیچ انت'' دومی نیمگا اے آواز گوشاں کپگا ات'' پلانیءِ جن مدام گوں مردءَ نہ نہیت، اشکنگا جنءَ سہن لوٹگ انت ہے ساعتءَ یکے میسیتءَ پترت

سلام نئے دات درستاں گوں برزیں گالواراں علیک کت، اے میتگ ءِ معتبر ات۔ معتبر ءَ نزندگ ہنا کت ''مُلّا کجا مرتگ انت، جماعت ءِ وہد گوزگا انت بلے درانہ بنت، فجر ءِ وہد ءَ پنچ روچ پیش حال دَینت بلے نماز ءِ وہد ءَ بیگواہ انت۔ گوں ے حمراں مُلّا میت ءَ پُترت جماعت شروع بوت۔ جماعت ءَ پدا شتاپ اشتاپ ءَ میت ءَ دراتک، تسبیح ءُ دعاءَ مہلوک میت ءِ دپ ءَ اشتوک بوت انت۔'' شومی ءَ منی سواس برت انت حدا ایشاں بجنت اے میتگ ءِ ہے معتبر ءِ گالوارات انت شاہد چہ میت ءَ دراتک براندہ ءَ سر بوت انچوش مہلوک ءَ گپت واجہ اش انت من ءَ شک انت ہمیشی ءَ ہمراہ ءَ تی سواس برتگ انت۔ ہمیشی ءَ اگر تھانہ ءَ بر جوڈی دار ءِ وت سواس ءَ کاریت۔ واجہ حبر چے انت؟ حمر دونہ بوت شہمات شاہد ءِ گوش بنا۔ کشاں دیم پہ تھانہ ءَ۔ اودءَ اودءَ واحد ءَ حال سر بوت اشکنگا تو واجہ ءِ سواس برتگ انت واجہ ءَ شاہد تھانہ ءَ برتگ۔ شاہد ءَ دست ما سرءَ پاد ما شپاو دیم پہ تھانہ ءَ۔ جمعدار صاحب من وَ ایشوں من سواس نہ برتگ انت واحد ءَ گپ دپ ءَ ات پرپٹ یے ءِ آوازاتک۔ معتبر تھانہ ءَ سر بوت۔ ایشی ءَ یلیس بدے۔ منی سواس الم ءَ ایشی ءَ نہ برتگ انت۔ جمعدار واجہ گڑا کے ءَ برتگ انت؟ ہے شومیں شریک ءَ۔ معتبر ءَ دراہینت۔ واجہ چے واستا معتبر ءَ گشت ہرچ حمر ءَ وتار ءَ ہوار مکن۔ من ہمیشکا اکوں کہ ایشی ءَ یلیس بدے۔ شاہد ءَ واحد راہ کپت انت۔ بلے دونیں یکپارگی یکدومی ءِ نیمگا چارگا اتنت۔ بلے ہے سا بوت کہ گشگا انت ہمیش انت شر بوگ ءِ آسر۔

☆☆☆☆

جار

آ وَ کیس تا ک **چمگ** ءِ سالتاک انت۔ گوں تو امیں نبشتہ کارءُ شاعراں دزبندی انت کہ وتی نبشتاکءُ شعراں پہ وہد دیم بدینت دانکہ سالتاک ءِ براہ جوڑ بہ بنت۔

ادارہ **چمگ**

حون سیاہ بوتگ انت

غلام جان نواب

ایشی ءِ وتی سراز برکیت برے برے خدا مردم ءِ ہوش ءِ--اناں اناں خدا ہچبر اے ردیں کار ءِ وش نہ بیت کہ مردم پہ چا
شنت کہ خدا ءِ منی ہوش برتگ۔اے نوں کارے کہ من کتگ، انچیں مردم کہ پہ آہانی سرا مردم فخر کنت بلے انچو موٹ بنت کہ
مردم ءِ بل آوت سرکش ات نہ کنت۔آئی ءِ نہ منگ ءِ ایشی ءِ منینگ۔گشدت ہے ہاترا جہیا آدم ءِ مردین ءِ کدی ایوک ءِ تہنا بوگ نہ
لوٹیت۔چد وگیشتر مردم نز یک بوت نہ کنت، نوں وَ آخر زمان انت۔اف کہ اے حبر ءِ کنگا پیسر زمین پہ چاکپ تل مہ بیت، آزمان
چپا سرا مہ کپیت۔اے وڑیں حون ءِ سیاہی؟ کئے گہہ وارت انت۔ہروچ سرءِ مود انت۔کدی ایشی ءِ نجن کدی آئی ءِ، کدی ایشی ءِ
کس ءِ کدی آئی ءِ۔شپ روچ یکجاگہ انت، مردم اے دوستناکی ءِ چے نام بدنت؟ اف خدایا! چوشیں وہداں مردم چپا زندگ بیت
قہر الہی اے وہد ءِ چوں غضب ءِ نئیت، فرشتہ چوں چماں نز نہ کنت۔راست یے کہ مردم حیوان ءِ یک شکلے۔ہو اے وڑیں مردم ءِ
حیوانانی توکا چے فرق۔جی باتنت حیوان کہ آہانی واستا اے کار بڈولی یے نہ انت۔آ بے گدءِ پوشاک ءِ بڈول نہ بنت بلے انسان
بے پوشاک ءِ چوں گندگا کیت؟ زرد، دماغ چوں اجازت دینت، آ وہد ءِ چے سا بیت گڈی مریت زندگ نہ بیت اے ہما منافقت
کہ ہروچ توبہ کنت ءُ پداوتی بدیں عادت ءِ کنت۔ایشی ءِ چونیں سیاہیں جگر مان یا کہ ایشی ءِ رگانی توکا تچوکیں حون پونیں انت؟
ایشی ءِ قبر چوں زور بیت؟ کندگ پریشتگ، وش گپی۔بلکیں پہ دگرءِ دوستدار شوہاز یت۔گڑا انچو وہد انت پر چا وتا را دوستدارے
نیست۔گڑا اے آئی ءِ چی انت۔ایشی ءِ چوں گشت کنت، آئی ءِ زبان لل نہ بیت۔ہرچی گشئے بلکش کہ یک گپے است، روچ ءِ
روچ ءِ حبر نہ انت سالانی گپ انت۔شرّ، اے لوگ ءِ دپ ءِ چپا بند کنت، ہچ کس چوش نہ انت، بندءِ گلائش بنت ءُ ہرکس ءِ گندگا
کاہنت۔لوگ ءِ درستیں مردم حیران بوتگ انت ءُ نوں وَ اید کہ مردم حیران انت۔...دنیا حداءِ برتگ مرد ماں کہ ایمان ءِ جند
نیست، ہرچیز ءِ حدے بیت۔اے باوری گپ انت؟ نوں چے پشتکپگ.... چیزے ماہ انت کہ چہ لوگ ءِ درنئیت وتارا دور
دارگا انت۔باریں چہ گپے؟...مرچاں مزنیں ہوکارگے جنگا انت؟...ازے اپ یے....اناں اے ہچ جاگہ نہ مگت چوں اے
وز بیت۔ایشی ءِ وتی دیم...اے وَ انچیں گپے کہ دارگ نہ بیت۔شپ ءِ وہد ات، نارگ ات، گاڑی یے اتک، ہما حون
ات...مات ءِ بچ...آشت انت۔اے روچ ءِ گار بوتنت دوی شپ ءِ اتک انت۔دردءِ نارگاں چُپ اتگ اتنت۔حال میزاں
میزاں شنگ بوت کہ آئی حون سیاہ بوتگ انت ☆☆☆

سچکان راست

آزات لچہ/ پابند لچہ/ ردانکی لچہ/ سوت/ ہائیکوءُ ایندگہ تہر

سمی تئی ساھگ کج انت

منیر مومن

اوستانی بے راہیں گراں
واہگ شپاد اوشتاتگ انت
مہکان چنڈیت دامن ءَ
درچکانی تہنائی تُریت
تاکانی زیر چول جنت
گوات ءِ سفر دزموش کنت
ٹرکت انت دلانی تراول انت
گرنچ انت کہ چمانی بُج انت
دست ءِ دل ءَ پنیم نہ بنت
سمی تئی ساھگ کج انت

☆☆

ماں گوانزگیں حذیرہ آں
کیفانی موسم تمبریت
تئی دراہیانی میتگ ءَ
چو کہ نوائیں مردے
ہوش ءَ وتی راہ گار کتگ
مرغ داں کدی ساچان بنت
آبریشمیں واہگ دل ءِ
روچ ءِ سرا چوں ایر بیت
سمی تئی ساھگ کج انت

من و چتو اوشتاتگوں
زیکلین ئے درچکے کنیت منی
بالاد ءِ پلاں بہر کنت
ترانیت دگہ گالوارے ءَ
تہنائی ءَ سد تہر کنت
ارسانی تام ءَ ام پلیت
گیرانی سہتاں بال دنت
سوچیت زنپیں باطن ءَ
سمی تئی ساھگ کج انت

☆☆

سمی تیاب ءِ دامن ءَ
من تن ءِ جوئے بر اتگ
آپ ءِ سفر ہوشام دنت
ارمانی ایں مرغانی رم
چو تئی گور ءِ ہار ءَ سد ایت
(چوناہا کوہنیں ترانگے)
گوں تو اگں دروتی بہ بیت
ماہ ءَ سلام ءَ پد بکش
واہانی ساہیل ءَ مہ دز
سمی تئی ساھگ کج انت

ترانگ

ع ش نسیم دشتی

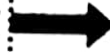
شر رنگانی بازارءَ
نرگس ءِ لنٹانی پتن ــــ ءَ
بچکند گانی پل ءِ
وشیں بو
تالان ات
آئی ءِ بدن ءِ
بوپ ءَ
سارت کرت وتی ہوس
گوز کے ءَ! ــــــ ءَ
محکم ات، کسب ءِ وفا یے
انچو شکلہ پچ گراک
پوہ نہ بوت، آئی ءِ
اندریں دردءَ!

مروچی وفا، ڈکال انت
کسب ءِ پڑ ام ءِ
بہار گاہ انت
زی شالکوٹ ءِ دگ ءَ
جنکے ءَ بچکند ات
مئے چم دو چار کپت انت
گشے، آئی ءَ
وتی بچکندگ
چہ نرگس ءِ لنٹاں
دزاتگ ات

☆☆☆

۱۵/ جولائی ۱۹۸۴ء۔ شالکوٹ

ساقی

امام بخش امام

ترا چے بیتگ او ساقی! چیا چو بیوسی نارے
وفا ءِ تاس کے ءَ پروشتگ' چیا زند ءَ چہ بیزارئے
کَے ءَ کَت گوں تو بدعہدی' کے ءَ اے زلم گوں تو کَت
کے ءَ سوزانی ساز گونجت' نل ءَ چو پرچے زہیر وارئے
منا را وش دپیں راہشون ءَ یلدات :بیدھاں تھنا
تئی راہشون کئے بیتگ' تو پرچے گار ءَ گمسارئے
گشنت مرگ یکبرے کَنئیت انت کہ زند ءِ آسری حدّ انت
ہزاراں زندگ انت ''مردگ'' چیا ساقی گلگدارے
منی مہر ءَ جہاں شنگینت ، منی زرد ءَ قلم جُمبینت
مَن انگت بزگی نالاں نگنداں دوست گموارے
بلوچی شت کَجا باریں ، بلوچی دود ءَ چے حال انت
بلوچی لبز کَجا گار انت ، بلوچی ءَ کَجا چارے
امامؔ گنج انت اے دنیایا ترا کسے وتی لیکیت
بلے اپسوز ءَ سد ارمان بلوچ ءِ پش نہ کَپت یارے

☆☆☆

حدامرزی اقبالؔ راز

 حدامرزی اقبال راز

گوندی گوازی ءَ گوازینگ
ورنائی غماں باہینگ
بربادی ءِ سوب تو بوتئے
دشتاری ترا نامینگ
زرتہ غم وتی پلپیں دوست
دوست مَن چہ غماں رَکینگ
اف پہ ملگاں مہرنگ ءَ
ارواہے منی ڈَکینگ
نیست ساپ مثال آدینک ءَ
دل تئی دژمناں بَلکینگ
روژناہ بوتگ انت انچیں شپ
بیکاناں وتی چنڈینگ
وش انت دل منی غمواریں
دوست ءَ غم وتی بخشاتگ
بلبل تو گماں نالوک ئے
دوست ءِ ترانگ ءَ پِرینگ
اقبالؔ چہ گل ءَ بال بوتگ
وہدے کَیگدے نازینگ

☆☆☆

دل ہمے رنگ بلرزیت

آصف شفیق

دل ہمے رنگ بلرزیت

کہ بلرزیت منی چمانی درگیگ ءِ اے کسانیں دنیا

منی گندل، منی ٹیبل

اے کتاب،

بندیں گڑیال منی

نیم آگاہیں چراغ

درچکے ءِ پشدرءَ ایر نشتگیں روزردءِ غبار

منی اے عکس ندارہ منی دیوال ءِ بہار

گوں دل ءَ ہور بلرزانت منی دنیاءِ درہیں نقش ءُ نگار

من ہمے ساعت ءَ لوٹاں

کہ نگاہاں چہ ہمادیم درءَ چیدگاں آواز دیاں

ترا آواز دیاں

لنٹ چو آہن ءَ گراں ترانت

زبان سنگ بیت

ہیران بیت آواز منی

☆☆☆☆

نو دمہرانی دیارءَ پدا بلکن بیاہاں

ساجد نور

نو دسر کشاناں چہ ماہکان ءِ زبادیں زلفاں

وشبو الہانیں کہ بستارے وتی گار کنگ

مرچی جیڑانیں منی گون ءَ منی مومنیں دل

دہرءِ مہرواناں چیا مہر چو لیگار کنگ

شے مریدءَ وتی ہانل ءِ قیمت پہ اِنان

چاکری دانکاں پہ لیلام ماں بازار کنگ

ماہ ملوریں کہ اے لبگاں منی شیریں سابگ

بے گمانی ءَ یلہ دات ءُ چداں راہ کپتاں

میزان میزان ءَ رچاناں پہ زمین ءَ کاہست

مناسر پدکس کہ اے نو داں یارساں ماہ ءِ

گون مناہیت منی ہمسفر بلکن راہ ءَ

پہ ہمے خاطر ءَ جلّان ءُ دل ءَ داراناں

نو دمہرانی دیارءَ پدا بلکن بیاہاں

پر منی زردءِ قرارءَ پدا بلکن بیاہاں

☆☆☆

زیمریں زاری

مجید عاجز

پل ارسانی جپیں شاہ ءَ سرا
روچ سر گپتگ رواں ماہ ءَ سرا
سبب آسر ، ہیذیانی گیچگ ءَ
مہپر ءِ ں تاباں نم ءَ پرریچگ ءَ
وہد اوشتاتگ دیال ءِ ساہگ ءَ
چو منی بیچارگیں ہمساہگ ءَ
زحم جنیں حمل ، پرنگاں زرت ءَ شت
داد شاہ شگلیت جند ، بیلی آں
بند یاتانی دریں دروازگاں
گش زوگ آہیں کپوتاں جنگل ءِ
زیمریں زاری نہ سکیت سر منی
یک دمانے بیت دل ءَ کہ سہزتگ
گوں غزال کندیں شلیکاں تلوسیت
ماہل ءَ پہ منگلیکاں تلوسیت
بے وسی ءَ چہ وتی لنغاں گسیت
شپ ہنا چیتگ بلے آسر نہ بیت
روچ سر گپتگ رواں ماہ ءِ سرا
سنگ کریاباں منی راہ ءَ سرا
دیدگاں مانپوش برفیں چادرے
گلکپیں ارسانی آس ءَ توس گوں
رہسریں اوست ءِ مہ ترکاں آبلہ
جہد ءِ پادانی سواساں آپ جن!
منتگیں عمر ءَ سفر بندات بیت
دل غلامی ءَ غم ءَ آزات بیت

جنوزام

علی جان داد

پہ مہر ءَ واہگ ءَ مستی ، پہ وڑدلی ، پہ قرار
ژلیکاں بیگہ ءِ کوش ءَ گوں سناہانی توار
رواناں کاز دریں ھتلی ءَ آروس ءَ
آ ماہکان انت ، آ کمی ، آ شاری انت ، آ شلی
آ زامر انت ، آ زری ، آ ماہو انت ، آ مری
زبادیں ھنیاں دستاں وتی لباب دیاں
ءَ آبریشمیں زلفان ءَ پیچ ءَ تاب دیاں
گوں حسن ءِ آس ءَ بلندءُ جہان ءَ روک کناں
دگال رنگیں گلاباں ، ماں جنان ءَ روک کناں
مُش انت چندنیں بالاد ءَ زعفران ءَ زباد
پہ دست کاراں شبگاں ، پہ سرگوپی ءَ گشاد
ماں زریں کوڑی آں گندیماں کچ ءَ کیل کناں
توامیں شہر ءَ بُس ءَ بو آں بہر ءَ بانگ کناں
گوں ماہکانی ءَ الہان بنت دل ءَ زیہ
جنک چاپ جناں ، ناچے بیت ھلوئیں شپ ،
پہ ھتلی ءَ حدا زانت چے دل ءَ انت منی
کہ در کسانی ءِ ہمراہ ءَ آشنا انت منی
پہ تو کمایاں وتی واہگانی یاقوتاں
گوں لونکی آں ہے بس سلام ءَ گون کناں
کہ من در اتک نباں وزگہار ! چون کناں ؟
منا سکین بکندءِ بدنت دل ءِ واہگ
کدیناں روح ءَ ، بلے دود بے ریائیں منی
اے دل ہزار بلومیت کہ در کپاں ، بیا آں
منا در آیگا نیلیت سرگیں سیاہیں منی

واہگ ءِ ندارگ

ریاض یاتؔ

برمش پادینکانی وذیت گمان ءِ آس ءِ ساہگ ءَ

رویت کلمپر ، بجیت سَج آزمان ءَ

دل ءِ دریا ءِ سرا

تاک تاک ءَ رچنت ِحُسکیں پن درچکانی

برانز روچ ءِ بیت یاماہکانی ءِ

پماہر دکانی معنا یک

تاہیر نبیت حیال ءِ چنکاں

گون ابدمانیت

رنج بیت زیانیں غم

سر ریچ بیت گمان ءِ زرجُہلیں

ندار یت پہ واہگانی برمش ءِ مہرے

ایچکیں موسم ءَ کش ! ملوریں وبد ءِ تب ءَ

دل ءَ انت تماہ مطلب ءَ

داں زرد انگرانی تہا آپ بیت

جبین ءِ جُہلیں جپ ءِ سرا

ایچک ایچک انت مزاہ ءِ پراہیں پچ

لواریں گوات دپ ءَ

حیران انت ، واہگ ءِ تہنائیں ندارگ

☆☆☆

اے دل کہ زومانی لیب جاہ انت

عومر کتیاؔ

اے موسم کہ میشوانی پادگاں اڑیت

جسم ءِ ریس پرسچاں

روچ بانزلے پرشیت

کہ درنگ بنت غبار ءَ مرغ ھم

جوڑ بیت شچرانی میتگے

اے روچ ءِ لاش ماہ ءِ کوپگاں کپیت

اے بالوانی سستکیں بانزلاں

اے ڈونڈیں موسانی زلف شنگ بنت

گمان لئیب کنت گوں زومے ءَ گشے

(انچو گشے)

اے رستریں راہانی ساہگاں

شہار تنگ دست گواتے ءَ

تئی دروازگ ءِ دپ ءَ

کہ زلف ءِ تال ءِ پنڈگ ءَ

☆☆☆

مہرءُ وفاءِ پتراں

محمد بخش بزنجو

مہر ءُ وفا ءِ پتراں
عشق ءِ زبادیں راہسراں
دوست ءُ کسانیں دلبراں
پل واہگانی مئے سزپنت
بو مسک ءُ زباد ءِ شنگ بنت
کازانی پُلیں دامن ءَ
ایے جیگ بنت جیگ ءِ سرا
بو زباد تالاں بنت
وبدیکہ دوستاں دیے باں
زہیر چو سروز ءَ ساز بنت
گوں مولماں ہمراہ بنت
سرگوات گوں لہمیں شیکگاں
کَیت ءُ دل ءَ تیمپچ کنت
کوتیں دلاں ایرماد کنت
دردے دل ءِ بنداں بجیت
وبدے کپاں من ترانگاں
آ ماہل ءُ آ سمل ءِ
دشت ءُ کلانچ ءُ کپر ءِ
شہر ءِ آ لڈوکیں ملوک
گیدی ءِ سر مستیں جنک
کازانی ملوک ءُ سروک
ساہ ءُ نپس ءِ مئے پلوک
مارا جتائی ءَ شنگ
زپتیں زہیراں کور کنگ
زیرے انت زہیرانی رنگ

ترداں بنت کوہ ءُ دمگ
مہر ءُ وفا ءِ کپراں
تنگ پہ ماہیں دلبراں
من پہ دیار ءَ گونگاں
من پہ وتن ماتیں زراں
گواشانی لڈوکیں کشار
وشیں دیار ءِ درچک ءُ دار
کوہانی سہر پلپین انار
وش انت منی ہلک ءُ دیار
کوکو کپوتانی توار
کوہانی سی سی چم خمار
کوش چہ بہاریں کور دپاں
زردءَ پہ وزمے میل کنت
سارتیں سکانی بنزہاں
کَیت ءُ دلاں تیمپچ کنت
گوں سارت ءُ سہکیں شیکگاں
نود گوں زہیپیں شنزگاں
بو ءُ بساں تالان کنت
بو مہلبانی شنگ بیت
اومان منا شاری شلی
اومان منا بنت ھتلی
اومان وتی ماتیں وتن
اومان منا درچک ءُ دار بنت
اومان ملوک ءُ مہپری
اومان زباد مالیں پری

دوست ءُ کسانیں دلبری
دشت ءُ گیابیں مکران
من بے ترا چوں سرسراں
من بے ترا چوں انسراں
پاساں شپانی آگہاں
من تئی گلیں نام ءَ گراں
من پہ ترا شوں زنزراں
ہر وہد تئی نام ءَ گراں
مہر ءُ وفا ءِ پتراں
ننداں تئی من رہسراں
من ماسگاں گوندو دیاں
گوندو تئی نام ءِ دیاں
ماسگ گنوکی پرچنت
دردگیں منا احوال دیاں
من رگوزیاں جست کناں
آ ہم تسلاہے دیاں
کس راستی ءِ گپ ءَ نہ جنت
ننداں تئی من رہسراں
بے تو دمانے من نباں
سہتے اوں من زندگ نباں
کائے کدی کائے کدی
کائے کدی اوسوری
مہر ءُ وفا ءِ پتراں
ننداں تئی من رہسراں

☆☆☆

کلمانٹ

احمد ابدال

روچ بے وتی سرگپتاں
چہ دشت ءِ جلگہیں بازار ءَ
کچکول ءَ عصا زرتاں
من چمانی طلب دیریگیں
بستاں دامن ءَ ارواح ءِ
سرکش ات دگہ بازارے
دیستوں دلبرے کلمانٹیں
ڈھنگ چہ ہمسراں یک کرّا
حون رنجگیں گدنے کوںڈایے
آسکی گردن یے مونچانیں
سوچن لنلکاں دوچانیں
(من) گشتوں دلبری نازانی
میاّ ہے نیاں در بندی
ملا ہے نیاں زانکاریں
زند ءَ چو گشے دلسیاہ ئے
جند ءِ اندر ءَ بیگواہ ئے
چہ پلیں ہمسراں گستائے
زاناں تو چیا بے چاڑ ئے
زاناں پہ کے ءَ تنیگ ئے
(چہ) دشت ءِ جلگہاں پیداکاں
(منا) ریتائیں دل ءَ باہینگ
شوہاز ءَ وتی تنیگاں
داتیں تو منا تاس یے آپ
دوست ءَ من تنی در گیجاں
ترا تن ءِ سانگ ءَ واب گیجاں

آسکی گردن یے زرمبشت دات
چم ات چست کتت تنیگیں
(گشتے) میاّ ہے من نیاں نادانے
تن ءِ مکتب ءَ وتنگ من
تن ءِ کسہاں بیا کاراں
تن ءِ کڈک ءَ دردیگاں
نادانے نیاں مردیگاں
تن گوں جنگی ءِ سر بنداں
تن مس محکم ءَ شر بستگ
تن پہ آسری ہمراہے
تن پہ دیریگیں دوزواہے
تن پہ تنیگیں بیگاہے
تن پہ شیر چکیں بانگواہے
تن (منی) واہگاں پلگاریت
تن (منی) دیدگاں دریایے
بٹاماں دراہیں بازار ءَ
تنیگاں وتی دیدار ءَ
تنیگ انت منی ہر دو چم
تنیگ انت منی شار ءِ لمب
تنیگ انت منی جیگ ءِ بند
تنیگ انت منی لنٹ ءِ لال
تنیگ انت منی زلف ءِ ٹال
تنیگ انت تلب دیریگیں
تنیگیں حیال بیچاڑ انت
تنیگیں جمال بے کیف انت

تن ءِ سانگ ءَ واب دیستگ
تن ءِ پلو ءَ دل بستگ
تن ءِ رہسر ءَ وہد گوستگ
تن ءِ رولہاں رنگ زرتگ
تن ماں دیدگاں پالاتگ
تن گوں مہپراں پیڑاتگ
تن ماں باطن ءَ جہہ داتگ
تن ءَ کشت منی ورنائی
تن ءَ مرت منی زیبائی
تن ءَ زرت منی پارسائی
تن ءَ برت منی دنیائی
تنیگ ترانگاں تنیگیں
تنیگ دیدگاں کانیگیں
تنیگ قدحاں حائیگیں
تنیگ چارگاں معصومیں
تنیگ گوپتکیں ملگوراں
تنیگیں دل ءُ چم کور انت
تنیگ چو منا کلمانٹیں
کلمانٹ منی تنیگ انت
تن پہ احمد ءَ ابدال انت
تن ءَ صبر آل یے بد حال انت
تن گوں تالع ءَ دلگران انت
تن ءِ آسر ءَ تاوان انت
تن ءِ عاقبت تنیگ انت
تن ءَ عاقبت تنیگ انت

کلمانٹ

امین ارمان

چست کنت چمان ءَ منا گندیت
آ بزیں ملگوراں وتی رندیت
گوں وتی طوطی زیمریں گپاں
آ ہمک زرداں چہ بُن ءَ سندیت
میتگ ءِ کلمانٹ تو وتا گیشیں
نوں بکن باور دروگ نہ بیت عاروس
واہگ یے سالونک تئی کش ءَ نندیت
ٹک اتگ درواژگ یلیں میر ءَ
آ نہ بوت محتل چہ کشے دیر ءَ
ہچ کت درواژگ لوگ ءِ دپند ءَ
تلّیں ورناہے ماں چترت لوگ ءَ
نشت بانور ءِ منجاہ ءَ شاگیں
ڈُکّ اتاں ہر دو دلبرانی سر
سر گوپ ءَ ماہیں درائینت وہدے
چے دئے باریں دیم چپّی ءَ تو
برات ءَ سالونک ءِ دات جواب وہدے
من کتگ وعدہ ہچ علیٰ یے
ہچ کن ات دیما دلبریں لال ءَ
پلّ گد ءَ پلّ دوچیں زباد مال ءِ
سر گوپ ءَ سر جت چہ نقاب دیما
وہدے چہ شیر ءَ شکل ءِ نوش ءَ

دَر شتاں ڈن ءَ دزگہار لال ءِ
میزان میزان ءَ گشت سالونک ءَ
نوں ترا باور کنت، نہ کنت عاروس!
زرتے امبازاں دلبریں بانور
پہ لیب شنگیتاں مہلبیں ملگور
اے شپ یے روچ کت پہ گپ ءَ دیوان ءَ
درائینت بانور ءَ یلیں سالونک ءَ
اف پہ آروس ءِ لذت ءَ تام ءَ
سر ببات قربان پہ ہے نام ءَ
سد بر ءَ رب ءِ منت ءَ جُگاں
کہ ترا آئی ءَ آورت منی دام ءَ
چلّگ یے گپت آ گل اندام ءَ
پہ وتی جود ءِ لسہیں دیم ءَ
بست کت وہدے چہ امینؔ واب ءَ
من نہ دیست سالونک ءَ دگہ بانور
من نہ دیست آروس ءَ دگہ لذت
سہب ءَ دپ کپتاں ہلک ءِ کلمانٹ ءَ
دوشیگیں واب ءَ کہ اوں آورت
درائینت ہلک ءِ قہریں کلمانٹ ءَ
سور منی باریں یا بہ بیت قسمت
سور منی باریں یا بہ بیت قسمت

مول جان مجروح ۔ زہران

(پنت یے پہ زہران ءِ زباندوستاں)

رد کناں گالاں واہگ ءَ اوستاں
پہ ادیب زہرانؔ ءِ قلم دوستاں
شمس اداں تعریف ''ہو'' ہزار کرزیت
پہ بلوچی ءَ دست سر ءَ مرزیت
شامل انت ہیکلؔ داں مروچی ءِ
مجلس ءَ دیوان ءَ بلوچی ءِ
بد نہ انت عاصرؔ شاعرے مانیت
بلکنہ روچے الم ءَ زانیت
گالاں پہ بندیت کہ حسین دلپروش
پہ زبان دوستی ءَ کتگ خاموش
گوں بلوچی ءَ قادرؔ انت انگت
ہچ نہ انت دلپروش چہ وتا سنگت
اے بشیرؔ انت ءَ آ علی عاقل
ہچ نہ کنت تنقید ءَ نہاں جاہل
خالدؔ لبزانک ءَ کنت مدامی یاد
چون انت باریں کہ طارق ءَ شہزاد
ناکو لال محمد مئے غم ءَ ماریت
گنجیں کیت انت کہ شعر گوشداریت
اے شمے تچکیں منزل ءِ راہ انت
جہہ جن ات ہیلاں مجروحؔ ہمراہ انت

☆☆☆

پہلوان مراد محمد

☆☆☆

کوڑہیں دگنیا ءِ دو حمر گوستہ
جوشوئیں گولی ءِ وانگ یے شست ءَ
نیکہ پہ غریب ءُ بزگر ءَ استہ
کیچ ءِ واکتر من کتاں دست ءَ
گو ما بلوچی ءِ رشتہ یے استہ
باز ءَ چوربتی وتی سر ءَ بستہ
رمب ءُ ریچ بہب ءِ لگ اتگ استہ
لیلٰی ملکور وتی ڈکیں رستہ
ڈاکتر ءَ وتی چپراسی ءَ گشتہ
مردیناں یک کرا بدار پُجتہ
گنڈ ، ہما روچ ءَ من سول ءَ زاناں
ڈسکو کشے آدینک ءَ چمکاناں
سرخی ءُ یک مُنڈ ءَ چکزاناں
بزگیں داکتر دراہ پریشاناں
چم دگہ جاہے دست یے درماناں
رب تئی نیکیں نام ءِ قرباناں
نوکیں کتاب ءَ من کدی واناں
ہچ بیاں چم ءُ اردو ءَ زاناں
من ترا گشتگ بیا جنک تہنا
شر بجن لٹاں سرخی ءُ پن ءَ
داب کنت مہگوئنگ گروک فہم ءَ
دمب جنت کمپوڈر دل ءِ وہم ءَ

درتیں مردیناں در کنت ڈن ءَ
بے نہ انت پیرین ءَ لبز ءَ لیتاریں
چار ءُ پنچ روچ انت ماہ لقا گار انت
مہلب ءُ مسکاں بو ءُ آتار انت
لیکوڑی میان ءَ گردن پہ ہاریں
بیا منی کمپوڈر مڑاہداریں
سرکاری گولیاں گوں تو بیا باریں
چک بکن پیشاپ ءِ بلکیں بیماریں
یا دگہ دوست ءِ ساز ءُ سرکاریں
بیا نظارہ کن سول ءِ سنڈ ءَ
نزیک ءَ نیلنت پاگل ءُ جنڈ ءَ
عاجز ءُ پیرین ءِ گر انت گنڈ ءَ
پُشت ، دیوار ءَ دور دینت پٹ ءَ
گوش بدار ات براتاں منی گپت ءَ
سول ءَ مردیناں مہ برات مفت ءَ
ہر کس ءَ زر نیست بزاں مُرتہ
نزیک ءَ ہما گندانی تہا کپتہ
داں کہ سے روچ ءَ کس نہ کنت جُست ءَ
آئی ءَ وتی دل درداتگ ءَ بستہ
یک نہالے گوں گروہگاں رُستہ
گوستہ منی دیما دل منی ٹُستہ
نوں سینٹو منا کشک ءَ پیش بدار باریں
مہلوکنگ چیا مرچاں مست ءُ بے ساریں
ہر قدر چاراں عشق ءِ بہار انت
لہتیں گنوک ءُ لہتیں بے سار انت

☆☆☆

منی ہمراہ!

سیف اللہ نور

دل یے گوں وسوساں ہمدپ
نزاناں روچ چتور بنت شپ
ہما انت تو شت ءُ ہمبل
گم ءُ رنجانی آماچاں
تئی ہر یات دل ءَ آچاں
مجل تو سامنے نوں بیا
کہ مہتل پہ ترا ارواہ
منی ہمبل ، منی ہمراہ
منے آ نند ءُ نیاد ءِ جاہ
من سد رند ءَ کت انت زیارت
منا نئے وتی یے دست کپت
ءُ نئے چاڑ ے منی زرد ءَ
اد ءَ ہر چیز بدنت گواہی
من بے تو چیچو بے چاڑاں
منی شپ سال ءِ رنگ ءَ انت
تئی یاتاں من اشکیلاں
وتی جند ءَ چہ بے یالاں
تو بلکیں شات ءُ وشحال ئے
بلے اے دل نہ مرینیت
شپانی دوزہیں پاساں
منا چہ داب ءَ توہینیت
چتور نئے تو منی ہمراہ
گوں شہر ءِ موٹل ءُ کاراں
من بے تو چیچو بیواراں
مجل تو سامنے نوں بیا
منی ہمبل ، منی ہمراہ

خالد ارس

جی زری وش نوریں منی بانک
تئیگ انت دل من ترارا داتگ
بزیرے اوں وت بدارے سرجم
مہر ءِ منی واہگانی گنج ءَ
او مہر ءِ شیر دروشمیں جتکو
نہ لوٹاں بید ، ترا جہان ءَ
منی تو چمانی رژن ءَ براہ ئے
منی تو مہر ءَ گلیں سباہ ئے
دگہ من کسی نہ لوٹاں مہراں
ابید ، تو من نہ لوٹاں ہچی
نئے من کاڑے نئے مال ءَ مڈّی
ننیت بے تو اے زند ءَ ڈڈّی
منی تو ایمان ءَ زندگی ئے
منی تو شوقیں جہان ءَ جنت
منی ماں اے دیدگاں چراغیں
تو پاک وپلگار ءَ جلوہناک ئے
چو نرم نازرک ءَ ٹپل داب ئے
سمین ءِ ہمراز گلیں گلاب ئے
تو مہر ءِ شوقیں بہار گاہ ئے
تو اوستیں جنت تو یاسمین ئے
بجک ءَ مجک تئی گلابیں اندام
دل ءَ مرادانی ہمسفر تو
تو لال ءَ گوہر تو لاٹ ءَ یاقوت
تو مہر ءِ مرواردیں سباہ ئے
زند ءِ تو گراں بہائیں باندات
ترا نہ لوٹاں چتور من بانک
توئے اے شیریں جہان ءِ لذت
توئے مئے مہر ءَ مراد ءَ محبت
او پلبدن تو بہار ءَ باغ ئے
ترا من لوٹاں داں زند مانیت
قسم منارا تئی دیدگانی
ءَ لنٹ ءِ ہجکیں تئی چن ءِ سوگند
ترا ابید من نہ دیستگ زینت
تو مہ جبین ئے ، تو مہ لقائے
تو ماہ ءَ استار ءَ کلکشان ئے
گران بہائیں تو سنج ءِ درور
توئے مئے ریٹائیں زرد ءِ واہگ
ماں زند ءِ باغ ءَ چو مسک ءَ عنبر
توئے آ سنجیں طلاہ ءَ گوہر
توئے کہ مہرانی گنجیں امبار
منا دگہ چی ئے بیت انت حاجت؟
کہ تو منی آ مرادیں ہستی
بزاں، اے گلیں جہان منیگ انت
شکر انت اللہ ءَ ، گنج انت رب ءِ

☆☆-----☆☆

پناہ

شرف شاد

ہمک بیگاہ
وتی عکس ءِ روائیں بے ریائی ءَ
کناں آدینک وفایانی
ندارگ مئے کن انت رنگاں منی روح ءِ
بدن موميں رچیت آپ بیت
اے چم شیشگ بنت ریگزار ءِ
دروشم بیت خدا ءِ نیت ءِ نیم آسریں واہگ
بنت حوں بند ءَ رگاں جان ءِ برف
کپنت وہم ءِ غبار ءَ ستک ءَ باور
ہزار دَر چہ منی اندام ءَ درکیت
کشے صد نیش ءَ صد کانٹیں بلاہ، وہدا نت
ہمک بیگاہ
وتی عکس ءِ روائیں بے ریائی ءَ
کناں آدینک وفایانی
ہبے سہتاں
کپاں من دوزہ ءَ ذات ءِ
ترا گیر آرگ ءِ تو جیل ءَ دزگہ باں

☆☆-----☆☆

عبدالطیف کاشاپی

ایوک ءَ تہنا نشتگاں جیڑاں من دل ءَ
من شپی پاساں یات کناں مہرنگیں گل ءَ
پہ منی دیما گوستگ ات دلبر ہر دم ءَ
پہلگیں اسپے داب کنت لال کہ ہرگورا
سرین گشے کلیتے سینگ گوں نارنجین گوراں
پونز کاتارے ءُ گشے نہدی خنجرے
کرمزے لُنٹ گنجیں دنتان انت گُل ءِ
دیم است انت چو گشے بشی کوکرے
من توام دُنیا گرداتاں نیت اے ڈولیں پری
کلیں دنیاءَ نہ دیست اے رنگیں پری
ذرتےِ گوشاں انت نالک ءُ باڈی ءُ گوری
گوشے پادءَ انت شلوار ماں چاررنگ ءَ زری
گوں ہمے سوتاں داب کنت ہررنگ ءَ پری
من کاگدے لکھ ات دات وتی خاصیں قاصد ءَ
پہ منی خط ءَ تو بدے جلدی دلبر ءَ
بگش بوان منی خط ءَ من جواب لوٹان از ترا
من بیتگاں شیدا ءُ گنوک جانی پہ ترا
تو ٹلیلیں آسک ئیگ ءَ منا گندے تراس کنے
کہساری ءَ منا گندے بال کنے کبگیشگ ءَ
منی وش دلیں ڈیل ءَ پہ گم ءَ پرچی بار کنے
ریچے منی ارساں مہ دل ءَ آگہ کنے
چوں کباب ءَ منا آس ءِ سیماں جنے
یات نہ بنت آروچ کہ منی ہمراہ بیگئے
من تئی فرہاد تو منی شیریں بیگئے
ہر دمان گوں منا یکجا بیگئے
جواب منی خط ءِ داتگ ات جلدی دلبر ءَ
ہچ کتگ خط ءُ چارِتگ مہرنگ ءِ جواب
لکھتگ دوست ءَ کہ من ہما پیشی مرد ماں
تئی گراں نام ءَ ارس منی چمانی رچاں
چو کپوت ءَ من دل ءَ وڑان مشاں
بلے گوشبدارا حوالاں منی گوں تو چے گشاں
تو نئے معلوم ”سیاڑیاں“ شومیں چوں کتگ
داتگ ات حالے، رازئے مئے درستیں شنگ کتاں
یک شپ ءُ روچ ءَ مادر ءَ گوں من جنگ کتگ
تو پیشی ایں دور ءَ یات دل ءَ انگت داشتگ انت
من ہمک وہد ءَ کہ تئی دیما نشتگاں
اشکتاں گپ، من دل ءَ رنجی بوتگاں
بستگ ات الانک ءَ من وتی ریفل زرتگ ات
پہ گل ءِ لوگ ءَ من وتی نیت بستگ ات
من اول واب ءَ دلبر ءِ گل ءَ دور کتگ
دیست منا دوست ءَ پر منا امبازئے کتگ
بوسگے چہ نازرکیں لنٹاں لال ءِ کپتگ ات
پر منا حلواہ ءُ ثمر دوست ءَ آورتگ ات
ما ہمگل وارتگ پہ دل ءُ جان نوشتگ
نو مشرق ءِ کنڈ ءَ رژنے بام ءَ پیش کتگ
من کتگ اجازت نوں وتی نازانی پری
اتکگاں دور ءُ نوبت ءُ وقت مئے پیسری
بس بکن لطیف تو مکن شعروشاعری

☆☆☆

منی واہگانی او بالیں کپودر

شبیرنور، بالیچہ

دلءِ باگ ءَ بیا تو سہتے ءَ ماتر
منی واہگانی او بالیں کپودر
برے گوں کپوتاں برے شانتلاں تو
مدے تاب شنکاں وتی بانزلاں تو
تئی دردءُ دوراں نہ سگاں من ہجبر
منی واہگانی او بالیں کپودر
مناں، پہ ترا چو چہ پیا غمیگاں
منا یاتاں گیجاں مدامی تیگاں
روچے اے کبگاں، روچے اے سیہ کور
منی واہگانی او بالیں کپودر
دل ءَ گوں غماں تو چتوری گلاہ ئے
من پرتو نیاہاں تو پمن نیائے
مدام بستگاں تئی ودارانی رہسر
منی واہگانی او بالیں کپودر
ترا دانکہ وہدے من پاتگ نباں چو
من ساریں گنوکے اوں زاتگ نباں چو
ہمے بیت منی نوں گنوکیءِ آسر
منی واہگانی او بالیں کپودر
شبیرنور گوں مرگاں چتو نالگا انت
ہمک ہو پہ ہو آں ترا چارگا انت
بیا تو دمانے منا گوں وتا بر!
منی واہگانی او بالیں کپودر

☆☆

تئی نام ء

عصا بجار

آس انت کہ مناں
آپ انت کہ مناں
حاک انت کہ مناں
ترء ڈسک !
ہر دکانی معناءِ پدر یچ مناں
زمین ءُ زمان
اندرءُ میان
ہر کجا رواں
مناں ءُ مناں
منی دستانی منت انت
کہ تئی بت "رونق" انت
منی پادانی برکت انت
کہ تو گون ءَ ہر کجا
منی زبان انت تئی توار
آدم مناں، ابلیس مناں
عیسیٰ مناں، موسیٰ مناں
تو ہم پہ من تئی جند مناں

☆☆☆

نازل

صادق نگوری

تو منی دیدگانی نورءِ
پہ ترا من
پہک ابدال بیتگاں
مرادانی منزل
یا تانی بادگیر
تئی رنگ ءُ دروشم
مہرانی مولم
بہارگاہ ءِ موسم
ہورءِ ندارہ
کورءِ کنارہ
سرسر جناناں لدءُ گیابانا ں
پہ تو مرادیگ
مہرانی ندریگ
پہ تو ہدوکاں
تئی مہرءِ گنوکاں
چو مثل ءِ قران ءُ دامن تئی پاکیں
گہتگ زہیراں تئی مہرءِ فقیراں
دوست منی
مہراں تئی زرتگ
گم ءُ رنج بازانت
واب ءُ تو دائم مئے کائے
چست کن گشان ءُ چاراں مرو چی
من دل ءِ سیرءِ
تئی رنگ ءُ دروشم ءُ

حمل پرویز

مہلب میتگلیں بیگاہ
در کپتگ زبادیں راہ
ساہیل اَت زری نودانی
ملگور جمریں مودانی
کوش یے زُرتگ اَت
مستاگ نے بداتیں مارا
اتگگ مہوشیں مہلنج یے
کیا ءِ گلیں سد گنج یے
ءِ روچ انت ادا سر بیتگ
ڈیھ ءُ چہ وتی در بیتگ
من پہ وانگ ءُ ارمانے
ٹپاں پہ کناں درمانے
لال ءِ گندگ ءُ دیدار ءُ
وش اتک ءُ شتاں بازار ءُ
دروت ءُ دراہی ءُ درھبات اَت
جوڑ ءُ تو ڈڈ ءُ جوڑ بات اَت
ہو من دیست دگہ ڈول ءَ اَت
جند نے رسکیں سول ءَ اَت
پشک نے پوشتگے میاہی
بڈول مئے کت نے دنیائی
ہارے کت وتی گٹ ءَ لوپ
شاگ ءُ منجہ ءُ بزم ءُ بوپ
ترد ایت چو ہزوکیں آسک ءُ
سر پروشت تحتے ءِ گورباسک ءُ
بے دوچیں گدءُ بے شار اَت
پچار نے بلوچی گار انت

چار لچه

جاوید حیات

(۱)

منی راہ پتا ہگ چیک انت
بے گرنچیں بندیک ءِ گیشینگ ءَ
منی ساہگ ران کنگ چیک
بے تالیس درچکی ءِ بُن ءَ
منی ساہ پہ زور سستگ انت
بے دسگیں یک تنتشی ءَ
منی مہر چار راہے ءِ سرا
بے مہری ءَ پر یات ءَ ات

☆☆

(۲)

من پلانی سراپاد ءَ اِیر کناں
منی گوشاں ھیشگانی توار کیت
منی دیما سہی مالا ءَ چہ دریگ یے پچ بیت
اودا یک واب ءِ دور کنت

☆☆

(۳)

چم چت ءَ سک اتنت
ابابیلاں پیش پیش ءَ
گل آورت
پہ وتا کدو یے جوڑ کت
کدو ءِ تہا ھیک کت
ھیک پرشت ءَ چک بیت انت
چکاں پُٹ آورت، بال کت
منی چم انگت چت ءَ سک اتنت

☆☆

(۴)

من ہما مجسمہ ءِ رنگ ءَ یاں
ڈریتگ ءَ وت جوڑ کنگاہاں
دنیا ءِ جوڑ بوگا چہ ساری

☆☆☆

دو لچه

شپ روچ

عارف محمود

روچ ءِ راہشونی ءَ
شپ ءِ پاسداری ءَ
روچ برمش ءِ، ءَ
واہ ءَ زارے
بلے!
شپ چو خر گوشک ءَ
آسک واب منی
زانسر ءَ

☆☆☆

عزت

یکے دنیا ءِ پہ مرتگیں مردماں گزیت
بلے ما!
پہ زندگیناں وتی ارساں رتچیں
کمو فکر بکن ءَ بچار
کہ مئے دل ءَ انسان ءِ چیّو
عزت انت

☆☆☆

گر کی تل

الٰہی بخش مرید

"گندیم گونگیں گرکی تل"
آسکی گردن ءِ چم کنجل

نواداں شنزگے گل زرنگ
ٹپے جکی ءِ تنی سرپتنگ
گاریں دل منی در کپتگ

دیدگ تنی اَل ڈولداراں
بروان ءِ مچاچ برہداراں
زلف سیاہیں کشتے سیہ ماراں

شوق ءِ سلہ انت پیداک انت
پن ءِ آمز ءِ مزواک انت
مرچاں نیلک چالاک انت

عکسے تنی منا گون ہتنگ
یاتاں گوں جگر حون ہتنگ
آمین واہگ ءِ پون ہتنگ

چمانی مریدک کیفاں نوش
زرد ءِ قرنی کیں تن ءِ پروش
برجاہ بیت پدا پلے ہوش

اکرم رضا عثمانی

شہدیں مہرانی یادے پیداک انت
پما سیل ءِ سوادے پیداک انت

مرچی واب انت مئے دل چو ارزانی
گوارگ بند انت کہ چماں ارسانی
چاکر ءِ شے ءِ دادے پیداک انت

ماہ ءِ استالاں مرچی اِیر گیجاں
من وتی دیدگاں اوں چیر گیجاں
کہ پری پمن زادے پیداک انت

مئے حیالانی رنگیں بانک
پُل گلاب ءِ چو سرپتکیں بانک
"ھنی انت دست ءِ پادے پیداک انت"

ترانگے اکرم سال واب ءِ انت
دل غم ءِ تسبیحاں حساب ءِ انت
باریں چونیں مرادے پیداک انت

☆☆☆

نوکیں صدی

یاسین زہیر

"وشبو" پلانی پرسیگ انت
ارسانی نہنگ سر رتنگ
کیچ کور ءِ غمانی باریں
درداں چہ زہیر چول جنتیں
تنیگ نہ گنداں گورے
اوستانی تیاب اِیر موش انت
ڈکال ءِ جہان مانپوشتگ
دیدوک زر انت سبزی ءِ
شاتل پہ کبیری تالے
کوکو چہ کپوتاں بیگواہ
بلبل پہ گل ءِ تالغیں
پاتو گوازگ ءِ پلاں پہ
نود چہ کتر ءِ بیگواہ انت
کوش چہ کلمت ءِ سر ستگ
جمبر موہی گمسار انت
دل چہ کینگاں سر ریچاں
مہر ءِ دوستی ءِ ہنکیناں
کست ءِ کینگیں جاہ منندی
براتے براتے ءِ کار ءِ نئیت
چک ہم گوں پت ءِ کینگ دار
مہرانی بدل بیہار انت
دوستانی دل ہم پولنگ انت
رنگداریں جہان بے رنگ انت
چونیں نا شریں دورے اتک
ہر کس چہ وتا بیزار انت

جمال ناصر دازنی

تئی ترانگ ءِ دوارءَ
سرکشاں
گنداں مور مائی نهنگ ءَ
دزگہارانی تہا گدرِ دوچ ءَ
سوچن ءِ ذومک کنئے
پهُبل گشئے
شانا سر پدئے نزانئے
دلبند ءِ پڑ دارئے
تکانی کانچ ءِ دوچ ءِ
شرنگیں حیال یے کیت
منا گشیت او مہرلؔ!
او تاگاں راست کن اے دو چانی بندیکاں
ہمرنگیں پشماں زور
"دل ئے اڑ کن"

☆☆......☆☆

چارکڑی .... رؤف حکیم

اے وڈ اومان بیت زہگانی دل
کہ ریت نیادیءَ پارسنگ شراب
دُنیا رودینیت لہ جانءَ سیل کنت!
بس نہ ساچیت تہنا مارگءِ شراب

وتی حیالءِ من بادشاہاں

سلیم سلامؔ

گنوکاں بلے شپادءَ گرداں
دلءِ گوں درداں
لگشتگیں چوکشانءِ زرداں
سچگ نزاناں، تسگ نزاناں
کپان، پرشاناں، بلے رواناں
وتی مرادانی منزلءِ من
بے حسابءِ جُواں گوں آہاں
وتی حیالءِ من بادشاہاں

☆☆☆

چارکڑی

صمد کودک۔کویت

برے گوں موالیاں کپتگ کشک گوازکناں
برے گوں ملاہاں ہمراں مسیتاں وازکناں
لہتے گشیت منا گنوک لہتے گشیت ولی
بلے من ہر جاگہءَ بس ترا شوہاز کناں

☆☆☆

زبیر رحمٰن

تو منی مرگ ءُ تو منی زندئے
تو منی گڈی نپس ئے مہرنگ
تو وفائے
تو جفائے
تو بے موسمی گلاب ئے
تو وَہمائے
بلے انگت سر پد نہ انت دُنیا
کہ تو چی یے ئے؟
تو مدام بزام ئے
چلہ ئے ھشک نہ بے
زندءِ ارمان ئے
نہ سرپتگیں پل ئے تو
مہرءِ باج برتگ گیمرتگیں دلءِ
تو گریتگ ات باج ہر بہارئے
ماہ ءِ تاب ئے
ذُرج دپیں ماہکان ئے تو

☆☆☆

گوگاهی

شکیل نور

ہنؤ ڈے گوگاہی تو وش ات ئے شت ئے

سہب ءَ پاد اتکاں ما ہوری ءَ شتاں

شیرکنیں باگانی انار ، زیتون ءُ امب

مچ وش ناہیں کنر گولاں کتاں

چیکوآں امبانی بستکیں چیک وارت پدا

پراہیں شونانی ترونگلیں آپانی تہا

گانڈو ءَ پولی ءُ شترانکی کنگ

ہمسریں دوستانی نندگ ءُ یکجاہی پدا

کونسگ ءُ یکجاگہ کنگ کنڈانی گل ءِ

ہر وڑیں لیبو ءِ شرکنگ حاکانی سر ءَ

دتک ءِ لیب ءُ کسہ ءُ چیر بوئی شپ ءِ

گوگاہی نیاد ءُ نندگ ءُ دوتی ہر وڑیں

وت وتی دشتاری ءُ سیر ءُ ساتگ دیگ

سالونک ءِ حنی ءُ بانور ءِ تمبو ءِ کنگ

ناچ ءُ نازینک ءُ سوت ءُ چاپ ءِ جنگ

سرگوپ ءِ دارگ ءُ سر ءِ گوات ءِ کنگ

چچ وڑیں شنک ءُ میار نیارگ دل ءِ

دود ءُ رسمانی نزانگ عالم ءِ

ہنؤ ڈے گوگاہی تو وش ات ئے شت ئے

☆☆☆

هوس

مجید میار

فکراوشتیت ہے رنگ ءَ

حیال ءِ دیم ءِ آدینگّ ءَ

بگر ءِ چیل انت بنی آدم

وتی اوست ءُ امیتاں گوں

دل ءِ واہشت ءِ بازار ءَ

وتی جند ءِ گر ءُ دار ءَ ہلا ہوشنت

کپاں من چاڑ ءِ کور چات ءَ

وتی تہہ زندگیں انسان ءِ چاگرد ءَ

ہے رنگ ءَ تہ مانیت

اے امروز ءِ بہشتیں گوات

ہے پیا

ہمک زرد ءَ وتی واہشت ءِ چول پرشنت

گناہ ءِ موجیں دریا ءَ

وتی جند ءِ گر ءُ دار ءَ حلا ہوشنت

☆☆☆

جنجال

چراگ میرآبادی

تگرد ءَ کہ پچیت شال

تکانسرباں

پلنت گوات گچین ءَ

لنکانی زگریں حون

سر پہ شکون ءَ کپیت کونڈ ءَ اجتلی ءِ

دلبند ءَ پچیت

روچ ءِ برانزانی داستان

پہ سنگے ءَ شہادت بیار

تب کڈن کنت دل ءَ

دروازگ ءَ بہشت ءِ ٹکیت پرچازبان

درگیتلکیں رنگراہ ءَ

چکاس بن انت

ساہگ ءَ شاہدی پرما

آس سوگند وت انت

انسان ءُ حیوانی ءِ

آسان نہ انت سبق

عیب انت پہ سروز ءَ

پرچا بے وانگی؟

☆☆☆

تو چون منارا پچارئے

ابراہیم حمزہ بلوچ

تو چون منارا پچارئے
منی چم چہ واب ءِ جہہ سرّنت
منی ہوش سفر کنت پہمیانی
منی ڈیل سرینت ءِ پد کنزینت
منا گون وفا ءِ دست کپیت
منا تنی زہیر ءِ چنکاں بیت
منی عشق ردیت ءِ سر سزیت
منا مہر بدل کنت شر زاناں
تنی یات چہ اگاں اندیم بیت
تنی رنگ رجیت چو بانور ءِ
ترا پل سرگیگ یے بخشاینت
ترا ھل گورگیگ یے بخشاینت
تو چون منارا پچارئے
منی کار مرید ءِ پیا انت
منی درد سکین انت عزت ءِ
منا گون انت پکیری تچکولے
برے اوشتاں برے دیما جنزاں
برے واب کپاں چو ارمان ءِ
برے بُست کناں چو تاہیر ءِ
تو چوں منا را پچارئے

☆☆☆

ہچی سر پدنہ بئے

شاکر شاد

دل حیال ءِ پڑ ءِ مست ءُ گمراہ منی
اوست ءِ دہر ءِ تہا بادشاہی کنئے
ہچی سر پدنہ بئے ہچی سر پدنہ بئے
چیچو طفلاں چہ ماتاں جتا تو کنئے
شاد مانیں دلاناں گمیگ اوں کنئے
موسماناں تو دہر ءِ آس اوں دیئے
فقیر ءِ ملنگانی تو سہگرئے
ہچی سر پدنہ بئے ہچی سر پدنہ بئے
دلاں گوں دلاں چہ جتا تو کنئے
غریبانی حق ءِ تو سوداگرئے
دل حیال ءِ پڑ ءِ مست ءُ گمراہ منی
ظالمی چو کمن
چاکری چو کمن
راج ءِ حق ءِ مہ ور
قوم ءِ لاپ ءِ مجن
آدم ءِ ذات ءُ زریات ترا اوں کشاں
پارسائیں حوا ءِ کہ ترا نگ توئے
بس بکن ظالمی دہر ءِ سوداگری
گوما پرچی تو چو زردساہی کنئے
ہچی سر پدنہ بئے ہچی سر پدنہ بئے

☆☆☆

خیال

لیاقت ساگر

ہر روچ دل ءِ جمبر
مہراں پہ وڑے گواریت
ماں کو چگ ءِ فکرانی
دلبند ءِ خیالانی
کیت مہر ءِ شریدارے
مئے درداں دوبہر ءِ کنت
من ایوکی زندان ءِ
گوں زرد ءِ دوئیں چماں
تئی دوستی ءِ چمداراں

☆☆---------☆☆

چارکڑی ----- الٰہی بخش الٰہی

وہدیکہ آ، قدصیں چماناں شانک دنت
زرد ءِ منی ءِ مثل سیکارچ ءِ چانک دنت
سد سالی تہمت ءِ باہوٹ، عشق ءِ نادراہ
مانشت منا روچے سد رند ءِ گوانک دنت

☆☆☆

چارکڑی ---- طارق احمد آپسری

مہرانی زر ءِ زرد ءِ بوجیگ
جی منا زند ءِ ہر وڑیں چکاس کتگ
تئی جتائی منی ارواہ ءِ تن ءِ لرزینیت
تو گل ءِ شات بلے بانوری تاس کتگ

دوستی

شمیر عادل

مہر دلءِ چہ رپتگ گم ءِ سمسراں نشتگ
من نشتگ ءُ ودار یگ،
شپ انسر تگ، باطن ءِ کپ انت ءُ شر ترانت
برے چم ءِ کنجلاں،
برے پادءِ چیرایاں
کہ بے حیاہاں،
دگہ زند مان یے شو ہازاتگ
چے واجہاں؟
کہ یک نگاہے زُراہیں واب شپ ءِ
چو و عادتاں،
امبازءُ گپ، تران،
اے دوریں گپ یے
ءُ کشنت گنوکے
من وَ براہراں
من وَ سلامتاں
مہر گنوکی یے
کہ ہر شاعراں ماں زُنزرایت
من دلءِ نہ کرتگ وَ چِی نہ کناں کہ
اچکیاں نماراں
پر چاکہ مُز رسیت
ہے پیا
دوستیءِ

☆☆☆

عشق ءِ رژن ہلاس نہ بیت

برکھا بلوچ

عشق ءِ رژن ہلاس نہ بیت - -
زمین ءِ آزمان وش دروشم انت
چہ مہرءِ مجنون ءِ
فرہادءِ، پنوں ءُ لیلن ءِ
رستم ءِ رام ءُ رانجھاءِ
نوں افلاطون ءُ شیکسپئر ودی نہ بنت
نوں ماں زندمانی ءِ کس
دوزہ ءُ بہشت ءِ سیل نہ کنت
ءُ نیکہ نوح بوجیگ جوڑ کنت
بلے انچش کہ دو برکئے ماہ توام بیت
انچوش کہ نہ کٹ انت چول زرءِ
انچوش کہ ہر شپ روچ بہ بنت
ہے ڈول ودی بنت پدا
مجنوں، فرہاد ءُ پنوں
رام، رستم ءُ رانجھا۔

☆☆☆

چار کڑی

محمود قادر زہران

یکے مئے وارا نئیت!!!!
وزگہاراں گوں دار ءِ نئیت
ریچاں دل ءِ زنگاں وتی
آ کہ مئے شہر ءِ نئیت

☆☆☆

دل پہ گشیت

اعجاز حافظ

دل پہ گشیت ءُ حیال کنت
کس نزانت ءُ ناں پہمیت
وت جیڑیت وتی وڑا
شپ ءُ روچ، سہب ءُ بیگاہ
حساب کن حیالاں وتی
ودارءُ سہتاں، گم ءُ رنجاں
دہرءِ بیوانگی ءِ گندیت
رچنت ارس دیدگانی
توار جنت ہمایاں
کہ بوتگنت گسر
گشیت گوں آہاں
بچارات جوناں منی، زگرءُ الہریں
موش ات جان ءِ
بے حداہاں وتی منارا بل کپتگاں
کوہ ءُ گیاباناں دست بجن منارا
بکندئے پروشاں کہ انچیں چیزے آس
نزانئے منا؟
منی نام دل انت
منی پنام حیال انت

☆☆☆

هنى رج

افلاطون ءِ حیالانی سرا شرگداری

سید عبداللہ/صدیق سراج

1۔افلاطون ءِ فلسفی نظریہ یے ءَ چہ شاعر ءَ را کمتر قرار داتگ پر چا کہ افلاطون ءِ کرا یا نزیک ءَ ''آ گوا چن ءَ ہچ فائدگ نیست گیگانی ہرکسی گو ما بیت''۔افلاطون ءِ اے گپ ءِ نہ منگ اینکسیں بستارے نداریت ازم ءِ باروا اسلیں جست ءِ کنگ بے فائدگ انت۔ایشی ءَ چہ ابداگاں اے غرض اوں اداکنگ بہ بیت کہ شاعر اسلیں دردشم ءَ ہچ چوشیں شریں کارے نہ کنت تہ ما اوں اے گشت نہ کنیں کہ آ کجام اخلاقی جرم ءِ بیار ریگ انت۔

2۔افلاطون ءَ اے چیز چماں نیا تگ کہ شاعری بازو ہداں بے دماغی کہ بے اگلی ایں پیما کار مردکنگا چہ ابدازلی ءَ ابدی راستیاں پہ درکنت انت ءَ اے حیال ءَ ثابت کنگ ءِ واستا تہنا دلیلانی بوگ المی نہ انت پر چا کہ اے گپ ساپ زاہر انت۔

3۔اے افلاطون ءَ ہبی نہ منگ انت کہ جذبگانی شریں بستارے ءَ کدءِ چہ نہ بوگ ءَ سوب ءَ یا کہ برو بری انت۔

جذبگ ''حیر'' ءِ فائدگ ءِ واستا یا کہ (حیر ءِ فائدگ ءِ واستا جذبگ بوگ) المی انت بازنوکیں زانتکارانی نزیک ءَ ''جذباتی مردم'' (ہما مردم کہ آ جذبگ ءِ تہت ءَ شری یا کہ نیکی لنت) نرم دماغیں مردم ءَ چہ آ منطق ءِ رژنائی ءِ سرا تر ءُ گرد کنت انت بازگیتر انت جذبگ ولہ مردم بے مطالب یا کہ جذبگ انسان ءِ شری ءُ دلیری ءِ گامانی لوٹوک بنت ایں۔منطق ءَ شر ءُ گندگیانی چست ءَ ایر ءَ تہا لک چار ءَ تپاس ءَ رندکام جت لنت۔افلاطون ءِ جند ءَ وت مستر ءُ کستر ءَ جذبگانی تہا تپاوت یا کہ فرق ءَ درگ تک پیش ءَ ما اے گشت کت کنیں کہ شاعری چوکہ جذبگاں گوں وزبندی کنت پیشکاری جنگ کرزیت۔

جذبگ شر ءُ گندگ اوں بوت لن انت ءَ شاعری ایشی ءَ درانگازی ءِ وسیلہ بوت کنت ہے سوب ءَ چہ افلاطون ءِ حیالانی ازم ءِ بابت ءَ شرگداری چماں گوں چارگ ءَ وانگ لویت پہ چا کہ آئی ءِ بازیں تک ءُ پہناتے کمزور انت ہے پیم رند ءَ آ ؤکیں زانتکاراں (حاس آئی ءَ وتی جند ءِ شاگرد ارسطو ءَ) آئی ءَ بابت ءَ یا کہ آئی ءَ نیمگا کمو بازبشتہ کتگ۔

☆☆☆

سرجمیں شوہاز

ہربھجن رام سنگھ ساگر/حمل امین

تاہما حدءَ کہ منی حیال ءِ تارگوں دیدگاں ہوار بنت ءُ منارا یات کیت منی ہے گیابان ءِ چپ ءُ چاگردءَ بندیگاں ۔ منا وتی ذات ءِ ہیمگا ہچ قیدءُ بند نیست ۔ من چہ رسم ءُ دودانی زندان ءَ چہ تاسر پداں ۔ وہدیکہ بنی آدم چہاں ہچ کنت ءُ بود کنت ہر چیزے ہگند بیت ہمائی ءِ وفا ءِ ارجان بیت ۔ ہمیشکا اے جنگل منا چو وتی دیدگانی وڑا دوست اتاں ۔ منا تانکہ ہوش کنت منی چہانی دیما منی رنگ، منی جنگل ءِ درچک ءُ دار ءُ منی وفاداریں کچک زاہر انت کہ چہ اے دروشماں چے ابید من دگہ ہچ نہ دیستگ ءُ ہچ گندگ ہم نہ لوٹ اتگ ۔

بلے یکروچے یک نوکیں بنی آدمے من دیست کہ منی مات ءِ دروشم ہیگ ات آئی ءَ وتی نام شیلا گوشت ۔ آئی ءَ گوشت کہ منی لوگ شہرءَ انت ءُ من پہ سیل ءَ اے گیابان ءَ اتکگاں بلے چہ دزگوہاراں گسر بیتگاں ءُ تہنا یاں ۔

اے منی اولی رندات کہ من شیلا نامیں پری رنگیں دیستگ ات آئی ءَ منا شہر ءِ باروا بازیں گپ گوشت کہ من حیران بوتاں ۔ آئی ءَ گوشت کہ شہرءَ انچیں چیز است انت کہ شپ ءَ ہم روچ ءِ دروشم ءَ دینت ۔ آئی ءَ منا لہتیں کاگد دات کہ ایشانی سرا نقش و نگار پرات ۔ منا گوشت یے کہ اے زرانت بلے من ہچ نہ فہم ات ۔ منا گشتے کہ تو شہرءَ اے زرانی سرا ہر چیزے بہا زرت کنے ۔ من ہے کاگد وتی دزمال ءِ لمب ءَ بستاں ۔ چیزے روچ ءَ پد شیلا پہ وت شت بلے منا گشتے کہ یکروچے شہرءَ الم ءَ بیا ۔

شیلا ءِ روگا چہ پد من باز اچک بوتاں من نزانت کہ کجام دروشم ءَ روچ درکیت ءُ کدی نمیت ۔ ہر رنگ ءِ سرا آئی ءِ صورت منی چہاں زاہرات ۔ ہے رنگ ہے وفاداریں کچک ہے جنگل کہ پیسرا منا چم ءِ چارگا دل نہ بوت انت بلے مرچی ہے مناں لٹ جنگا یاں من اولی رندا مارات کہ عشق چی یے ءُ جتائی کجام چیزءَ را گوشنت ۔ انسان ءِ مستریں سنگت ارس انت ۔ اے گپ منا ہما دراہدیں جنگلے ءُ گوشت ہمیشکا منی دل ءَ ایند کہ چیزاں چہ دوتی شت ۔

پدا یکروچے من پہ شہر ءِ روگا سر گپتاں ۔ دو روچ ءِ سفرءَ پد شہرءَ سر بوتاں من اودا کہ امروزے دیست کہ چہ منی گیابان ءِ دنیاءَ جتا ات ۔ اودا من دیست بازیں چار پادءُ دو پادیں چیزانت کہ ایشانی تہا مردم سوار انت ءُ ایگو آگو تچگا ینت ۔ من باز حیران

بوتاں من اولی رنداا ے وڑیں دروشم گندگا اتاں ۔ شہرءِ بلا بلاہیں ماڑی دیست انت کہ منی اگل حیران بوت منا باور نہ بوت کہ من آ گہ اوں ۔ منی نزءَ من واب گندگا یاں بلے منی چم پچ اتاں ۔ من شدیگاں منا نان بدے ۔ آ مردءَ منی گپے ءِ سرا کندات ءُ منا جست کت کہ تو کجام ھندءِ مردم ئے منا گوشت کنئے؟ ہے مردمنی شدءِ برگ ءِ سوب بوت ۔ من پسو دات کہ من شہرءِ نیاں من یک دراہدیں دیارے ءَ چہ پیدا کاں ۔ آئیءَ سر سرینت ءُ منا یک ماڑی یے ءِ نیمگا اشارہ کت ۔ من ہمانیمگا شتاں ہما ماڑی ءِ تو کا نان درگا چہ پدورا ہگ ءَ اتاں کہ یکے ءَ منا گوانک جت کہ بلءَ بدے من حیران بوتاں کہ چہ من آ کجام چیزءِ طلب ءَ کنگا انت ۔ چہ منی خاموشی ءَ چہ آ پدا منا گوں دلگوش بوت کہ ورگانی زراں بدے من نوں فہم ات ، منا کے یات اتک کہ شَیلاءَ ہما کا گدانی بابت ءَ گشتگ کہ شہرءِ تو کا اے تئی کارءَ کاہنت ۔ من وتی چادرءِ لمب ءِ ہما کاگد آ مردءِ دست ءَ داتنت ۔ مردءَ پدا منا لہتیں کاگد دات کہ اے باقی زرانت ۔ منی سرءَ چ پر نہ بوت کہ چے گوشگ لوٹیت ، پدا من پہ ڈن ءَ واتر بوتاں ۔ داں شپ ءَ من ہے ماڑیانی نظارہ چارات کہ ایشانی تو کا من عجبیں چیز دیست ۔ من باز حیران اتاں من نزانت کہ شَیلاءَ کجام جاگہ ءَ شوہاز بکناں من لہتیں مردم ءَ گوں جست پرس کت بلے کس ءَ منی نیمگا دلگوش نہ دات ۔ شپ بوت من دیست کہ بازانچیں چیز انت چو روچ ءِ وڑا جہان ءَ رژن بخشاہگ ءَ انت ۔ من اے چیز اولی رندا دیست انت وہدیکہ منا واب ءَ گپت تہ من مردے ءَ را جست کت کہ واب ءِ جاگہ کجام انت آئیءَ منا لہتیں مردم پیشدا اشت کہ ماڑی یے ءِ دیما وپتگ انت ۔ من وتی شپ گوں ہمیشاں روچ کت ۔ منا چہ جست کنگا پد معلوم بوت کہ آ پنڈوک انت ، بلے من نزانت پنڈوک چی انت ۔ من گوں اے زندگی ءَ ہچ واقف نہ اتاں ۔ من نزانت کہ شَیلاءَ کجام جاگہ ءَ گندگ بیت ۔

سہب ءِ سرا من پہ ورگ ءِ شوہازءَ درکپتاں بلے ہچی نہ دیست منی چماں سیاہی آورت بلے من ہمت کت ءُ پہ راہ ءِ دومی نیمگا روگا لگ اتاں وہدیکہ راہ ءِ درنیام ءَ سر بوتاں منا چارپادیں چیزے ءَ ڈوکرے جت من زور ءِ گوں کپتاں منی سرءَ توار کت انچو گمان بوت کہ دوڈوکرءَ منی چم نز بوتنت من وس کت کہ چماں پچ بکناں بلے ہچ نہ بوگا ات ۔ ہے چارپادءَ چہ لہتیں پادانی توار بوت کہ منی سرون ءِ نیمگا پیداک اتنت ۔ دومی نیمگا چہ دگہ شورے بوت ۔ من زانت مردم پچ بوتگ انت درست وت ماں وت ءَ گپ ءَ اتاں منی دل گشئے سینگ ءَ نہ ات ۔ منی چم یک دم کور بوتنت منی توار درنیا تک ۔ ہے شورءِ تو کا چہ یک نزیکیں آوازے اتک کہ " منا پہل بکن کہ من ترا ہسپتال ءَ برت نہ کناں پرچا کہ من چہ براتءَ مجبوراں " ۔ اے ہما آوازءَ کہ ہے آوازءِ واہندات کہ چہ پیسراا ے دل ءِ ویرانیاں آبادات ۔

Scanned by CamScanner

میان استمانی لبزانک

اوست

موپاساں/ع ش نسیم دشتی

شوہاز: عبدالواحد دشتی

تو منی زندءِ گجبیں کسوءِ اشکنگا ہدوناک ئے۔نوں کہ من وتی ورنائیءِ سال وارتگ انت ءُ پشپد ءَ نہ داراں گڑا وتی کسوءِ سہرا کنگا چیاتر ساں؟ بلے ایش لہزءِ بکن کہ تو گوں دگہ کسءَ نہ کنئے۔

من وتی ورنائیءِ روچاں سک شررنگ وزیبائیں دتکے بوتگوں پیشکا بازیں ورنا ہے ءُ من گنوک بیتہ بلے من وت ہم گوں ہر کسءَ دوستی کرتگوں حب ءُ واہگءِ وشیں کیفانی تنگلءَ کاگدیں رک مدام تئی چیک انت۔

بازجنین آدم وتی زندمانیءَ یکرندے دوستی کن انت بلے من وتی ورناہیں زندءَ حب ءُ واہگ دوستیءِ تہر تہریں شراباں تیکے وارتگوں یکمرے گوں من گجبیں کسے بوت منی حیال ات کہ ایشی جیڑہ کدی ہلاس نہ بیت بلے پہ ایمنی جیڑہءِ نشان گار بیت انت۔

مرو چی من وتی زندءِ پرورد یں آزمانکءَ پدرکناں منی آروسءَ پریں سالے گوستگ ات منی لوگ واجہ یک ہانواد ہیں مردے ات، بلے آمنا ہچ دوست نہ ات چیا کہ چوشیں دوستی من پسند نہ کت کہ پہ گرودارءِ سرا بیت۔

چو ناہا منی لوگواجہءِ جوانیں ہیلءُ عادت اتاں بلے عقل....! وزانتءَ بے بہرات آئی گپءُ تراناں ہے زانگ چیک ات کہ اے حیال آئی دلءُ دماغءِ تہا پتءُ پیرکاں ساریءَ مان گیتگ انت آ چار و بیچارءُ ابید یکدم وتی حیالءِ سرا اوشتی ایشی دی نہ چاریت کہ حیال پہ رہند انت کہ نا۔

مئے گس کلگءِ تو کا ات۔آئی چاریں نیمگا درچکانی کتارءُ رنگیں کاہانی سبزیں ندارہ باز جوانءُ ناک ات۔او یک گونڈیں گورے است ات، منی لوگواجہءُ جنگلی جانورانی شکارءُ اوداکئے (شکاری کدک) اڈ کتگ ات مئے گوراباز یں مولدءُ میہ بوتگ دربانءُ داشتہءُ لوگءِ تہا دست چلو پکی کارکرت انت من اے چورہیں جنکءُ راماں اپیتیںءُ واں پنج سالءُ وتی گورا داشتگ ات۔

مزن پہوالیس بلے سک وفاداریں نیاڑی یے ات۔آئی گردن دیمءِ زیبائیءُ قدمیں چمانی سیاہیءُ وش براہ دات ہر

وہدءَ آئی ءِ ریزیں مہپر ماں پیشانیگ ءَ شنگ اتاں چوناہا آشانزدہ سالی جنکے ات بلے چو بیست سالی جنک ءَ ات۔

ما اودادیراں شکار کت برے برے وتی جنگلءَ برے کرءَ گوراں۔ زمستان ءِ اول سرا ءَ ت یک ورنا ہیں مردے مدام مئے لوگ ءَ احت ءُ شت بلے پدا نا گہاں وتی رؤ آیلہ داتے۔ من حیال گور نہ کت۔ اینکس منا سا بوت کہ منی لوگواجہ ءِ زء ءُ دم ءَ باز فرق کتہ۔

آ مرد یک بُران عگین جوانیں ورنا ہے ات۔ منی موکل ءَ ابید لوگ ءِ چار چوپ ءَ ہم پادے ایر نہ کت۔ البت باز برءَ شپ ءِ وہدءَ ماں گس ءِ پہوگاہ ءَ ترگ ءَ دیستوں پمیشکا من گوں وتی لوگواجہ ءَ اے باروا گپ جت ءُ منا روک روک ءَ چارات ءُ رندا ادرا ئینت یے مہ ترس بلکیں داشتہ انت۔

یک بیگاہے منی جود نلک بے تب ات منا گوشت یے کہ بیا روباہ ءِ شکارءَ رواں ہر وج کیت مئے مرگاں وارت من حیران جیتاں پسہ نہ داتوں، انگت منا برابر چار گات گڑا من گوشت، جوان انت سرگرمن جاڑی اوں۔

منی مرد سک بے وڑ ءُ نلیگ ات برے پاداحت برے اوشتات، من نزانت پرچیا چوش؟ شپ ءِ دہ کلاک ءَ منی گورا احت، گوشت یے تو جاڑی ئے؟

من ہوئے گوشت پاداحت ءُ اوشتا تاں۔

تراوتی سراحرن اوست انت۔

اوست پمیشا کہ من روباہ ءِ شکارءَ تئی ہمراہ اوں۔

شپ ہیوانک ات زرد زردیں ماہ مئے گمنا کیں لوگ ءِ سرا در پشکا ات بازارءَ ہچ وڑیں چڑ کہ ءُ برمش یے نیست ات۔ مادوئیں روان اتیں منی مرد چپ ات بلے وتی لنکاں گٹ چنکا ات۔ آئی چم اینگو آنگو سیل کنگا اتنت۔ مازوت ہما گورم ءِ کرا رست انت آئی آپ مرّہ (ساکن) ات ءُ چولانی توار کلپے دی گوشاں نہ کپت، گڑا ما وتی شکاری کنڈ ءِ تہا پتر تاں۔

آئی وتی تپنگ پر کت۔ بلٹ ءِ توارءَ من گوات اوں۔ وہدے آئی منا راگڑگ ءَ دیست ءُ دمان ءَ درا ئینت یے اگاں ترا ترسیت گڑا اوا تر کن۔

انا۔ انا من مفت ءَ نہ اتکگوں۔

شریں! مستر وت ئے آئی پسہ دات۔ پدا چپ بوت۔ داں نیم کلاک ءَ گپ ءُ ترانے نہ بوت۔ من چوشیں ہیوانکی ءُ دم برتوں پمیشا آرا جست کرت تو سدک ئے کہ ادا روباہ کیت؟ آ یکدم ہچلر زات گوشے کہ من آرا چینڈک یے پانمک تو دل ءُ مہ جیڑ من سدک اوں کہ روباہ کیت۔

منی حیال ءُ من گڑگ ءُ اتوں کہ منی لوگواجہ ءَ منی ہاسک ءَ راز ور پردات پدا گوشت یے آنت، بچار در چکانی چیرءَ

توچیز ے گندئے؟

من ہچ نہ دیست بلے آئی تپنگ ءِ دپ تچک کت منا شر چارات یے۔ من وت ہم ڈن ءَ چارگا اتوں ناگہاں سے گام ءِ سرا یک مردے پدر بوت ماہکانی ءِ روژنا ہیں شپ تیز تیز روان ات گوشئے کہ تچک ءِ دہ دہ ءَ ات، ہمے سمت ءَ تپنگ ءَ آس برت..... آ مرد چو تیروارتگیں شکار ءَ تتران ءَ ماں زمین ءِ سرا کپت من باز ترس اتوں یک پر یات یے جت بلے یک تیاریں دست یے ءَ منی گردن ءَ را گپت اے منی مردات۔ آئی وتی زور مندیں دستاں منا چست کرت ءَ تچکا لگ ات گڑا ہما جون ءِ سرا منا چگل یے دات۔ منی سر ءِ ہوش برجاہ نہ ات بے سد اتوں من بس ہمنکس زانت کہ آ منا زندگ ءَ یلیت۔ بلے دگہ مردے ءَ چہ درگیب ءَ منی مرد ءِ سرا ہیڑ آ ؤرت آ راز مین ءِ سرا دورے دات۔ انگت من ہچ نزانت کہ اے چہ کارے اِت؟ ہمیشکا من گشاد گشاد ءَ پاداحتوں من چارات کہ آ مئے داشتہ ات آئی چو شورِوارتگیں پلنگ ءَ منی لوگواجہ ءَ راز مین ءِ سرا چگل داتگ ات۔ آئی پٹ، بروت و جان ءَ را چانٹر پا چگات پدا انا گہ ءَ گوشئے آئی دگہ چیز ے ءِ حیال احت۔ آئی ءَ منی مردیلہ دات ءَ مرتگیں مردم ءَ را گلائش کرت آئی لنٹ ءَ پیشانیگ تچک اتاں رند ءَ آہستگ ءَ آئی دوئیں لنٹان ءَ ہچ کرت چو کہ آ ساہ ءِ روگا چارگا انت یا دوستی ءِ ہما دراجیں توشگ ءَ شوہاز کنگا انت کہ آئی دائمی گار کتگ ات۔ منی مرد ءَ چہ زمین ءِ چست بیگا ءَ منی ہمگا دیست آئی کم و باز زاہگ ات، منی پاداں کپت منت زاری کت ءَ گوشت یے منا پہل کن، منا تئی سرا اوست نہ ات ءَ من اے جنک ءِ دوست کشت۔ من چونیں ٹو ہیں زدے وارت۔

منا پہل کن، بلے من اے مرتگیں انسان ءَ اے زندگیں جنک ءِ ءِ جنبیں چک ءَ بوسگاں، پر یاتاں، ہیسکارگاں نا امیت ءَ غمناکیں حالت ءَ چارگا اتوں کہ آئی سینگ ءِ تہا لہڑاتاں منا انچو سا بوت کہ منی ساہ بند بوگا انت ءَ منی دل چیر مہ پیاں روگا انت۔

☆☆☆☆

☆☆ گوستگیں روچاں ورنا ہیں شاعر واجہ منظور بسمل ءِ گوہار ءَ آزمانکار واجہ گوہر اقبال باآلی ءِ لوگبانک ءَ چہ ے دنیا ءَ سفر کت۔

☆☆ نامداریں لبز انت ءَ سے ماہی درد گوادر ءِ کار واجہ اے آرداد ءِ واجہیں پت ءَ وتی کار خیر کت۔

ادارہ **چمگ** غمانی اے گرانیں ساعتاں غم بہریں کہولانی درداں ہوار واجہ حداء ءِ درءَ دعا کنت کہ حدا مرتگاں وتی رحمتانی ساہگاں جاگہ ءَ پشپداں سگ ءَ او پارءِ ہائی ءَ بدنت۔

غم شریک: ادارہ **چمگ**

جنگ

میلووان جیلاس/ فدا احمد

یوگوسلاویا ءِ نامداریں سیاست زانت ءُ لبزانت میلووان جیلاس (Milovan Djilas) ءِ آزمانک ''جنگ'' چو بچارے تہ یک حاصیں زمانگ ءُ مک یے ءِ بابت ءَ انت، بلے جنگ ،جنگول ءُ جنگ آماچانی بابت ءَ ہما راستی ءَ کہ پشدارایت ،آ وہد ءُ جغرافیہ ءِ گرءُ بند ءَ آجو انت۔ جیلاس 1911 ءَ مونٹی نیگرو ءَ پیداگ بوت۔ آ 1932 ءَ کمیونسٹ پارٹی ءَ ہوار بوت۔ آئی ءَ راجرمن آنی حلاپ ءَ جہد کنگ ءُ یوگوسلاویا ءَ کمیونسٹ آشوب یے ءِ ہاتراجوانیں وڑے ءَ کار کنگ ءِ سبب ءَ مارشل ٹیٹو ءِ دست کمک ءُ دلمانگیں پشپد ے ءِ بستار حاصل بوتگ۔ بلے رندءَ پارٹی ءِ حالتاک ءِ تو کا وتی بشتا نکانی سبب ءَ ٹیٹو یے ناراض کت ءُ 1954 ءَ آئی ءَ را پارٹی ءَ چہ در کنگ بوت۔ آئی ءِ کتاب Conversation with Stalen ءُ The New Class چیروکائی روکپت ءَ سر بوتگ ءُ اود 1957 ءُ 1962 ءَ شنگ بوتگ انت۔ چد ءُ پد آئی ءَ بازیں کتاب یے بشنگ ،ءُ بازیں گرءُ بندے ءِ دیمپانی کتگ۔ آئی ءَ یوگوسلاویا ءَ کمیونسٹ حاکمی ءِ ہلاسی ءَ راوش اتنک کت بلے سرب ءُ کروٹ قوم پرستی یے نہ من ات۔ آ 1995 ءَ ماں بلغراد ءَ بیران بوت۔

رودراتنک ءَ چہ روکپتی ہمگا تچو کیں کورچہ وت ءَ مستریں کور ءِ توکا ایر کپت۔ دائم اے وڑ بوتگ ءُ مدام ہے وڑ بیت کہ ہر کورے کہ کے کستر بیت آ چہ وت مستریں کورے ءَ ہوار بیت۔ ایدگہ تو امیں کورانی وڑا اے دوئیں کورانی لمب ءَ مدام جنگ و چوپ بوتگ۔ یکسر مزن ءُ کسان بوتگ انت چیا کہ زندمان کورانی پہنات ءَ روان انت ءُ اے کورانت کہ وہد ءُ جاورانی لوٹانی پد ءَ، انساناں جتایاہوار کنان پیداک انت۔

اے بلاہیں کور ءِ لمب ءَ ،سے ماہ ءَ چہ جنگ بوگات۔ چوشکہ دوئیں ہمگ ءِ فوج ہمسراتنت پیشکا ایشانی تو کا کس کے

دومی ءِ راپشت ءُ کنزینگا سوبین بوگا نہ ات ۔ حاصں زمستان ءِ اے وَ نبوتگیں گپے ات پر چا کہ زمستان ءِ ارش کنگ ءِ واستا گیشتر مردم، ساز ءُ سامان پکار بیت ۔ کور ءِ لمب ءِ ہر دوئیں کورانی نیام ءِ زمین ءِ سرا فوجیاں کنڈ جت ۔ وتی فوجی طاقت اش جم کت دانکہ بہارگاہ ءِ موسم ءِ، وہدے برف آپ بوان ءُ در چک جنگا بنا بنت تہ آ یکے دومی ءِ تباہ کنگ کن انت ۔ جنگ ءِ میدان یک بلا ہیں کورے ءِ تو کا گوزگا ات، بلے اید کہ کورانی پیا اے کورءِ اوں اے حمرانی سد پر نیست ات کہ جنگ ءِ میدان آئی تو کا گوزگا انت ۔ اوداچہ جنگ ءِ میدان زر بار ءُ زر باری روددراتک ءِ است ات اوداچہ آ دوہمی مستریں کور ءِ لسباں گران روان ات ۔ کجام یک کورے بہ بیت، آئی ءَ ہچی پرواہ، آئی ءِ لمب ءِ جنگ بیت شرّ، نہ بیت شرّ ۔ کنڈ، چیرزمینیں مورچہ ءُ ہر وڑیں کنڈ ءُ بیت ءُ پریں جنگ ءِ میدان کم ءُ گیش ۳۰ میل پراہیں زمین یے ات ۔ آئی ءِ عزن ءُ کسانیں، ہر دوئیں کوروتی بگل ءِ جا کہ داتگ انت ۔ زمین ءِ پرے حمرءِ داتکگے پر یست ات کہ جنگ ءِ میدان یے آئی ءِ سرا گوزگا انت یا گوزگا نہ انت ۔ چراگاہ، انگورءِ باغ، کلک ءُ میتگ ہم جنگ ءِ استی یا نیستی ءِ تک ءُ امتنا ءُ نہ انت ۔

بلے کور ءِ لمب ءِ نشتگ ءُ آبادیں مردم جنگ ءِ بابت ءِ چوں بے فکر بوت کنت ۔ اگں چہ جنگ ءِ بہتام آہانی سرا جنگ بوت نہ کنت ۔ اود ءِ حاک ءُ گوات مردمانی واستا جوان ات ءُ اودا مردم آباد انت ۔ جنگ ءِ مطلب انت انسان ءُ آہانی زندمان ءِ سرا ظلم ءُ وابجی، ما انسانی زندمان ہر کجا بیت، جنگ آئی شنگ وشانگ کنگا چک و پد نہ بیت ۔ اگں آ مردم اودا آباد مبوتیں انت تہ جنگ ءُ نزیک ءُ آہان، آہانی زندمان ءِ راسر ءُ چیر کنگ ات ۔

چو شکہ جنگ ءِ وہد ءِ دو فوجانی دیم پد یکی الی انت ___ پرچا کہ ابید اے وڑ جنگ چوں بوت کنت ___ پیشکا ہر دوئینانی داں دست اڑیت جہد کنت کہ ہرہما چیزءِ ہلاس کن انت کہ آ دومی ءِ کار دنت ۔ جنگ ءِ تو کا انسانی چیزے، انسان ءِ زاہگاری یا کاریگری ءِ جوڑ بوتگیں ہچ چیزے نیست کہ آ دژمن ءِ کارءِ نئیت ۔ جنگ چہ زانت ءُ فکر ءِ ہورک بیت ۔ آ یک گونگیں وہدءُ پاسے ءِ اے حمرءُ کیفیت نہ کنت کہ کجام چیز دیم ءِ مردم ءِ کار دنت ءُ کجام نہ دنت ۔ پیشکا جنگ ءِ وہد ءِ مستریں اگل مندی ہمیش انت کہ ہر چیز ءِ راجاہ کنگ بہ بیت ___ لوگ ءُ ڈگاراں، پس ءُ دلوتاں، سڑک ءُ پہلاں ءُ عجائب گھراں ___ ءُ قدرتی حمرے کہ درستاں ساری بے کار کنگ بنت، اے حمرءِ درستاں چہ گیش ارزشت است کہ انساناں ءُ آہانی زند رہنداں سرءُ چیر کنگ بہ بیت ۔

دژمن ءُ ردکتی پیمکا جنگ ءِ وہد ءِ کورءِ سرا بستگیں درستیں پہل پروشتگ انت ءُ درستیں لانچ ءُ بیدار پروشتگ انت ۔ آہاں انہیں نکیں کسان ءُ بے فائدہیں بیدار ہم نہ بخش اتگ انت کہ آہانی تو کا، پہ مصیبت یے دو عاشق جا گہ کت بکنت ۔ ءُ چو شکہ آ مہرانی آماچ بنت پیشکا آ یکے دومی ءِ گوں نزیک بوگ ءُ یکے دومی ءِ رکینگ لوٹنت ۔ جنگ ءِ میدان ءِ نزیک گورا، ءُ میدان ءُ چہ کے دور ___ پرچا کہ جنگ ءِ میدان ءِ ہچی، اگں مرچی اودا انت تہ باندا اودا ___ ہچ پہل، مسافر کشتیں بیدار ءُ ہچ انی سنگار سلامت ءُ پشت

نہ کپتگ ات ۔ چہ دگندہ تریں گپ ایش ات کہ ہما لانچ ءُ پچو کہ ماہیگ کشاں دیما کنزوکیں فوج ءِ دیما چیر داتگ اتنت، پُشت ءَ کنزوکیں فوج ءَ سرکاری کتگ اتنت ۔ ہچ گرگ ءِ وہد ءَ اے حیال کم بوتگ کہ بلکیں آہانی کار ءَ بیاہمنت، اے پکر اش گیشتر بوتگ کہ دژمن ءِ کار ءَ بیاہمنت، چو مہ بیت کہ ایشانی کمک ءَ آ، چاڑ دءُ مردماں ارش دیوکیں دلّاراں کور ءَ ہمادست سرکن انت یا کپاہم، پہ کنذا، آہاں دو بر دیما کنزگ ءِ ضرورت بہ بیت ۔

بلے انساناں جنگ ءِ وہد ءَ، ءُ جنگ ءَ ابید، زندگ بوگا ابید دگہ راہ ءُ درنیست، ءُ پرے ہاترا آہاں دو بر جنگ ءِ میدان ءِ پُشتی نیمگا کور ءِ ہمادست ءَ روگ بنا کت ۔ آہانی کرا لانچ جوڑ کنگ ءِ از باب ءُ نیست ات بلے چوشکہ آ مردم زانتکار اتنت پمیشکا زانت اش کہ ہرتوکیں لانچ ءُ یدار گرگ ءَ سرکاری کنگ بیت ۔ آہانی رد آ فوجی لانچانی سرا ات فوج ءِ کرا کور ءَ آدست روگ ءِ وسیلہ الّی انت کہ بہ بیت ءُ است ہم ۔ فوج ءُ تہنا پے واستا بر جاہ مانیت کہ ہر چیز کہ آئی دژمن ءِ کرا است آئی ءِ کرا ہم بہ بیت ہما ہما چیز کہ دژمن ءِ کرا نیست، آ ہم بہ بیت حتیٰ کہ ہر ہما چیز ہم بہ بیت کہ آئی بابت ءَ گمان بیت کہ دژمن ءِ کرا بوت کنت ۔

لانچانی سرا انگرا ءُ ورنا ہیں فوجی اتنت ۔ تچکیں فوجی وہدے فوجی مہ بنت ورناہ گندگا کاہمنت، ہما وہد ءَ اوں زرنگ گندگا کاہمنت آ فوجی ءُ بنت بلے جنگ ءَ مشکول نہ بنت ۔ آہاں وتی لانچانی سرا مہلوک ءُ آہانی مال و دلوت ءُ ایندگہ چیز پہ مفت کور ءَ گواز ینت انت ۔ آہاں پرے کار ءَ گیشتر لہاز داری کت پر چا کہ ہما جاگہ ءِ واستا کہ جنگ بوگا ات، آ وت ہمو دیگ اتنت ۔ آہاں مردم ءُ آہانی اُرد ءُ از ہا بانی برگ ءُ آرگ ءِ کار ہما وہد ءَ کت وہدے لانچ فوج ءِ یا جنگی کارانی واستا کارمرز بوگا نہ اتنت ___ ءُ اے درست جنگ ءِ برکت ات ۔

دژمن ءِ جنگی جہازاں گیشتر روچ ءَ بال کت، پمیشکا لانچ فوجیانی واستا شپ ءَ ءُ مہلوک ءِ واستا روچ ءَ کارمرز بوت ۔ بلے مردم، زوت اے حبر ءَ سرپد بوتنت ءُ وتار اروچ ءَ ایرکپگ ءِ جاگہ ءَ چہ دور دوراش داشت ۔ آ گیشتر بیگاہ ءِ وہد ءَ ایرکپگ ءِ جاگہ ءِ سرا پچ بوتنت ۔ آ وہد ءَ دژمن ءِ بالیگراہاں وتی روگ آہگ بند کتگ ءُ آہانی جند ءِ فوج ءِ رد آ ءِ وہد نزیک بوتگ، یا گڑا روچ دراہی ءَ پیسر، دژمن ءِ بالیگراہانی روگ آہگا ساری ءُ وتی فوج ءِ روگ آہگ ءِ ہلاس ءَ پیسرتر ایرکپگ ءِ جاگہ ءَ سر بوتگ انت ۔

اے تچکیں سہب ءَ، اے ہم زمستان ءِ ایدگہ سہانی وڑا ہوادگ ءُ بے تام ات، کور ءِ چپیں پہنات ءَ، ہمودا کہ جنگ ءِ میدان ات، گریوگ ءُ زار ءِ توار آہگا بوتگ ات ۔ کور ءِ لمب ءَ ڈیوٹی دیوکیں ہر سئیں افسراں ___ چاڑ دآنی گروداربکنوکیں کارگل ءِ میجر بے، کہ یک کیپٹن بے آئی کمک کارات ءُ یک لیفٹیننٹ بے کہ آئی ءَ ایرکپگ ءِ جاگہ ءُ لانچانی روگ آہگ ءِ انتزام دست ءُ ات ___ ایشاں زانت کہ دہقاناں چہ پکے پر یات ءُ زاری ءَ انت ۔ بس تہنا دہقان، کہ وہدے چہ آہاں پکے ءُ جنگ ءِ میدان ءُ چہ برات یا پت ءِ لاش آ ذرتگ، انچو ش زور ءِ گوں ماءُ یک پیا پر یات ءُ زاری اش کتگ ۔ اگں لاش چک یا لوگواجہ ءِ بوتگ

گڑا گیشتر زاری بوتگ ـ افسرؤ گرب تہارءِ پیسرا ے بے نصیبانی کورءَ ہما دست گوازینگا تیار بوتگ انت بلے آہاں لانچ ہزرانک ءِ درچکانی پُشت ءَ چیر داتگ ات ـ چیا کہ تچبیں روچ دژمن ءِ ہژاریں جہاز، دم پہ ساعت جمرانی تو کا ظاہر بوتگ انت گشے آہاں کورءِ چارگا دگہ وشّی یے رس اتگ ـ کورءِ آپ سبزات ءُ نیکہ اسپیت بلکیں لُرداتءُ ہزرانک ءِ درچک کہ تہارءُ لیگاریں لچ ءَ مین یے ءِ تو کا کپتگ اتنت، تہارءُ بے کیفیں آزمان ءِ گوں ماہمرنگ اتنت ـ

ہیو ہیو کنوکیں لانچ ساری ءَ چہ لچ ءُ مین ءَ چہ کشگ بوتگ اتنت ـ سرءِ بشانگیں سیاہ ءُ تہاریں جمر پورہ آپ ءِ سرا لونجان اتنت ءُ تہاری مانشانان ات ـ پمیشکا افسراں پسلہ کت کہ نوں چہ جہازانی نیمگا ہچ وڑیں ترس نیست ـ

پریات ءُ زار کہ نوں تم اتگ اتنت، انا گہءَ پدا شروع بوتنت انچوش گشے آموٹرءِ حاموش ءُ لانچ ءِ کورءِ لمب ءَ سر بوگ ءِ ودار یگ اتنت ـ مردین ءُ جنین دہقانانی یک مچی یے، وتی پس ءُ دلوتانی پجیگ ءَ لانچ ءَ سر کپت ـ ایشانی تو کا یک درمیان عمرءِ ریش والہ دہقانے ہوارات آوت سراوت نرنڈ گاات ءُ وتی دلیرءُ نہ ترسیں اپساں لانچ ءَ سوار بوگ ءِ سکین دیگا ات ـ انچیں حبر کہ آ لوگ ءَ کنگا عادت ات، ہمار نگیں حبر کنگا ات ـ بلے آئی ءِ گالوار جہل ءُ دلوارگ ات چیا کہ گوک گاڑی ءِ سرا ''چیز'' ءِ درچک ءِ، چرپ نہ کتگیں تابوت یے لڈ اتگ ات ـ تابوت ءِ سرا یک درنیام عمریں جنین یے ءَ کہ آئی ءُ دپ داں چماں دزمالے ءِ گوں پوش اتگ ات، وتی لاگریں دست ئے ایر کتگ ات آئی ءَ ترس ات کہ آ چہ تابوت ءُ جتا مہ بیت ـ

''ہیا، منی غم! منی درد ءُ رنجاں بزور ءُ منی ویرانیں لوگ ءَ بر'' ـ دہقان ءَ واگ کے سرینت ءُ وت نرنڈ ات ـ دومی نیمگا جنین دہقان پریات ءُ زار کنان، گیشتر دردنا کیں لبز گشان ات ءُ دومی دست ئے دیما کنزینت ءُ تابوت ءَ گلائش بوت ـ

کیپٹن ءَ، کہ اسپیت، شدیک ءُ لاگریں جان یے ءِ واہندات ___ آ یکپارگی دگہ رنگے ءَ اوں گندگ بوگا ات ـ آ پمیشکا بستارے ءِ واہندات کہ کیپٹن یے ات ___ زہرءَ پُر بوت ءُ لانچ ءَ سوار بود کے گُرءُ نہر کتت ـ آہان ءَ گشت یے کہ گوک گاڑی ءِ راہ ءَ ہچ کن ات ـ انچو کا بس یے نہ کت بلکیں وت لمب ءَ دورے کت، واگ ئے دست ءَ کت ءُ زور جنان اپس یے لانچ ءَ سر کتگ انت ـ ''اے منی کارانت، نا کو! ـ من اپسانی تو کار ستگ ءُ پاداتگلوں ـ اَے بچک! چر اِدا دور آ'' ـ

اپساں طاقتورءُ حاکمیں دست پجاہ آورت انت ءُ واگ ءَ جاہان، کیپٹن ءِ پشت ءَ گون بوتنت ءُ دار ءِ تھکانی ترندی ءُ آہانی چیرءِ جہلانگی اش وتی سرمبانی کمک ءَ چکاست ـ دہقان ءَ کیپٹن ءِ شکرءُ منت گپت ءُ آئی ءَ را ءُ تچبیں فوج ءَ را نیک دعائی یے کت ـ جنین دہقان ءَ اوں، وش وشکو ءُ گیشتر پُردردیں ارمان یے گوں ما آئی ءِ گپ گپت گوں ـ انچو گندگا اتگ کہ کیپٹن انچو منہ داری ءَ کے قلیک انت، وتی دست ئے اُنچو لگاشت انت گشے دستاں لگاشگ ءُ حاک ءُ لچاں دور کنگ لوٹگا انت ___ ءُ اے اوں حقیقت یے کہ واگ لچ ءُ مین ءَ ہارات _ آئی ءَ مسکینی ءُ عاجزی ءَ کار گپت ءُ شکرءُ منت ئے مان نیادرت انت ـ ''چوشیں گپے نہ

انت، ہچ چوشیں گپے نیست، نا کو۔ مردمانی مدت ءُ کمک مئے فرض انت، ماچی ءِ واستا ادائیں۔ بلے ترا اے....، اے تابوت ءِ تو کا کے ءُ رابر گائے؟''۔

'' کے ءَ را؟'' دہقان ءَ پر سوزیں وڑے ءَ حیرانی ءِ گوں ماجست کت'' مرچیگیں روچ پمن شومی ءُ بے نصیبی ءِ روچ انت۔ اے منی چک انت، یکیں دانگ۔ دو ءِ قربانی پیسر اداتگ ءُ نوں ایشی ءِ باری اتک۔ ایشی ءَ بر گاؤں''۔

پدّ ریں حمر ے کہ کیپٹن انچیں گپ ئے کنگ لوٹگا ات کہ آملم ءِ کارءَ بدنت ءُ ہمدردی ءِ ہم، کجام یک گپے چوشکہ ''ہوٗ، آجوئی ءِ واستا مرن مزنیں قیمت دیگ لوٹیت!'' بلے آئی ءَ راہچ وڑیں وارءُ گیگیں لبز ئے دپ ءَ نیاہگا ات، یا آئی ءَ ہے مارات کہ اے لبز دہقانانی دردءُ رنجانی دیما ہچ مہ بنت۔ جنین مرتکین ءِ مات ات۔ پمیشکا آ بے توارات ءُ تہنا ارمان ئے کت۔ بلے آئی ءِ بدل ءَ سکان ءِ سرا اوشتاتگیں لیفٹیننٹ حمر ءَ لگ ات۔ آاوں اسپیت کو چک ءُ جان ءَ پُرناک ات۔ آئی ءِ بروت انچو تنک اتنت کہ آہانی کاربس آئی ءِ بے میدی ءِ ظاہر کنگ گمان بوت۔ آاوں بلکیں دگہ دابے ءَ بوتگ ات چیا کہ آ مزنیں بستارے ءِ واہندات ءُ پمیشکا کہ آ لیفٹیننٹ یے ات۔ '' کسے کار ئے کنگ بلوٹیت تہ چی بکنت؟ جنگ وَ جنگ انت۔ ہرّ وڈ مردم مرنت۔ برے برے مئے لانچ ءِ تو کا زندگیں مردم کمتر ءُ گیشتر مردگ بنت''۔

یک برز، لاگرءُ درنیام عمریں ژندءُ پندیں دہقانے ءَ دیم پت ءِ نیمگا ترینت ءُ جست کت'' تراجنگ ءِ میدان ءَ چہ وتی چک ءِ میت گون انت ءُ پیدا ک ے؟''۔

دہقان ءَ آئی ءَ راحال دات کہ من جنگ ءِ میدان ءَ وتی چک ءِ گندگا شتگوں ءُ آئی ءِ واستا ششتگیں گدءُ ورگ برتگ۔ آئی ءُ وت ہم جنگ ءَ بہر زرتگ ات ءُ آئی ءَ شری ءِ سرا زانت کہ فوجیان ءَ چی، چی پکار بیت۔ پَیری سہب دژمن ءَ ارش کت ءُ بھت ءِ کپگ کہ آئی ءِ ورنا ءُ ناتجربہ کاریں چک، کہ نوکی بست سال ئے اوں نہ ات، ٹوپ یے ءِ للگ ءَ مرت۔ '' آئی ءِ ہچیں روت وراتگگ اتنت، نہ پت ءُ نیکہ مات مرگ ءِ وہد ءَ آئی ءِ نز یک ءَ سر بوت بوتنت دانکہ آئی گڈی واہگ اش جست کت بکتیں''۔ آئی ءَ اے گپ انچیں وڑے ءَ کت گشئے آ وتی جند ءُ وتی زال ءِ گوں ماحمر ءَ انت، بلے آئی ءِ وڑ ءُ پیم گیشتر ارمانی ات۔

ءُ مات ءَ وتی زارءُ پریات گوں اے حمر ءَ ہلاس کت'' ما، ترا چی بکشیں؟ اے مئے جند ءِ جنازہ انت۔ مئے نسل پہ مدامی ہلاس بوت''۔

بزگر ءُ لاگریں دہقان ءَ، وتی نزورءُ پچگیں گوک ءِ سرا دست مرز ات، انچیں رنگے ءَ گپ برجاہ داشت گشئے آئی ءَ پت ءُ مات ءِ حمر نہ اشکتگ انت۔ '' منی چک، ماہے ءَ پیسر جنگ بوتگ ات بلے مں آئی ءِ میت نیاورتگ ات۔ من گشتگ ات کہ آئی ءَ را وتی سنکتانی ردا قبر بکن ات۔ بلے تو، تراجنگ ءِ میدان ءَ تابوت چوں دست کپتگ؟ اودا نہ دارا ست ءُ

بکہ واڑو ___ ہچی نیست!''

پت ءَ انچیں وڑے ءَ دیم ترینت گشے زاناں آئی ءَ گذی جست نہ اشکتگ ات ءُ مس وَ اینچو نزانیں کہ ما ایشی ءَ را کجا برگائیں۔ اے تہنا ما دہقاں کارانی ہوژی انت کہ وتی دل ءِ ایر کنزینگ ءِ ہاترا اگس دگہ ہچی دست ءَ نہ بیت تہ قبر ءُ کسارت ئے بازانت''۔

کیپٹن ءَ نام گپت کہ دگہ بازیں مردے ءُ وتی دوستین آنی میت آوُرتگ انت، اگس چہ چرآہاں ہچ کسے ءُ تابوت ءِ جنجال وتی سرانہ زرتگ ات ''الس فوج ءِ کمان مئے رسم ءُ ربیتانی عزت ءَ کنت، بلے اگس راست لوٹ ئے تہ فوجی ءِ واستا فوجیانی کش ءَ قبر بوگ جوان تر انت''۔

لانچ کور ءِ لمب ءَ سر بوت، اپساں سرءُ پر کت۔ کیپٹن ءَ پداواگ دست ءَ کت ءُ اپسانی گوں ماربادگ بوت۔ نوں آ پہ شوق شت انت گوں، چیا کہ آہانی سرمب ڈڈیں زمین ءِ سرا ایر بوگ ءِ ودار یگ اتنت۔

کور ءِ بند ءِ کش ءَ چیر کشکے است ات ءُ فوج ءَ ایر کپگ ءِ جاگہ ءِ دیما آپ ءُ لچ ءَ پڑیں کنڈانی درنیام ءَ ریک ریتگ ات ءُ کشکے جوڑ کتگ ات۔ مسافرا ے کسان ءُ تنگیں کشک ءِ نزیک ءَ یکدومی ءِ پُشت ءَ کتار ءَ اوشتان بوتنت۔ کشک ءِ چپ ءَ راست ءَ میرانی لگت دیگ ءِ سبب ءَ لچ ءُ مین ات۔ آوتی کاگداں میجر صاحب ءَ را پیشدارگ ءِ واستا اشتاپی اتنت، آ تنی وہدی سڑک ءِ لمب ءَ ہتکیں کرگین ءَ چہ درنیا تنگ ات۔ کیپٹن ءَ اے حبر ءِ پرواہ نہ داشت کہ آئی ءَ را کتار ءِ توکا کجا اوشتگی انت، اپسے زرتنت ءُ دیما روان بوت۔ مردم ناکامیں دل ئے راہ ءِ سرا دوراتک ءُ لچانی توکا اوشتات انت بلے آہاں ہچ نہ گشت چیا کہ آہاں میت ءِ ہاترا اے وڑ کت، پدا مستریں حبر ایش کہ میت ءَ یک افسرے برگا ات۔ بلے آ برزءُ لاگریں دہقان ___ ہما کہ آئی چک ماہے پیسر جنگ بوتگ ات، تیلانک دیان دیما کنزان ءُ راستیں دست ءِ لنف ءَ انچو ترینگا ات گشئے گاں چراے وڑا آ گشادتر بوان ات، ءُ ہچ کسے ءَ رانہ چاران گشاد گشاد کرگین ءِ ہمگا شت۔ وہدے لیفٹیننٹ ءَ آ حبر دات کہ کتار ءَ بوشت تہ آئی ءَ بس تہنا چکے جت ءُ یک کش ءَ دیما روان بوت بے صبری وتی دست ئے سرینت ءُ لنف ئے کرگین ءِ ہمگا شہار دات ءُ کوکارے کت کہ ''منا اوداکیں اشتاپی کارے است!''۔

چدورند حاموشی بوت، تہنا ریک ءِ سرا رؤکیں گوک گاڑی ءِ ٹِرپ ٹرپ، رؤکیں مردمانی پاوانی کپ کپ ءِ توار آہگا ات۔ درست سر پداتنت کہ دہقان میجر ءَ را حاصیں گپے ءِ گشگا کرگین ءِ توکا شتگ۔

آ گپے کہ ءُ لاگریں دہقان ئیگ انت آئی ءَ ہچ حبر چیر نہ دات ءُ وہدے گوک گاڑی بند ءِ سرا سر بوت تہ میجر آئی وداری ءَ ات۔ میجر ءَ اشارہ کت کہ گوک گاڑی یک کرّا اوشتارینگ بہ بیت۔ دہقان، میجر ءِ پشت ءَ اوشتاتگ ات ءُ اے درستیں کار ءُ عملانی گندگا پد ٹکی داہے ءَ ہچکندگا ات ءُ برے اے پاد ءِ سرا اوشتات، برے دومی ءِ سرا۔ آ دش گپی ءَ لگ ات'' من

آ نزاتک ءُ لاچاری ءَ یک کرا بلے نزیک ءَ نشت ۔ ترندی ءِ گوں مابندیں دستاں آئی ءِ دیم چیر داتگ ات ءُ آ نوں گیشتر ناامتیں رنگے ءَ وتی ویرانگیں لوگ ءُ بے بھتی ءِ سرا پریات ءُ زاری ءَ ات ۔

فوجیاں دمان ءَ تابوت ءِ کیلہ درکتت ءُ میجر ءَ ، کہ آئی ءَ نوں کا گدانی پٹ و پاس ہلاس کتگ ات، حکم دات کہ دپیگ ءَ دور کنئے ۔ تابوت ءِ تو کاریش ءُ بروت ساتگیں کٹھی رنگ ءِ میدوالھیں یک ورنا ہے ءَ کہ دہقانی دریس گوراات، وپتگ ات ۔ آئی ءَ وتی چم سرینت انت، کے پادآ ہگ ءِ جہدے کت، پدا پشلی ءَ نچکندات یے ءُ وتی جاگہ ءِ سرا وپت ۔

''اے تئی چک انت؟'' میجر ءَ جست کت ۔

''منی چک انت'' ۔ دہقان ءَ پسودات ۔''منی دو چک پیسرا جنگ بوتگ'' ۔

''تنگگ ؟'' میجر ءَ جست کت ۔

''اناں ۔ من ایشی ءَ رکینگ لوٹیں ۔ وتی نسل ءِ زندگ دارگ ءِ ہاترا ۔ اگں منی تچیں کہول ہلاس بہ بیت تہ منی لوگ ءُ جاگہ ءُ جائدادمنی کجام درد ءِ دوا انت؟'' ۔ دہقان ءَ نرمیں گالوارے ءَ پسودات ۔

مسافر اکہی ءِ سبب ءَ اوشتاتگ اتنت بلے میجر ءَ فوجیان ءَ حکم دات کہ ایشاں گلّین ئے ۔ آ درست تپنگانی دیما گشاد گشاد ءَ گِستا بوتنت ۔ ڈریور وتی از بابانی رسگا پدر ہادگ بوت ۔ زاہرانت آئی ءَ چہرے درستیں گپاں گوں ہچ وڑیں شوق نیست ات، یا کہ آئی ءَ اشتاپی کارے کنگی بوتگ یا کہ چہ وتا پریشان ات ۔ تہنا برز ءُ لاگریں دہقان وتی جاگہ ءِ سرا اوشتات ۔ آ کس ءَ وتی جاگہ ءَ چہ نہ تاچینت ءُ آ انچو اوشتاتگ ات گشے اودا اوشتگ ءِ حاصیں حقے داریت ۔ آئی ءَ کم ءُ گیش وتی جند ءَ را گشت ''من وَ ہمے لیک اتگ کہ ایشی ءِ تو کا چار دیے یا دگہ انچیں حساب کتا بے ۔ من کسی بدی ءَ نہ بوتگوں ۔ اللہ منا مدت بکنت ! اللہ منا مدت بکنت !'' ۔

تابوت ءِ نزیک ءَ نزاتلگیں مات ءَ ورناہ ءِ پیشانی ءِ ، کہ ھید ءَ چہ مچلتگ ات، میدسارتنت ءُ تسلا دات ۔'' مہ ترس منی ساہ ءِ بدل! میجر شریں مردے.... شریں مردے ۔ مئے وتی مردم انت ۔ چہ ما انت'' ۔

کے دل نے ڈ ڈبوت تہ ورناہ تابوت ءِ تو کا نشت بلے میجر ءَ اشارہ دات کہ پدا بہ دپس _ آ انچو وپت گشے حکم ءِ سرا عمل کنگا انت ۔ آ بے تاہیرات ۔

''کیپٹن وتی فرض ءَ پورہ بکن !'' میجر ءَ حکم دات ۔

کیپٹن گشے ہے حکم ءِ وودارءَ ات ۔ آئی ءَ دمان ءَ وتاس پڑ کت ۔ دگہ حکے ءِ وودار ءَ ابید لیفٹینٹ ءَ مات ءَ را چک ءِ نزیک ءَ چہ کنز یگ ءِ ہاترا کوپگاں گپت، اگں چہ ترندی یے نہ کت بلے زور ءِ گوں ماگپت ءُ اوشتارینت یے ءُ کے یگرے

اشکنگ۔ مناں مرچی حال ءَ گوئشگ کہ اے تابوت ءِ تو کا چیزے مان۔ کیپٹن صاحب، تو پرے حمر ءَ چہ من دلگران مبو کہ من ترا حال نہ داتگ۔ منا ترس بوتگ کہ چو مہ بیت آ تابوت ءَ کور ءَ دور بدینت۔ من وداری بوتگوں کہ کور ءَ گوزیں چیا کہ دوئی دست ءَ مستریں اگد ہے ءِ مالک ئے است۔ ءَ شاراں اوں منی سراز ہر گرگ نہ لوٹت، آئی ءَ چک ترینت ءَ پہ ءَ ماتان ءَ گشت یے۔ ''اے مئے فرض انت کہ وہدے چیزے شکی گندگا کیت تہ تچک ءَ حمر بکنیں۔ جنگ ءِ آخر جنگ انت''۔

مات ءَ پت، حسک ءَ سیاہ بوتنت ءَ آہانی سدرگ ءَ یکے ءَ ہم نہ جنت۔ پیسرا مات ءَ دوتاراں سرا ءَ ہوش کت ءَ دہقان ءِ بدنیتی ءَ دروگ بندی ءَ را بد برگ ءَ میجر ءِ گوراں دزبندی ءَ منت ءَ لگ ات'' رحم بکن۔ مرچگیں روچ ءَ ماراں وتی درد ءَ رنجانی گوں ماگوازینگا بل''۔

مات ءِ حمراں چہ پت ءَ تو کل کت ءَ پوست یے پر بوت۔ آ آرام ءِ گوں ما میجر ءِ دیما اوشتات ءَ عرض ءَ پریات ءَ لگ ات۔ آئی کپ ءِ وڑ وپیم ہمنچو سکین ءَ سپاہیانہ ات، تہ دو ہمنچو عاجزی یے اوں پشدا اشت۔ '' سنگت میجر! کے حیالداری بکن۔ ما پت ءَ مات ایں۔ اے مئے چک انت۔ مئے میتگ سک دور انت''۔

میجر ورناہانی وڑا، اسپیت ءَ تنکرا ات۔ آئی پچیں پیشانی ءَ چہ سردمہری ءِ بدل ءَ چاروتپاس کیشتر گندگا اتک۔ آ اوں اکس میجرے مبوتیں بلکیں دگہ رنگے گندگا اتگ ات۔ آئی ءَ دہقان ءَ را انچیں وڑے ءَ پسودات کشے آ وتی دیما اوشتاتگیں مردے ءِ بدل ءَ دیمانہ اوشتاتگیں یک انچیں مردے ءِ گوں ماتران ءَ انت کہ آئی بابت ءَ قانونانی تو کا اے کیٹینگ بوتگ ات کہ آئی گوں ماوش تپی ءَ حمر حال کنگ [illegible] انت۔ '' حکمانی پد ءَ ماہر چیز ءِ چاروتپاس ءَ لاچاریں۔ ترا پریشان بوگ نہ لوٹیت''۔

پدا آ گوک گاڑی یک ءَ شت ءَ تابوت یے لنکانی سراٹپ ات ءَ حکم ئے دات کہ ایشی ءَ ہچ بکن ات۔

فوجیاں گشاد گشاد ئگم ءِ [illegible] کت ءَ ابید تکلیف تابوت ایش گوک گاڑی ءَ چہ ایر کیتک۔ مات تابوت ءِ گوں ماگلائش ءَ وش وشکو پریات ءَ زاری ءَ ات۔ '' منی ویرانگیں لوگ! منی ویرانگیں لوگ!''۔

بلے فوجیانی کراچوشیں چیزے نیست ات کہ تابوت ءِ دپ ہچ کنگ بوتیں۔ چہ ے حمر ءَ پت ءِ دل ڈ ڈ تر بوت ءَ آ پدا میجر ءِ دیما اوشتات ءَ پریات ءَ لگ ات۔ ''وتی ارواح ءَ گناہ ءِ پولنگ مجن۔ کے حیال بکن''۔

انچو گمان بوت کہ میجر ہچ نہ اشکنگا انت۔ ءَ آ اشکت ہم نہ کنگا ات چیا کہ آ مسافرانی کاگدانی پٹ دپاس ءَ دلگوش ات۔ ایشی ءَ ابید ہم آئی ءَ پت ءَ را، ءَ بلکیں مسافراں گوں، گشت، شرانت، شرانت۔ درستیں کار پہ خیری بنت''۔

یک لوڈ ینگے اتک ءَ میجر ءَ دست دات، یکے ءِ بازیں کاگدے آئی ءِ دست ءَ ات، لوڈ ینگ اوشتات۔ کیپٹن ءَ زانت کہ آئی ءَ چی کنگی انت، ءَ ڈریور ءِ کراہتوڑی ءَ زمبورہ یے ہچ گپت انت۔ آئی ءَ نرمی ءِ گوں ماماتِ، تابوت ءِ نزیک ءَ چہ کنزینت بلے

کت۔ دگہ فوجی یے ءَ تپنگ زرت ءُ پت اوں مات ءِ نزیک ءَ برت ءُ اوشتار ینت۔

پدا کیپٹن ءَ ھمے جت تابوت ءِ سرا اوشتات ءُ انچو ہزاری ءُ گشادی ءِ گوں ماورناہ ءِ دل ءِ کل ءَ تیرئے جت گمان بوت کہ تنی وہدی تل ورناہ ءِ دلبند ءَ سرنہ بوتگ مات ءُ پت ءِ سرپر بوگانہ ات کہ کسہ ءِ جند ہلاس بوت۔

اے ہم گمان بوت کہ ورناہ ءِ جند ءَ اے گپ ءِ ہوش ہما وہد ءَ اتنگ کہ وہدے تیر آئی ءِ دل ءِ کل ءَ ایر کپت۔ آئی ءَ بلا ہیں پر یاتے جت، آئی ءِ ڈیلئ چو کمان ءِ وڑا تچک بوت، بچیں رنگئے ءَ وتی دست ءُ پادے دار ءِ تھگانی سرا جت انت ءُ پدا ہور کیں گونی ءِ وڑا پٹھت ءَ کپت۔

میجر ءَ زہر گرگی وڑے ءَ گشت ''نوں ایشی ءَ بہ برئے!'' ءُ پدا چرپ زبانی ءِ گوں ماگشت یے'' ماوتی فرض ءَ پورہ کنگا ئیں ءُ دیمترا پورہ کنان ئے بیں''۔

پت ءُ ماتاں آئی ءِ گپ نہ اشکت ءُ آ وتی چک ءِ غماں پریات ءُ زاری ءَ لگ اتنت۔ فوجیاں زورانسری، بلے ابید ترندی ءِ گوں ما، آہان ءَ چہ تابوت ءَ دورداشت۔ آہاں تابوت پدا ابنان ءِ گوں ما گوک گاڑی ءِ تو کا ایر کت ءُ آئی بند کنگا بے یال نہ بوتنت۔ آہاں تابوت دپ ءُ دیگر کت۔ نوں آہانی کرا اوزارئے نیست ات ءُ لانچ ءَ زوت زوت روگی ات چیا کہ سڑک ءِ سرا فوجی لوڈینگانی کتار وداری ءَ اوشتاتگ ات۔

انچو کہ فوجیاں وتی کار سرجم کت، اپس وت سرا وت رہادگ بوتنت۔ مات ءُ پت گوک گاڑی ءِ پشت ءَ گون اتنت۔ ءُ برزءُ لاگریں دہقان دل ءِ تو کا حیران ءُ ابکہ ات: من اے حمر چوں زانتگ ات؟

تابوت ءِ چیری تھتگ ءَ چہ زاناں کیلہ یے دراتگ ات پرچا کہ حون، سیاہ ءُ بے توار، رچان ڈن ءَ پیداک ات۔ مات ءَ، تابوت ءِ سرا دست ایر کتگ ات، نزانگیں گالوارے ءَ زارہ جنان ات ءُ پت گریوان، اپسانی بجیگ ءَ روان ات۔ آ، آہاں سر دیگ ءِ حیال ءَ نہ ات۔

لیفٹینٹ ءَ گشت ''اے دہقان اوں بچیں مردم انت_ انچو کہ پیسرا گریتگ اش، انو ہم ہماوڑا گریوگا انت''۔ بلے آئی ءِ حمر ہم کس ءَ گوش نہ داشت۔ آدرست ٹریفک ءِ گرءُ دار ءَ گیش نہ اتنت۔

☆☆☆☆

اردو در جانک: محمد سلیم الرحمٰن

تاکبند'' آج'' کراچی، تاک نمبر ۳۶ ءِ منت ءَ

واب ءُ آگہی ءِ در نیام ءَ

خلیل جبران/نسیم اکرم

چار غلام اوشتاتگ ات وتی پیریں جنین بادشاہے ءِ راگوات کنگا اتنت کہ آئی ءَ وتی تھت ءِ سرا تکہ داتگ ءُ واب ات۔ دراج دراجیں گرّگ جنگا ات، پیرزالیں بادشاہ ءِ گُٹ ءَ پشی یے وپتگ ءُ میاؤں میاؤں کنگا ات ءُ غلامان ءَ ذلت ءُ رزوائی ءِ نگاہاں گوں چارگا ات۔

اولی غلام ءَ وتی سنگتاں گوں گشت ''اگاں واب ءَ، اے پیرزال چُچو بدصورت گندگا پیداک انت۔ کے بچار، لونس یے چوں لونجان انت ءُ انچو دم کشگا انت گوشے شیطان ءَ ایشی ءِ گُٹ گپتگ''۔ پشی ءَ میاؤں میاؤں کت ءُ گشت ''ماں واب ءَ ایشی ءِ بدصورتی شمے آگہیں غلامی ءِ بدصورتی ءِ ہچ بہر نہ انت''۔ دومی غلام ءَ گشت ''حیرانی ءِ گپ انت کہ واب ہم ایشی ءِ دیما ہچ نرمی زاہر نہ کتگ بلکن ایشی ءِ کرچک گیشتر زاہر انت۔ الم ءَ اے یک ترسناکیں واب ءِ گندگا انت''۔

پشی ءَ گوں میاؤں میاؤں ءِ زبان ءَ گشت ''چُچو شرانت! اگاں شما ہوتین ات ءُ وتی آجوئی ءِ واب بدیستیں''۔ نوں سہی غلام وتی سنگتاں گوں ہمتران بوت ''منی حیال ءَ اے واب ءِ تہا ہما کشتگینانی مچی ءَ گندگا انت کہ آئی ءَ گوں زلم ءُ زوراکی ءَ کوشار ینتگ انت''۔

پشی ءَ گوں میاؤں میاؤں ءَ پسّو دات ''ہو! اے شمے پت ءُ پیرک ءُ شمے چکانی مچی ءَ گندگا انت''۔

چارمی غلام ءَ گشت ''چُچو بے اگل ات شما! اے پیرزالیں بادشاہ ءِ گپاں کنگا ات ءُ آ واب انت۔ آخر چہ یشی ءَ شما رایا منا چے نپ؟ الپسوز چہ ے گپاں منی ژند ءُ ژولی ءِ تہا کمی بیائیت کہ آ پہ منا اوشتاتگ ءُ گوات کنگا رس انگاں''

پشی ءَ وتی زبان ءَ گشت ''ہو! شما انچو داں ابد گوات کن ات پرچا کہ ہے وڑ شما زمین ءِ سرا ات، ہے وڑ آزمان ءِ سرا ہم بے''۔

ہے دمان ءَ ہیرزالیس بادشاہ ءَ ماں واب ءَ کش لیٹینٹ ءَ آئی ءِ تاج زمین ءَ کپت ۔ یک غلا مے ءَ درائینت ''اے ایشی ءِ واستا بدیں فالے''۔

پشی ءَ میاؤں میاؤں کت ءُ گشت ''یک راجے ءِ کئی، دومی راج ءِ واستا سوب مندی بنت''۔

دومی غلام کشگا لگ ات ''اگاں انوں اے آگہ بہ بیت ءُ وتی تاج ءَ زمین ءِ سرا کپگا بگندیت، گڑا مئے چے حال بیت؟ حدا ءِ قسم انت! اے مارا درستیناں ہلار کنت''۔ پشی ءَ میاؤں میاؤں کنان ءَ گشت ''شما چہ وتی ودی بوگ ءِ روچ ءَ ہلار کنگ بوگا ات، بے اگلاں! بلے نزان ات''۔

سہی غلام ءَ گشت ''الم اے مارا ہلار کنت ءُ ہے فہمیت کہ اے وڑا آئی ءَ وتی دیوتاہانی نزیکی رسیت''۔

پشی ءَ وتی زبان ءَ گشت ''دیوتاہانی سرا نزوریں قربان کنگ بنت''۔ چارمی غلام ءَ وتی سنگتان ءَ حاموش کت ءُ ناران ءَ کپتان ءَ چہ زمین ءَ تاج ئے چست کت ءُ بی بی ءِ سرا ہما وڑا ایر کت کہ آئی ءِ واب حراب مہ بیت۔ پشی ءَ میاؤں میاؤں کنان ءَ گشت '' من شمارا راست گشاں کہ کپتگیں تاجاں ابید چہ غلاماں دگہ کس چست نہ کنت''۔ کمے دیرءَ رند بی بی چہ واب ءَ پاد اتک۔ آئی ءَ گاسان ءَ وتی چاریں نیمگا چارات ءُ غلامان ءَ گشگا لگ ات ''منی حیال ءَ من وابے گندگا اتاں۔ من دیست کہ یک زوتے مزن بنڈیں 'شاہ بلوط' ءِ درچک ءِ بُن ءَ چار کر مانی رندا کپتگ۔ پریشان کنوکیں واباں چہ خدا بہ رکینیت''۔

ہے گپ ئے گشت ءُ وتی چمے نز کنت ءُ پداواب کپت۔ کوٹی چہ آئی ءِ گرگاں جکسگ ءَ لگ ات ءُ غلام مدام ءِ وڑا آئی ءَ را گوات کنگا لگ اتنت۔

پشی ءَ میاؤں میاؤں کنان ءَ آئی ءَ گشت ''ہکن ات گوات، ہکن ات، اڑے کورءُ بے اگلاں! شما ہما آس ءَ را گوات کنگا ات کہ شمے ہستی ءَ چنیت۔

منی دلءِ مراد

محمود درویش/ ڈاکٹر فضل خالق

منی دل ءَ ات کہ من

ماں الجیریا ءِ دمکاں سباہ ءَ نانے کتیں بہاءُ پہ آجوئی ءَ

پِر بہ بستیں من سوتءُ پر بند پہ راج ءِ واستا

ماں مستیاں من رنگ بہ چار ریتیں یمن ءِ کوہاں

ءُ مس چو موسیٰ ءَ پیش بہ داشتین کردگارے

منی دل ءَ ات، بدل بوہوکیں رگام ءِ پرّام ءَ سوت بندگ

ہوانا ءَ چاہ ءِ بہا کنگ ہم منی دل ءَ ات

ءُ جنزءِ سازانی لہرہاں گوں توارءَ تیرانی زیمل ءِ

ناچ ءُ سھبتے ہم منی دل ءَ ات

چو پوریا گرءَ تمردیں باسکانی کار بندگ ماں اسوان ءِ

کورءَ، منی دل ءَ ات

منی دل ءَ ات کہ وشیں سوتاں تلارءُ کوہانی من

نیساں پہ ٹلءُ واہگ

منی دل ءَ استات انت اے درستیں مرادءُ واہگ

پہ آجوئی شعرءُ سوت پر بندگ ءِ اے ارمان بازکوہن انت

بلے منا تر انگ ءَ مہ پرّین، منی مرادءُ حیال ءُ لیکہ

گمان ءِ بے نامیں مانش ءَ انت

اے کلیں واہگ، اے زندءِ بے مٹیں رنگءُ دروشم

مرادا تنت زندءِ گراں بہائیں ءُ من نوں سرپد

بوہان آں زندءِ تمامیں رنگاں، کہ ہر کجا انت

منی اے واہگ، اے سرگنوکی دودار گرز کنت

منارا کاریت

وتی متاہانی گلزمین ءِ، ہمیں ءُ سوتانی سہرءِ

نیم ءَ

جتائیں رنگ انت نیل ءِ دریاءِ ءُ کانگو ءِ کورءِ

زگریں آپ ءِ

ءُ وانگا ءَ رانیست سیادی گوں اردن ءِ کورءِ

رنگ ءُ داب ءَ

زمین ءُ گوات، آپ ءُ زندمان ءِ جتا انت دروشم

(بلے) مئے ڈگار ہم نہ انت بے بچ

ءُ ہم ورنا مئے سرمچاریں چہ کیفان سرمستی ءِ چکار انت

☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆ ڈاکٹر فضل خالق ءَ رد بند داتگیں کتاب "چھین ئنج" ءَ انت ءَ

درگال

تئی حاکءِ گِل پہ شہد ءُ شکر تور بوتگ انت
مئے کانیانی آپ چیا سور بوتگ انت

بیت مدتے کہ موسم ءُ ہار انت ماں دیدگاں
تئی انتظار ءِ بازیں غماں کور بوتگ انت

پہ ما اشاں ودی نہ کتگ ٹونٹ ءُ لُوجرے
تاں کارجاہ ءِ گوپتگیں ماھور بوتگ انت

مئے دیدگاں تئی طلب ءِ سرپتگ انت چراغ
کندیل سرجمیں دگے تامور بوتگ انت

زُتگ دل ءَ چوکوہ ءِ وڑا تئی وفا ءِ غم
مئے لاگریں حیال چوں پڑّور بوتگ انت

تاہیر گپتگاں من چو گلباگ ءِ ترانگ ءَ
ساھیل کہ سر ءَ تئی ملکور بوتگ انت

گُرکاں لپاشتگ انت منی نزیک ءِ میتگ ءَ
باریں کجام میھڑ ءِ کتور بوتگ انت

ما اے جہان ءَ چست کتگ دانکہ سر وتی
پہ ما مدام سُوچنیں پیکور بوتگ انت

مرچی کہ آزمان ءِ دل ءَ بیرگ ءَ تڑپ انت
استال، مئے چراگیں دل ءِ دور بوتگ انت

آہاں کہ چرتگ بالگتر ءِ مہلبیں کشار
میرو بزانت کجام مگ ءِ گور بوتگ انت

نازین ملکیں وطن ءَ قاضی روچ ءُ شپ
بلّے گوں دژمن ءَ تئی ''وتی'' ھور بوتگ انت

مبارک قاضی

کریم دشتی

تئی دپءِ آتکہ نام منی زاناں پہ بدی
من گلگ ششتاں وتی دلءِ درتیں آپدی

تو نیاتکئے کہ ساہ پہ دنتان داشتگ ات
باز کت ئے دیرءُ من تئی دیدار ندی

قولیاں تئی کہ دزگہارانءِ جم کنئے
ہَو بلے ہمراہ ات بہ بیت کسب چار صدی

تو نئے مُلا فاضلءِ کرامانی کپوت
(کہ) چارگءُ شوہازگ بلنت کتئے ات ودی

کئے ترا احوالے بہ دنت دوست ے دژمن ے
کہ دلءِ لائتکہ پہ حرابیءِ چہ بدی

چہ کریم برچکندءُ کہیب زندےءِ بہ بر!
بیا چشمیں سودایاں نہ گندئے رندا کدی

قاضی بشیر احمد

نہ ترو تاب نہ زلف ءِ داب
اے چونیں شہرے اے چ حساب

نہ گیشاں ہجر من ءِ منی غم
نہ بیت ہچ کم اے چ عذاب

زہیری ، سہتے نہ سہزیت مرچاں
نہ کیت انت تاہیر نہ چماں واب

لگام راہ ءِ سر ءِ بہ کشاں
اے زندگی شپ جتیں گیاب

اگاں بہ گردیں ما وز ماں دست ءَ
اے جوڑ بیت انت پچیں کتاب

☆☆☆

نثار یوسف

زہیر ءِ بادشاہی ءَ نگاہ ءِ تن بے میار ترمپ ترمپ ریگزار
سمین ءَ کوش آس بنت چو برف ءَ آپ بیت لوار ترمپ ترمپ ریگزار

تو سرنہ بخش ات زانسرے مئے چماں واب یل کتاں بلے دل کہ انگت
وفا ءِ قبر ءَ پانگ انت چو طفل ءَ گریت ایں زار زار ترمپ ترمپ ریگزار

مئے شپ سرپنت چو آسمی پہ کیف برمشیں سنگہانی لہمیں گالوارے ءَ
دل ءِ زبادیں ملپد ءَ مچاچ انت واہگ ءِ قطار ترمپ ترمپ ریگزار

مجاں مہ گند پہ عاقبت ، نمیریں تاچ ءَ تگ مہ پرش پہ کنٹگیں ملامے ءَ
داں وہد ءِ کشک شیشگاں پہ ملیت ژندیں شاہکار ترمپ ترمپ ریگزار

تئی شہر ءِ بے چڑکہی کہ دل پہ جمب ءَ سر مہ چنڈ نثار سک ملامتیں
اے کڑیں بے تواری ءَ پہ ھلوتے ءَ کنت توار ترمپ ترمپ ریگزار

☆☆☆

شریف واہگ

جیڑگ ءَ مارشتاں آس ءَ دوَر بدئے
دژمن ءَ امباز، براس ءَ دوَر بدئے

لانک بستگ چہ منی بیرانی ءَ
دیدگ ءِ تیرءِ وتاس ءَ دوَر بدئے

دژمنی ءَ پہکا رضا داتگ ترا
تو دل ءَ مئے چو گلاس ءَ دوَر بدئے

تیوگیں عمرءِ وفا کارءَ نہ ئیتک
تو وفاءِ سال ءِ تاس ءَ دوَر بدئے

بلکنا پچو شریف ءَ سر بکنت
گوات ءِ دست ءَ بوءَ باس ءَ دوَر بدئے

☆☆☆

بصیر قادر

شیشگیں بخت ءَ را چہ پرمات وتی
دل چہ ٹُکر ٹُکراں جوڑ دات وتی

من تئی میراثاں زندءِ ، تئی منا
زہیرءِ مُہریں ڈب مہ کنت آزات وتی

دو چہ دو نداں مس تو شائستگی
لذتاناں بیا کنیں حیرات وتی

باں تئی زلفانی باہوٹ، چہ ترا
سر بکنت اوپارءِ مستیں گوات وتی

مئے دل انت کہ دژمناں بچکند دنت
نوں درآمد بوتگ جندءِ برات وتی

داتگیں مندریک ءَ عکس مان آئی ءَ
ما بصیر واس داتگنت سوگات وتی

☆☆☆

طیّب قاضی

مہرل کہ وہدے کندیت بچکند شراب ءِ ترانگ
درپشوکیں جیگ ءِ لاس ءُ دلبند شراب ءِ ترانگ

بالاد ءَ ململین ءَ امباز ءَ کیت انت پمن
دل گوں دل ءَ را ہلوت باہند شراب ءِ ترانگ

مست ءُ ملاریں چماں چست کنت وہدے چاریت
اندام ءَ اری کپان بیت بند بند شراب ءِ ترانگ

دابانی پھلاں چنڈیت مسک ءُ زباد ءِ راہ ءَ
پادانی شوکیں پادینک پند پند شراب ءِ ترانگ

شہدیں توار شنکیت طیب کپوت ءِ درور
گفتار ءُ گال ءُ دستونک پرہند شراب ءِ ترانگ

☆☆☆

غلام حسین آزار

ٹہل ءُ نازے ، تروتابے پلبدن
بیا دل ءِ ہلک ءَ پہ دابے پلبدن

دست پُرّ چہ کنگ ءَ دانکہ نہ بنت
چوں شوہازے تو گلابے پلبدن

آہوئی ترز ، ماں بہار ءِ دیدگاں
آگہی ءَ بئیت وابے پلبدن

تو طہوریں دیدگاناں چست کنگ
ما کشے نوشگ ، شرابے پلبدن

بیا پدا پیشگیں نیاداں نوک کنیں
زند ، بے مہر ءَ عذابے پلبدن

☆☆☆

رحمٰن مراد

زیراں تئی ، سر نہ کش اتگ مئے کجا
دشت ءَ دریا سر جنانیں چو ہوا

شکلیاں چہ پتر ءِ تئی قدحاں
چو دغا زہراں نہ چو وشاں وفا

چہ من گیش انت زِرد انت مہدیم ءِ مرید
زورنئے داراں ساعتے تئی ترانگ ءَ

من ''الف'' ءِ اوں نزاناں معنا ءَ
شعر اوں بنداناں چو ملا فاضل ءَ

☆☆☆

غفور شاد

شپ چراگ ءِ ماں ماہ ءِ امباز ءَ
دل منا پریت ہر شپ ءِ راز ءَ

تئی سدکہ کہ چارگے تئی ہم
باز ءَ بے سد کنت کشیت باز ءَ

انچو ترسیتگ مارا دنیا ءَ
ترس کیت انت چہ جند ءِ آواز ءَ

تئی غمانی آ کافری پہ چنڈ
چابکاں جنت چو مارا مہناز ءَ

دل مسافر اے کافریں شہر ءَ
در کپیت روت جند ءِ شوہاز ءَ

تئی خیال ناکو فیعمک ءِ ڈول ءَ
ہر دمان درد ءِ ساز کنت ساز ءَ

☆☆☆

ماسٹر حسن علی سہیل

پدا دل بوت سدکہ ترانگانی
زہیر ءَ یات ءِ کہوانین میچگانی
نیاں سدء ساہیگیں دیرانت
اگولاں من اپیکیں راہسرانی
چتو تہ کش کن انتیں سوچک ءَ تورشت
بزانتیں دریکیں حال ے دلانی
ہما روچی کہ گوں من سستگ ئے تو
دلوں باہو ٹیں روکیں اشکرانی
مناں سوجے بدے زیراں دل ءَ چوں
تئی زباد ءَ مسکیں بوہ ءَ مہرانی
نزاناں من چتو ڈالچاراں مرچاں
تئی ءِ محتاجیاں بچکندگانی
نزاناں پرچیا ہر گپ ءَ رپ ءَ
مناں گوں چانکیں ہمروچ دپ زبانی
مناں گوں گئی ءَ دل تئی نہ کشیت
مزیر اگباںاں وار ءَ بے وسانی
ہزینگ تئی ایر کشیں دو گالاں
کشے کوہے سر ءَ کپتگ گمانی
من زاناں نیست کہ ءَ باندات ساہ ءَ
کہ دو گوانک دکاناں زرتگ زرگرانی
مناں کہ مرگ ءِ باہوتاں مردچاں
گل ءَ ہال ئے تو سیر ءِ شادہانی
بد ءَ بدوا ءَ شر ءَ گندگاں گوں
مکن اشکار رازاں سرشپانی
سہیل بندیگ بوتے زند ءِ روچاں
زہیری مھریں کلشیں گنبدانی

اکمل شاکر

درد پدر ءَ دوا اندیم انت
روچ ءِ روژنائی شپ ءَ اندیم انت

برف آپ انت ماں دل ءِ ھنکین ءَ
شبرہن گوات پدا اندیم انت

چمچ نزیک انت منی نزیک ءَ
انچو دیر انت کہ ھدا اندیم انت

نقش کنت ماہ ءَ گلیں استالاں
انچیں ندکارے شپ ءَ اندیم انت

دل نہ لوٹیت کہ ترا "تو" گشاں
چوں کناں دل پہ ترا اندیم انت

اے مئے شعرانی کمال انت شاکر
بادشاہ چاریت گدا اندیم انت

☆☆☆

خالد موسیٰ ۔ صلالہ

دردیگیں دل ءِ واہگ مہرانی جوابیگ انت
گران انت ہما افارگ کہ درد ءَ عذابیگ انت

یا تانی گلیں کئیگد گوں دروشاں گندگ بیت
اے رژن ہمائی ءِ بچکندگ ءَ دابیگ انت

دل سگت وتی اندوہاں ، زند واجہ ءِ نام ءَ انت
انچو کہ زر ءِ چول ءِ بنجاہ تیابیگ انت

ما ونتگ ءَ در برتگ اللہ ءِ کلام پاکیں
آیاتے دل ءَ یات انت تئی مہر ءِ کتابیگ انت

کئے شریعت ءِ راہ ءَ کنت اے حاکماں دہریگاں
چے کار گناہیگ انت گواں دور ثوابیگ انت

عبدانی بشارت مئے ایروپے ءِ لمب ءَ گپت
اے لنچے ءِ مانپوش انت یا سترے حجابیگ انت

نہ ذکر ءِ تب ءَ طاہت ، نہ فکر ءَ نماز ءِ غم
مرچیگیں ملاری مئے پُر کیفیں شرابیگ انت

ارواح ءَ نہ شت اوپار تاں استیں منی نیت
بس مکہ ءِ میدان ءِ ہفت رند ءِ طوابیگ انت

جی بات منی راج ءَ کہ وڑ وڑیں غم سگیت
اے صبر ءِ بُن ءَ بنیاد قرنانی حسابیگ انت

☆☆ ---------------- ☆☆

ریاض رضا

زہگیں واب ءِ نگاہ، زنگ ءِ درداں ترھنت ءَ ترھیئت منا
وتی راہ ءَ روت، کاروان گمبھیں روچ پے لہیئت منا

حون ءِ عبدانی شپچر نمارانت شپ ءِ برمش ءِ مستاگی ءَ
دیدگاں زمرد ءِ مکتب ءَ سر کنت چے سکیئت منا

حاک ءَ ہوشام سنگ ءِ بزاں شیر پچیت ،، آس ءِ نکان مولدنت،،
تہلی ءِ نیپگانیں دل ءِ واھش ءَ، چو سرھیئت منا

درین ءِ ہر رنگ ءَ گیابانیں چمانی زیئنت ءِ چے آزمود!
ہو بدعادت ہما کس کہ روچ ءِ پیاپ ءَ گچیئت منا

حون ءِ ارس ءَ، مسافت، پہ روچ کشگکے ءَ راہ گرانت یلد یئنت!
اے چو شعرانی لبزاں برے نیمگے ءَ سریئت منا

بیگہانی تب ءِ حونیں ہمسانگی باریں چم ءِ شہاز ءَ کدی سر گرانت!
روچ ءَ رُژن ءِ، شپ ءَ زنگ ءِ یاتاں کپنت ءَ بلیئت منا

پہ زہیر دیدگاں کے رضا کور بیت، رنگاں دروھیت آبد!!
درچک ءَ چو رہسر ءِ منزلانی مسافر زریئت منا

☆☆☆

عباس یوسف ساگی

دل بروت انت پدا، پاد ہچ ہچگاں، بے زبان پہ زبان بے میار پہ میار
ہچ نلتنیں گلگ، ہچ نہ پُرسیت منا، ہچ منی واھگ ءِ ساہگیں درچک ءَ دار

زیک رنگ ءِ رگ ءَ، مرچی درنگ ءِ دگ ءَ، تو کہ میر جیڑا اتگ، من فقیر جیڑا اتگ!
اسپ ءَ اسپر وتی ماہ ءِ درور وتی، ھے کن ءَ دست مجن، دست ءِ جنگ ءَ مدار

ارس ءِ ھورے کہ بیت، ارس ءِ کودے بہ بیت، ترمپے ہِنی آدمے بلّے بیت
ترونگلے!!
بلّے گنگ انت منی ساھگ ءِ نشتگیں، بلّے دنیا وتی واک ءَ کنت زار زار

پرتلکیں تنگی حاک ءِ باھوٹ بے، ھورت بے، ءُ برے مُرک ءِ نشتگیں بُت ءَ!
چولے، وابے، وبالے، حیال، بلکیں بیم انت خدا ءِ، خدا ءَ بچار

کش قباءَ کفن ارس ءِ چہ میت ءَ، ہچ وفاءِ مہ ھُرس جوہریں رعیت ءَ!!
گور کو چے اگاں گور ءَ کوچیت وتی، تو اوں حاکانی بے قرنے ءَ پاسدار

☆☆☆

احمد علی عادلؔ میرآبادی

زگالاں دل پمن بتگ کہ مہربان آسے
دپ ءِ تئی کشتگیں زاناں من جی وجان آسے

داں نود شتگیں بالاد تئی گسر اِچ من
منی موالیں نگاہانی پاسبان آسے

وتا بسوچاں نزاناں کہ پرشتگیں زرد ءَ
منی پہ مہتل انت امیت ءِ کاروان آسے

من تن ءِ واہش ءِ گپ ءَ جتاں ہے واستا
منی ماں ہاتن ءِ گیابان ءَ پیمیان آسے

منارا ھلگے ءَ گرانیں غماں چگل داتگ
اے رژن ءِ راز ءَ نزاناں کہ ملھکان آسے

فقیریں مارگ ءِ وشبواں سبزگ ءَ نیلیت
بکندئے عادلؔ ءِ بالاد ءِ درمیان آسے

☆☆☆

کے، پی ۔ ناصر آباد

سیاہ گشان ماگل کتاں باریں کے ءَ
بے کہدو شاتگل کتاں باریں کے ءَ

دیما مئے کند انت پدا چیل ءِ جشنت
زند مئے دزگُل کتاں باریں کے ءَ

مئے تپاک واہگ ءُ مہر ءِ نشان
بہت گوں حاکاں ٹُل کتاں باریں کے ءَ

بیا ات در گیجیں وروکیں رستراں
مئے رنگ ٹُل ٹُل کتاں باریں کے ءَ

چ بہت بیلاں بچار .ات شری ءَ
جہد مئے بے مُل کتاں باریں کے ءَ

او کے، پی تو وت درآ باگاں بچار
حسک ءُ تا موریل کتاں باریں کے ءَ

☆☆☆

رشید قادر

من روچ ءِ درد ءُ شپانی کسہ
نہ کرتاں گوں تو غمانی کسہ

منا مہ سوچ او جہان ءِ سرگوات
منا گون تبد ءُ جلانی کسہ

حدا منی بے کسی اوں گران انت
نہ بیت ہر دو دلانی کسہ

کہ ستاں بازل کپودرانی
شدکیں آ شاتگلانی کسہ

نہ دیستگاں بو تلائیں بالاد
شمشتگاں مہلبانی کسہ

آ زہر انت گوں من پمیشکہ مرچاں
رشید ہجبر نہ وانی... کسہ

☆☆☆

...دوانیت

نواز قاضی

مئے دیدگ شار ءِ سرا
دل ایر انت تئی گیوار ءِ سرا

غم ءِ مست ءُ ملاریں دریا ءَ
گوں اوست ءِ وتی یکدار ءِ سرا

مئے حال پمیشکہ بد حالیں
کرتہ ما بھروسہ یار ءِ سرا

یک مہر ءِ نگاہے درشان کن
تو عشق ءِ وتی بیمار ءِ سرا

قاضی مئے گنوکیں یا ساریں
سر کپتگ چو دیوار ءِ سرا

☆☆☆

عزیز شاد

تو منی زندءِ عمر ءِ ہمراہے
پرچیا اچ من دور ءُ گستاہے

وشکیں روچ ءُ سارتیں کوشانی
توگلیں سہب ءُ پلیں بیگاہے

بیا چراگ ءُ تو مرتگیں روک کن
سک تہار انت نوں شپ کہ ارواہے

مہر ءُ دوستی ءُ نشتگاں پہ تئی
مس سرا شیل ءُ کنگگیں راہے

سردگ عزیز منزلے گونڈیں
پہ چارگا سہتے نجمل ءِ ساہے

☆☆☆

بشیر شہزاد

توکہ بے موسم ءُ دمال کن ئے
زند ءِ دنیا ءُ باز مثال کن ئے

للڈیں اے دل ءُ دگہ واکے
نیست، تو لفاں وتی لال کن ئے

باریں چی انت تئی دل ءِ نیت
ہرکس ءُ دیم گوں گپ ءُ گال کن ئے

روک کتگ آسے تو جہان ءِ دل ءُ
ءُ گل ءُ بال ئے کہ کمال کن ئے

نوں چدو دیم ترا روچ سوچیت
چنچو برزا دگہ تو بال کن ئے

چے ترا بوتگ ہمک لوگ ءِ دپ ءُ
تو بشیر شہزاد دستاں ٹال کن ئے

☆☆☆

باقی ارمان

واہگانی گلیں حیال بہچنت
تئی ودار ءُ مئے ماہ ءُ سال بہچنت

سرورائی ءُ مہ تر روچ ءِ سرا
بلکیں تئی مہرانی ٹال بہچنت

تئی وڑیں لاڑکاناں چے پرواہ
مئے وڑیں بزگ ءُ بد حال بہچنت

منا کشتے کہ میتگ ءُ تئی عشق ءُ
میتگ ءِ مئے تمامیں لال بہچنت

روچے سد رند ءُ مئے دل ءِ ارمان
پہ وڑے ءِ جنت زوال بہچنت

☆☆☆

ظفر صادق

بلے غم ءِ چے باریں دل دورد یگ نہ بیت
تہنائی ءِ مئے یاریں دل دورد یگ نہ بیت

درد ءِ مئیگ ءِ مرچی بلے نہ وارتیں دنیا
باندا منا پکاریں دل دور د یگ نہ بیت

منی واہشانی باگ ءِ امیت ءِ وشیں بوانت
تئی عشق ءِ ملگواریں دل دورد یگ نہ بیت

ھنی کتہ آ درداں رکاں چو تئی سہریں
بلت ئے گل ءِ زہادیں دل دورد یگ نہ بیت

صادق ! مئے گلشن ءِ آ پلانی پاسپانیں
امیت ءِ ہم بہاریں دل دورد یگ نہ بیت

☆☆---------☆☆

غ، ق، گل ۔ ناصرآباد

وہد ءِ بے وہد ءِ مہر منی کاریں
در پہ در گرداں آ کجام شہریں

ساہتے دیستوں ماہ گل ءِ دروشم
چج کتاں چم اوں آ چداں گاریں

نے منا چین ءِ نے منا آرام
جند منی یکّے چہ گماں باریں

بیا بدے حالاں باریں چے حالے
دشت منی لوگ ءِ کیچ منی شہریں

دریکتیں بئیت انت وشیں احوالے
قاصد ءِ چک ایں گُل دل ءِ داریں

☆☆-----☆☆

فضل وفا

اجگیں گلاب ءِ پُل اوں بچکنداں پہ گلے
وہدے سباہ ءِ نود بہ شنزاں پہ مطلبے

پر سیگ کنت مہر ءِ وفاہانی گواڑگاں
داں باگ ءِ دوستی ءِ مئے مہ شیزاریت بلبلے

سبزیں کہیر ءِ نے کہ کپذت ءِ نے شاتلے
امروز گشے کہ مرچاں ویرانیں جنگلے

سہتے نہ بیت بند دل ءِ ترء بیدہاں
چونیں اپکانی تئی ترانگے نئے

تو گاریں کاروان ءِ فضل رند ءِ کپتگ ۔
نے بجلے اشاں است نے راہ ءِ منزلے

☆☆---------☆☆

راشد معراج

انوں مرو بجل کہ منی تن انگت انت
انچو گشنت تئی لوگ ءِ کش ءَ پاکیں جنت انت

بیوا ہیں دیدگاں گوں وتی نشتگ کنڈے ءَ
پر من جنکے مرچاں شپ ءَ سک قیامت انت

ہر شپ شراب نوشیت گوں دوست ءُ سنگتاں
ما اشکتگ کہ مرچاں پلانی بد عادت انت

پہ چا بہ گریت آ زگیں رازاں در بکنت
اے بے زبان زاہ ءُ بد ءِ دیرانت عادت انت

تو وش بئے اگاں تئی گوشاں، سرءَ کناں
ہر چی گشئے بگش ترا چمن اجازت انت

بلکیں اے زندگی چہ غم ءُ درداں رکتیں
چہ دیدگاں بزرتیں تیرے منا جتیں

نئے زر ءُ مال نیکہ دگہ است حاجتے
تئی ءِ غم ءَ نہ کنت واں تئی سر سلامت انت

نئے گپے من کتگ نئے تئی زنگ من جنگ
راشد اگاں تو گلہ ئے منت تراوت انت

☆☆☆

سلیم یات

شار ءِ دروشم تئی ملگوار ءِ وڑا
تو بہ جل ساعتے زوت زوت ءَ مرو

مئے نصیب ءَ چیا سہب ءُ بیگاہ ٹلنت
شریں وہدے بہار دست ءَ مروت

زرد ءِ بانورئے مئے میتگ ءِ ہاتل ئے
مرچی میل ءَ بجل زوت زوت ءَ مروت

تو اگاں سر پہ ئے شہر ءِ زورآوراں
تئی ہبے نند و نیاد چہ مئے سکت ءَ مروت

قرنی ءِ سنگتی بے اجابیں مئے
ارس سمین ءَ کتگ تو اوں مپت ءَ مروت

لیب لیب ءَ زرنت مئے طلب باطن ءِ
واہیں بازار تئی مست مست ءَ مروت

چی انت ارمان بگش یات ءِ اے زیمرے
وش انت موسم بہار یار مپت ءَ مروت

☆☆☆

عین اللہ راہی

زرد ءِ سوداگری ءَ من سر پہ نیاں
یار ءِ بختاوری ءَ من سر پہ نیاں

من وَ ورنائی ءِ آس ءَ بُن گپتگاں
دین ءُ دنیاگری ءَ من سر پہ نیاں

فاضل ءِ شعراں واناں ءُ جیڑاں مدام
انگت ءَ شاعری ءَ من سر پہ نیاں

مرچاں دنیا ہزار متلب ءَ یار بیت
تو اوں چارئے دری ءَ من سر پہ نیاں

روچ رنگے وتا پشدارئے چیا؟
راہی تئی اندری ءَ من سر پہ نیاں

☆☆☆

مُوسیٰ قاضی ناصر آباد

آپے وریں چاہے وریں
شہدیں دپ ءِ زاہے وریں
گوں اے پگار ءَ ہچ نہ بیت
نیم سیر ناں پاہے وریں
کیت انت بہارگاہ الما
شیرے وریں ناہے وریں
آمین کیت وہدے اگاں
لنگو ءَ پیوناہے وریں
مہتو چہ گنجیں گوادرءَ !!!
کیت انت ما حلواہے وریں
وہدے کہ نمی پان بیت
گرادین ءَ سیہ چاہے وریں
مردم گری موسیٰ نوں بس
چو دلوت ءَ کاہے وریں

☆☆-----------☆☆

مقبول محسن کاشاپی

بہشتیں زندگی پمن گُشے مرچاں عذاب ءَ انت
دلوں جھلا نلیاں مہر ءِ زر ءِ چولانی زراب ءَ انت
نزاناں عاشقاں دہر ءِ نہ چم ءِ گوہریں اَرساں
اے دُنیا ایں زہیرانی اے روچاں بے حساب ءَ انت
دل ءِ روتاچیں بازار ءَ نہ نود ءِ ساہگے اتگ
ہے وش انت سہاہانی گون سرگوات ءَ تیاب ءَ انت
مراتاں مار سریں زُلفاں پہ ماہ ءِ گندگا پیسر
سیاہ تی شیرچکیں بالاد چو مانند ءِ گلاب ءَ انت
بکند لال ءِ گلیں داباں برے بچکندگیں محسن
برے تھمت ءِ سرا نشتگ ءَ بیکاں ہچ ءَ تاب ءَ انت

نعمت اکرم

آس بریجنت گمانی ، منی نام ءَ مگر
تو اوں گشتگ کہ فلانی منی نام ءَ مگر
وش نیاتک بازیں منی دوست کش ءَ مگر ءَ گور ءِ
چو دپ ءِ پُرّ ءَ ادا جانی منی نام ءَ مگر
بلکیں امروز دگہ نامے ترا پربندیت
دانکہ استیں اے جوانی ، منی نام ءَ مگر
نوں منا دوداں دگہ شخص یے ءَ امانت کرتگ
عکس ءَ ایرکن پہ نشانی ، منی نام ءَ مگر
درکپتیں شے ءَ ہما روچی ، ہے وڑ گشت انت
چاکر ءِ لوگ ءَ روے حانی ، منی نام ءَ مگر

☆☆----------☆☆

اسماعیل ابرار

شپاں من زہیر نالاں تا سہاہاں
فداہاں پہ ترا دیریں فداہاں
بکندے شک بنت مردم تئی دوست
نیاہاں ہمروچ تئی کُل ءَ نیاہاں
ابید چہ مہرلیں حوریں پری ءَ
منی شہر ءِ جنک درست بیوفاہاں
توئے چو حائل ءَ زہیریگ پمن
ناں چو شے ءَ تئی عشق ءِ گداہاں
وتی گوں چپ ءَ چوٹیں گالاں ابرار
کے ءَ پہ واہگ ءَ نازے گاہاں

☆☆-----------☆☆

☆عبدالواحد عابد دشت☆

بے نہیں زندگی ءِ حیال ءَ انت
دل کُشے مُرگ ءِ پیا بال ءَ انت
کس نہ ماریت منی دل ءِ درداں
چیا بچارے کہ نوں سچے حال ءَ انت
کس نہ جنت عشق ءَ محبت ءِ گپ ءَ
دوستی ءَ مہر چو زوال ءَ انت
منا انگت اوں نزانت دیوانگ
گوں منا اھوتی سوال ءَ انت
عابد ءَ گوں وفا نہ کنت ہچ کس
اے چو سیاہیں مثال ءَ انت

-----☆☆-----

☆منظور مرآد میر آبادی☆

ترانگانی گنجیں شہر ءَ سر گران انت زند منی
شیشگے گون انت شراب ءِ تمران انت زند منی
بیا منی ماہ ءِ لقا تو ، پہ تو گریوان انت فقیر
بیا کہ لرزیں آپ ءِ پیا سنگران انت زند منی
نشتگ کلمانئیں جنکے گوانگر ءَ کل ءِ وتی
منٔے حیال ءِ میتگ ءَ بیا ہنگران انت زند منی
بیا منی اوست ءِ حدابند سپتلے ہزین منا
نوں چتور داراں دل ءَ من ، اشکران انت زند منی
واھگ ءَ اوست ءِ طلب بیت بلکیں منظور ءَ گل ءِ
تمپ ءَ سندھ ءِ حاک ءَ دنزاں بارگران انت زند منی

☆مُراد شاکر۔ شارجہ☆

ہر گپے تو جنگ من اوں ہما گُٹگ
مئے واہگانی روچیں نوں تو نُدا گُٹگ
مارش گُٹگ کہ گار تو چیزاں وتی کنئے
اے دل منی اوں بُرتگ باریں کُجا گُٹگ
اُپسوز منارا بیت انت دست ءَ کہ ہچ نہ بیت
سالونکی ءِ مئے روچیں نوں تو سا گُٹگ
دزگہاراں تی گُشتگ کہ بانوری ءِ شپ ءَ
تو عکس منی دیستگ پریشان وتا کُتگ
مرچاں منارا چارے داب یے دگہ اے چم
بلکیں دل ءَ تی نوں اومان پدا کُتگ
ہچّی نہ رستگ مارا سوداگری ءَ شاکر
کورانی ما کہ ہلک ءَ آدینک بہا کُتگ

----☆☆----

☆اقبال مجروح☆

منی چہروک منا بر گوں وتی من کسہاں کاراں
برے کنداں گماں گوں تی برے یاداں من سرباراں
اُمیت ءِ ساہگ ءَ ہر سُہب خیال ءِ جمرے بندیت
ہزار رنگیں حیالاں گوں وتی گُل ءَ من سنگاراں
من زاناں تو نبے مہتل سلامت زندگی باتیں
نہ لوٹاں من تی مہراں نیاہاں مہر ءِ بازاراں
مناں ترانگ ہما کاینت منا را کے تسلّہ دنت
شپانی سیہ شپیں پاساں کناں من روچ گوں استاراں
نہ دیست من سکّی ءِ وہد ءَ وتی مہر ءِ تلبگار ءَ
من زاناں مطلبی زندانت وتی درداناں وت ماراں

خلیل نواب

تئی قاتلیں نگاہاں تپلیں دل نئیے زدگ کت
جیگ ءِ گلیں تلاہاں تپلیں دل نئیے زدگ کت

ماہ ءَ چہ زیبدار تر تئی دروشم گلیں سبرل
تو سیپ ءَ تئی ستاہاں تپلیں دل نئیے زدگ کت

رفتار تئی کش ئے چو مشل ءِ کوہسری کبگ
ناز ءَ تئی اداہاں تپلیں دل نئیے زدگ کت

بچلندگ ءَ تئی گوں آزمان ءِ دپ ہچ بیت
فرشتہ ترا گلاہنت تپلیں دل نئیے زدگ کت

گل بنتیں پری برز ءَ وہدے تئی نکاب شنگیت
لوٹاں زمین ءَ بیاہاں تپلیں دل نئیے زدگ کت

حیران بیت خدا وت کہ گندیت تئی لقا ءَ
چاریت تئی ہمراہاں تپلیں دل نئیے زدگ کت

دگہ ہچ نہ بیت جہان ءَ اے شاعرانی دست ءَ
بس شعر چتو کماہاں تپلیں دل نئیے زدگ کت

گنداں ترا اناگاہ اگاں چم خلیل ءِ روچے
نادراہ بزاں دراہاں تپلیں دل نئیے زدگ کت

☆☆---------☆☆

کفایت زہیر

کے ءَ چہ بچگراں ترا کئی در ءَ سوال کناں
نہ بیت نو بے ترا منا ترا چوں بے حیال کناں

ادا ملک ءَ رواج تئی روح ءَ وش تہیں مزاج
کشنے کہ دیستگ من ترا بہ جلّ کہ من حیال کناں

حسر نہ بیت منی تئی جہان بیت بزاں کہی
وفا ءِ کاراں کسہاں منا ترا مثال کناں

نہ کنت نو شاعری کفا چہ بیری ءَ دل ءِ تب ءَ
ہے کہ تو دچار کپے حیال منی کمال کناں

ڈاکٹر بشیر شوہاز

وہدے موسم اے مہر ءِ بندیاں آزات کنت
کاراں دنیا ءِ شموشیت دل ترا را یات کنت

بیگہانی موسم ءَ وہدے گوں دزگوہاراں گوزیت
کوش کشیت لہم لہم ءَ وشبواں حیرات کنت

من گنوکاں کہ وتا دیوانگ ءَ شیدا کنگ
زاناں اے دنیا کئی مہر ءِ اوزّ ءَ دات کنت

پہ ھلو ھالو نہ بیت آزات ماتیں گلزمین
چو فداجان ءَ کئے مرگ ءَ وتی درھبات کنت

بلّ بشیر ءَ کہ گلائش ایں گوں کیف ءَ قدحاں
گوہریں لبزاں کمائیت ءَ چتو بخشات کنت

☆☆---------☆☆

حنیف عادل

منی چماں ہر دونیناں ہما کیت گندگ ءَ
شپ بامسار بیت انت سبا کیت گندگ ءَ

وہدے کتاب ءَ واناں دل ءِ مکتب ءَ بزاں
چماں چے تئی کہ مہر ءَ وفا کیت گندگ ءَ

آدینک ءَ چم سکاں منی وہد ءِ دانم ءَ
ہر کس بلنت گوں من جفا کیت گندگ ءَ

اے زند مرگ ءَ نام ءَ منی بوتیں دریگتیں
امروز ھتم بہ بیتیں عطا کیت گندگ ءَ

پُر مہریں دیدگاناں بدنت شانک زندگی
امروز گڑا بہشت ءِ وڑا کیت گندگ ءَ

دنیا ءِ چم سکاں ماں امروز ءَ چندیں
دل گوں دل ءَ بہ بیت انت جتا کیت گندگ ءَ

☆ عزت آزاد ☆

دل منی چے گشیت اچ تئی دوری ءَ
پنچو سال انت امل مئے ءُ تئی ہوری ءَ
ڈیہہ ءَ چونیں کہر انت حدا دیم دنت
سبزیں درچکے نہ گواہیت بے ہوری ءَ
راہسرانی ودار پرچا تو یل کتت
کس نزانتیں دل ءِ آس جموری ءَ
چو کہ ابدالے ءَ گوں وتی ساہگ ءَ
نند ءَ نیادے کناں عشق ءِ مجبوری ءَ
عزت ءَ چونیں مہرے دل ءَ واشتگ ات
الالے چہ من یل ات مرچی بانوری ءَ

-----☆☆-----

☆ امین لعل ☆

دل زہیر ءِ ساچان انت
نود وفا ءِ شنزان انت
نیادے کوش ءِ راہچاراں
دل گلاب ءَ درشان انت
شپ نگاہاں بانور انت
روچ تلاہے درپشان انت
زند دیار ءَ گیمرتگ
درد حیال کماہگان انت
کیف امین ءَ دیما انت
گل سباہ ءِ ایمان انت

-----☆☆-----

☆ لیاقت عثمان ☆

گوں حیالاں جہان ءَ را سینگار کناں
است باں انکتہ کہ وتا گار کناں
تو مئے ساہ ءُ زند ءِ ہمک ساعت ئے
کئے گشیت دست ءَ وت ما ترا گار کناں
تم کناں برجاہ زلپانی نود دلبر ءِ
تو نزان ئے سرا ساریں بے سار کناں
پتنگ عشق ءِ زاہری پہ گل ءِ نیادے ءَ
ما شپاں تئی شوہاز ءَ اوں بامسار کناں
لیاقت ءَ تئی ستاہ ءَ کماتگ حیال
ما وتی شعراں اے پیا ڈولدار کناں

☆☆--------☆☆

☆ نزیر لقمان ☆

مس رواں ہلک ءَ ماہتابانی
کت نپر پل ءَ شہل ءَ دابانی
ہاتل ءِ شیدائیں سر ءِ چاڑ ءَ
کت منا ایر جیگ شرابانی
تو اگاں نیائے سر نہ بے مرچی
گوں بکن پمن پل گلابانی
پہک ءَ بیزار انت دل چہ اے دہر ءَ
سر گراں شہر ءَ اے عذابانی
واگہے چونیں تو نزیر داشتگ
بیا رویں درگاہ ءَ شرابانی

☆☆--------☆☆

سہیل صالح

ہچ رنگ ءَ غم ءَ درد ءُ وتی رنجاں نماراں
تئی داتگیں سوغاتاں بدی چوں من بچاراں
یاتانی تئی پیوگہ ءِ گوات انت کہ مدام من
کیفاں گوں ہواراں ءُ کدی مست ءُ خماراں
جست کن برے ماہ ءَ ءُ برے نوداں سیاہ ءِ
بے تو اے گشے اچ وتی جند ءَ چہ شزاراں
تئی ملگ ءِ تاثیر ءَ سرپ انت پلیٰ ماں گیاباں
تئی دابے ءَ موسم وتی کچکول ءَ شہاراں
کئے باریں سہیلؔ ءَ گوں دریں عمر ءَ وفا کنت
بدواہ بہ بنت دوست کہ اللہ ءِ میاراں

☆☆---------☆☆

مسلم اسماعیل

شوہاز ءَ وتی جند ءِ وتا گار نہ کرتگ
بنام وتا من سرِ بازار نہ کرتگ
ما امبرے وتی گوازینت ودار جاہ ءَ تئی بانگ
تو پمن نہ نشتگ شپ یے بامسار نہ کرتگ
پرچا کنت میاری منا مُپتہ اے زمانگ
من زند ءَ وتی انگت چوشیں کار نہ کرتگ
بے غم نہ انت ہچ کس چرے دنیا ءَ من زاناں
کس ءَ منی پیا بلے اوپار نہ کرتگ
تو دیر انت کہ بے یال ئے، شمشتگ منا پہک ءَ
چتو ما وتا گستا بلے یار نہ کرتگ
مسلم منا باپشت ءَ بکش چے تو نہ کشتگ
مسلم بلے گوں تو من کدی زار نہ کرتگ

مجید ساجد

تئی مہر ءِ کاروان ءَ چے منزل جتا بہ بیت
پمن مہ بیت ہچ ادا تہنا خدا بہ بیت
کدی سرپیت سینگ ءَ چو گشے پل گلاب یے
کدی دل شوہاز کنت ، منا جاگاہ کجا بہ بیت
تو زان ئے ما ترا وتی ہر چیز لیک اتگ
اے چم اوں کور باتاں اگاں دوست دگہ بہ بیت
تئی بادشاہی ءِ دور ءَ نہ گواہیت جمرے
"پہ تاسے ءَ سد سال ءَ گئے ءَ را وفا" بیت
سانکل ودار ءِ واہگ ءِ زمزیل ستگ انت
نوں چو مجیدؔ ءَ پہ ترا زند اوں دعا بہ بیت

☆☆---------☆☆

شبیر حیدر

گشے آس مانداشتگ منا یار ءِ بے تبی ءَ
چچو کتگ تو باور امروز ءَ مچلّی ءَ
اوشتاتگاں جہان ءِ گنجیں درہ ءِ دپ ءَ من
اللہ مکنت کس ءَ چو اے حالت ءَ منی ءَ
بیگواہ نباں من ہجبر امروز ءِ بوہ ءُ رنگاں
تئی یات گوں من گون انت تہنا ءُ ایوکی ءَ
تئی یات ءِ آس روک انت دل ءِ زید ءُ ملپداں
گوازینتگ چچو شپ من تئی یاتاں آگہی ءَ
بیگواہ انت راہ ءُ منزل بیگواہ انت پیشواہ ئے
انچو شبیرؔ رواناں پہ منزل ءَ وتی ءَ

☆☆---------☆☆

فضل حیدر

کپیر ءِ سائگ ءَ نندان غمان دچار کناں
وراں شراب وتی دیدگاں خمار کناں
درا دمانے ءَ ذن ءِ بچار من میلانگاں
اگاں تو بیائے ترا پہ دل ءَ دو بار کناں
نہ بیت گندوگدارے گوں بانک ءَ مرچاں
منا ملام ءَ شگانی گُل ءِ دزگہار کناں
مبو چو بگستا ءَ یکّر کہ من نہاں بے تو
پہ تو من کمّلے دلبر وتا شہار کناں
فضلؔ نوں اوست ءَ وتی پلیں دامن ءَ بنداں
رواں من رہسراں نندان گل ءِ ودار کناں

☆☆☆

منصور حیات۔ جمک

شپ واہگانی زرد ءِ سنگار بیت پدا
آ مہہ لقاءِ پُلیں دیدار بیت پدا
ماریت دل ءِ حال ءَ مارشت ءَ ترانگاں
زند ءِ بدیں نہ وشی کہ گار بیت پدا
سوگات کنت مارا وتی نیاد ءِ لذتاں
میتگ ءَ گُلیں پری ءِ پگار بیت پدا
دنت انت زمانگ ءَ وتی بالاد ءِ قیمت ءَ
مہرانی نیادی ءَ دل ءِ باپار بیت پدا
تو سمبے سباہاں پہ نازے درکپ ئے
دنیا تئی وفاءِ جمدار بیت پدا

☆☆☆

خالد رحمٰن۔ للّین

زہیر ، ترانگ تزوکانی نکناں
مرچیکیں سنگت وفائی نکناں
بد دنیا ءِ بدیں کپاں گوں
عاشقیں مولم درائی نکناں
بازگ انت درد پہ دوا ءِ واستا
دم مُلا ءِ شفائی نکناں
شہر ءِ مہکونگے ءِ دست ءِ دل ۔
من قلم نوک سیائی نکناں
پچیں امروز ءَ تو مبو حیران
گوں تو خالدؔ من جدائی نکناں

☆☆☆

عبدالغفور راجہ

دل کہ دل انت لوٹیت غم ءَ یار ءِ چارگا
رو چے مس سرگراں وتی دلدار ءِ چارگا
زہیرانی میتگ ءَ مس شتوں الال ءِ جست کت
دردانی بلکہاں شتاں دزگہار ءِ چارگا
سرجم نہ انت زند وتی مرگ ءَ یاد کنت
نیت انت نہ گیت حال ءَ اے غمخوار ءِ چارگا
او سرگواپ کہ بانل ءَ سنگارئے شزی ءَ
بیدا اکاں مرچی من وتی دشتار ءِ چارگا
سرسرجناں انت راجہؔ وتی الال ءِ گندگا
ہبرتگ ہمک میتگ ءَ بازار ءِ چارگا

☆☆☆

وسیم صادق۔ پسنی

من رواں اندوہے شہاز کناں
زرد ءِ کتیں غماناں باز کناں
دوستی ءَ مہر ءَ عاشقی دروگ انت
پہ وتا کارے من شہاز کناں
مرچی آ گوں منا جدا بیتگ
زاناں دردانی سروز ساز کناں
پہ تئی باترا من ساہ ءِ بدل
پورتیں دنیا ءَ ناراض کناں
تو منی سکیانی ہمراہ ئے
بیا تو صادقؔ ترا ہمراز کناں

☆☆☆

نصیر نیاز دشتی

مازی ءَ دہدے چاکر ءِ بانی کہ سمھیت
بیچارگیں مرید ءِ دل ءَ باریں چے گوزیت
چنت قرن بیت داتگ منی باتن ءَ را آس
انگت برے برے، دل تئی ترانگ ءَ کپیت
چے بیت انت منی سیمیں بستار کنگ ءَ
وشبوئیں پلّے ءِ پتو ہر کس ادا زریت
جوریں بدانی ایرانت ہمک رہسراں کہ تف
شانتل پمشکہ دانگ ءِ جوہان ءَ مئے ہزیت
گندگ نہ بے مروچاں ادا پرچیا نگش
بیا کہ نصیرؔ ءَ ساعتے بید ءَ ترا نہ بیت

☆☆☆

وارث گچکی۔نودز

دل منی دردءِ شوہاز کنگ نہ لوٹیت
اوگم ءُ رنجاں وتیگاں باز کنگ نہ لوٹیت
تو کہ ستک ءُ جتانے گوں منا
دل ہمانانت کس ءَ امباز کنگ نہ لوٹیت
بل منا مشکول آں گوں گم ءُ کیلاں
مرچی منی دل واز کنگ نہ لوٹیت
شموشیءِ منا شموش، دلبریں شیراز
بلے وارثؔ ترا ناراز کنگ نہ لوٹیت

☆☆۔۔۔۔۔۔☆☆

خورشید شیدؔا۔شاپک

ہما بدنت منا راز ءَ وتی
پچ دہ ءَ کنت نماز ءَ وتی
من یک گنوکے آں منا را بل
در پہ دراں شوہاز ءَ وتی
کپتے منی گماں گون نہ انت
دل من داتگ باز ءَ وتی
شیدؔا ترا نچے بے یال انت
کہ راز ءَ نہ دنت ہمراز ءَ وتی

☆☆۔۔۔۔۔۔☆☆

تقصیر احمد ناصرآبادی

کئے گشیت کہ دوری ءَ مہر گار بیت
تنی ودار ءَ شپ کجا بامسار بیت
دل توار ءَ انت ترا او پلہدن!
تو کہ بیائے موسے سنگار بیت
تو کہ نیائے گیمرنت باغ ءُ چمن
تو کہ کائے دشت ہم بازار بیت
تو وتی مہر ءَ گیش بکن تقصیرؔ!
بلے دنیا ءَ تنی بازار بیت

☆☆۔۔۔۔۔۔☆☆

فضل کریم فراز۔جیونی

توے دلبر جنکانی
بیا گوہر جنکانی
دل انت دائم سکین دنت
کہ ہلک ءَ تر جنکانی
دل ءَ بند کنت مرچی باندا
دفانے در جنکانی
توے مسک ءُ توے مہلب
توے امبر جنکانی
بچکاس تو فضلؔ دائم
دل ءَ پیسر جنکانی

☆☆۔۔۔۔۔۔☆☆

کریم خیال۔اورماڑہ

دردءِ امبازاں وتا چہ در کنگ لوٹاں
وشیاں ہلک ءَ دل ءِ من سر کنگ لوٹاں
درنیاہاں اے گمانی مہریں پالوپاں
اے گماں چونیں، منا بے در کنگ لوٹاں
مئے دل ءِ بنداں شپیں سیکارچ ءَ پیاہاں
من گماں در، وشیاں پدر کنگ لوٹاں
من مدیں دل گوش منا دلگوش دینت کیشتر
من گم ءِ شار ءَ گوشاں چہ کر کنگ لوٹاں
من غم ءُ درداں خیالؔ روچے دیاں تیابا تک
وشی ءِ ساز ءَ دل ءَ زیر کنگ لوٹاں

☆☆۔۔۔۔۔۔☆☆

منیر لعل۔ناصرآباد

گوں وزگہاراں نندی کل ءِ دپ ءَ وتی
زلفاں وتیگاں رندی کل ءِ دپ ءَ وتی
شازل نزاناں چونیں بے حاجتیں جنکے
گندی مناں نہ کندی کل ءِ دپ ءَ وتی
سے سال ءُ چار ماہیں عشق ءَ تنی فدائیں
دیستگ جنکے کل ءِ دپ ءَ وتی
گندے منیر لعلؔ ءَ گردی دراتیں روچ ءَ
شعرے بچار نہ بندی کل ءِ دپ ءَ وتی

☆☆۔۔۔۔۔۔☆☆

سید ہاشمی

نازک

سہی بہر

3

در۔۔۔۵

ماحلؔ ءِ پیرلؔ ھمراہ ات ءُ مات ءِ کرّ ءَ اوشتاتگ ات ۔ ھدک مات ءِ کشک ءَ اَت ۔ روچ نی لیٹ اتگ ات ۔ بلے مرچی نازکؔ سہارگی نہ ات ۔ ھدا آئی ءِ اپیل ءَ نہ گوشتگ ات ۔ ءُ چہ ایشی ءَ ھم بےتراتگ ات کہ چکاں ھم سہاھتانی دار پہ دنتاناں نہ جتگ ۔ آئی ءَ اے سانہ ات کہ ماحلؔ ءُ پیرلؔ ھمراہ انت ءُ کدی تانی اتکگ ءُ آئی ءِ کرّ ءَ اوشتاتگ ۔ ماحلؔ ءَ مات ءِ بےسائی دیست ءُ گوشت ئے:

''اماں ___!''

بلے گوش ئے زاناں ماحلؔ ءِ اے توار ماں گوات ءُ گورم ءُ مردمانی تواراں گار بوت ۔

''ماتی ___'' ماحلؔ ءَ پدءَ گوشت ءُ مات ءِ آستونک ئے کمیں ژپ ات ۔

نازکؔ ءَ چک جت دانکہ ماحلؔ انت کہ گوں پیرلؔ ءَ اوشتاتگ گوں پردردیں توارے ءُ نزوریں گالوارے ءَ گوشت ئے ۔

''منی مات ماحل!'' ءُ ماحل ئے وتی بگل ءَ گپت ۔

ماحل ءَ سر لکّ کت ءُ مات ئے چارات دانکہ آئی ءِ چم گوش ئے زاناں مزنیں ترس ءُ بیجے ءِ آدینک ات انت ۔ یکبرے ماحل اجکہ بوت بلے پدءَ گوشت ئے:

''اماں پیرلؔ شدیگ انت ۔ من ءَ پیسہ گون نہ چنک، سہارگ نہ کتگ'' ۔

''اوہ کہ منی سر بات! اماں ماحلؔ مرچی من نہ زاناں من ءَ چون انت ۔ ھدکؔ ءَ ھم ھچ نہ دارتگ ۔ بیا منی مات ءِ بدل، بیا پیرل منی پت، ماحل! پیرل ءِ دست ءِ بگر بیا چاریں باریں کچکؔ ءِ ہٹ ھلّ اتک انت کہ اناں زلّی ءِ ہٹ من ءَ ٹشے دوست نہ بنت ۔ کم بھت پہ ماتکینک ءُ کرگی تاک ہاں گرادیت کہ دیتکاہ ءِ تام ءَ کن انت بلے گریب اش ورانت کہ دپارے کیشتر دنت'' ۔

نازکؔ ءَ دیتکا ھمے گپ دپ ءَ ات کہ کچکؔ ءَ وتی ھنسک ہٹ ءِ منجل ءَ چکرّ یَنت ءُ آئی ءِ کرّ ءَ جت ئے ءُ گوں ایشی ءَ یک توارے ھم ۔

''بیات کہ زرد زرد چوزا پران ءَ اَنت کہ کنگ پشت کپتگ'' ۔

چاریں مات ءُ چک شت ءُ کچکؔ ءِ دیم ءَ نشت انت ۔ کچکؔ ءَ منجل ءِ دپ یک یکبرے لیٹیعت ءُ پدءَ منجل ءِ دپ ءِ دات ءُ ھنسک ئے سر بر ءَ ایر کت ءُ دیم ئے گوں نازکؔ ءَ تریَنت ءُ گوشت ئے:

''اڈا نازکؔ! ھدا مزن انت، دل ءَ مزن کن، دنیگا انگت بازیں یدار ءُ راچنے پیداک انت ۔ اے یکیں پالے نہ انت کہ تو زرتگ ۔ منی گوھار تو اے چک ذولاپ کتگ انت ۔ ایشانی لغاں مشکی ءَ سر کتگ، اے بزگ انت'' ۔

یک اناگہ ءَ نازکؔ گرّات ءُ ھمسئیں چک ئے گولائش کت انت ءُ وتی بگل ءَ گپت انت ءُ گوشت ئے:

''اڈا منی ھوش گار انت ۔ من زاناں من ءَ چون انت ۔ من چوش چہ ساہ ءَ شتگاں کہ اے چکیاں سہارگ ھم نہ داتگ ۔ اڈا ھشت آنا ءِ ہٹ بدے کہ ایشاں واریناں'' ۔

''اڈا نازکؔ! ذ ھمے ھشت آنا ءِ پشت کپتگ ءُ بس، کمیں کگرّ وک انت بلے منجل ءَ نہ سوتکگ، برتگ ءُ وشتام انت کہ پزدریں

گورے ءِ سرگ ءُ ھڈ بچگ انت''۔

نازک ءَ گوش ءِ زاناں گنجک ءِ گپ نہ اشکت انت کہ آئی ءَ چے گوشت۔ گنجک ءَ بٹ کش ات ءُ کاشیگے ءَ کت ءُ آپانی دیم ءَ ایر کت انت۔ ھنسگ ءِ پدءَ منجل ءَ برت ءُ منجل ءِ دیم ءِ برابر کلگرات کہ دپارے بٹ دراتک۔ گنجک ءَ ھمے دپاروت دپ ءَ چنڈات ءُ ھداءِ شگر ئِے گپت۔

,, بیاات کہ گرمیں مُلائی!،، میاءَ گوں وتی تلکیں ءُ جنیوئیں آواز ءَ کوکارے جت۔ چہ آئی ءِ پُشت ءَ یک بچکلے ءَ آئی ءِ گیگان گپت انت۔,, بے پایت گے رمیں ے لائے۔،،

,, بچک شھم بے، اگاں تاں تئی پت ءَ ھال دیاں۔،، میاءَ پہ زھر گوشت۔

گنجک ءَ وتی چک تر ینت ءُ پہ میاءَ گوشت ئِے:

,, میا! باریں تو بچک ءِ سرءَ زھر گپتگ ءِ۔ تو زان ءِ کہ تو ایشی ءَ دانکہ پنگانے مُلائی نہ دئے اے تر انیل ایت۔ آ کوروَنہ انت کہ ھرّ وچ آئی ءِ پت ھمد ءَ تئی گور ءَ سے چار چار پنگاں مُلائی اَنچا وارت ءُ روت۔،،

میا گوش ءِ زاناں گوات ءُ آھستہ آھستہ پہ سُکسکی پہ گنجک ءَ گوشت ئِے:

,, اڈا! تو وَ مارا رُزواگت! اے بچکانی دپ ءَ مارا مدے کہ مارا میتگاں ترگ ھم نیل اَنت۔،،

,, انگت بزاں چادرات پرانت؟ میا اڈا چوشیں گپ ءَ مجن کہ ترا دگرے میار گیگ کنت۔ من وَ تئی دیریگیں ھمساھگاں کہ مارا مرچی پنچ سال انت کہ ھمے ریک ءِ تک ءَ نندیں ءُ وتی چیزاں بہا کنیں۔ زاناں من نہ گنداں تو ھرّ وچ اے بچک ءَ ھم ملائی دئے، بلے میا پہ ھدا ءَ بچار کہ ایشی ءَ نہ پونائے۔،،

,, اھانی دو۔،، میاءَ پہ کندگ ءُ کلاگ گوشت۔،، اچ گندا مارا پر چاچوش اش پیتگ۔،،

ھمنچک ءَ یک مردے گوں چہ نیاں آتک ءُ پادانی سرءَ میا ءِ دیم ءَ نشت ءُ گوشت ئِے۔

,, میا! چار آناءِ مُلائی بدے کہ گرما گرم اِش بوراں کہ گوات ءُ ھور ءَ مارا چوتر ونگل ءَ کتگ۔،،

میا روک روک ءَ آ ورنا ءَ چارگ ءَ اَت کہ یک انا گہ ءَ آئی ءَ گوشت:

,, تو چے چارے میا! زیت کن مناں ملائی بدے کہ مناں گوھرءَ کشت، روان وتی چہ نیاں کشاں۔،،

,, ھمار ھم بنگ گوں وتی ورنائی ئگہ انچکیں گوھرے ھم سک ات نہ کن اِت۔،، میاءَ پہ توں گوشت۔

,, ورنائی واجہ تنیگ کہ ھر رنگیں تو پاناں پہ بچکندگ وشا تک کن ءِ بلے بچار میا روچے نکمت ءُ رد چے شوم۔۔۔۔،،

,, ھومنی چک توا ایشی ءَ انچو سرپد بکن کہ میا گوں وتی ورنائی ءَ سک گمراہ ءُ تمردانت۔،، شلی ءَ درّا ئینت۔

''بلوا اے منی دست ءَ سرپد کنگ نہ بیت۔ انگت ھرچ ھملتے بکنت دادو ءُ آئی ءِ بزات۔،، ورنا ءَ پہ نچکندگ گوشت۔

,, شرّ انت شرّ انت نی بزیر وتی ملائیاں نورد گہ گیشیں گپ مجن راستی شلی تو ھم گوں ایشی ءَ ھمگٹ ءِ۔،، میاءَ وت ءَ چنڈ ینت ءُ گوشت۔

ورنا ئیں میدءَ ھم وتا چنڈ ینت ءُ میاءِ گیگان گپت انت ءُ گوشت ئِے:

''میا راستی لهمارا لیج هم نه کنت که چو جنین ءُ وت ءَ بے تام کنگ ۔''

''تهنا مارا لیج نه کنت ؟ اے لیج زاناں ایوک ءَ مئے ښگ که تو مارا شگان جن ءَ ابا مردچاں زنڈ یانی چک مارا وت دار نه دینت ۔ هر هلک ءُ اوتاگے ءُ سرءَ که جن ءَ چو که منڈ ءُ لاشت انت ءُ کپتگ انت ۔ ابو همے پنجکی پدءَ مزن که بنت په گریبانی آدار ءِ جنگ ءَ مپدست اَنت ۔ کمے لیج اِش هم نه کنت ءُ وتی ترانگ ءَ نه کپ اَنت ۔ ماوَ گریب هنکیں که پرے حال ءُ رس اِنتکیں بلے زنڈ یانی چکاں چه نمس ءُ جنگ ؟،،

شلی ءَ چار ات که اے شو میں میا ءِ دپ اے مردءَ هچ کنائینت ءُ هاریں اے رپل جت دگه کے ءَ رزوا بکنت ۔ پمیشکا په زهر ءِ گوشت ۔

''میا ترا اشر جمیل ءُ جنگ ءُ کمینٹی ءُ پروشگ بس کن ءُ جندم بے''۔

''پر چاادا! زاناں ترا وتی زنڈ یانی هچ شات نه بنت، بلے آیاں که په وت ءَ شات بیت ۔،،

''هنچک ءُ ورنا ئیں میدءَ وتی ملائی وارت اَنت ءُ پادا آتک ءُ شت بلے میا ات که جوش ءُ آتکگ اَت که بس کنگ ءِ نزانت ۔ دو ورنا ئیں بچک گوں وتی پلگاریں گد اس کندان ءَ ایشانی دیم ءَ گوست انت ۔ میا ءَ شلی ءِ دلگوش گوں هما یاں تر ینت ءُ گوشت ءِ ۔

''اوا شلی! اے دوئیں ورنایاں گندءِ که روگ ءَ انت ناں:
ایشاں پتجاه کارے ناں! پکے همے تئی واجه لهد اد ءِ هچ انت ءُ دو همی همے واجه ءِ گو هارزتک انت ۔،،
اے چه مارا هم رزواتر انت بلے کس اِش دیم ءَ گشت نه کنت ۔ ماگریب ءُ هرکس گش ایت

،،میا تو چتوریں گپ جن ءَ ،تو چه کجا زان ءِ ۔،،شلی ءِ په هیرانی گوشت ۔

شلی من بهاں ءُ ایشانی حال ءَ سهیگ مباں! منی دپ ءَ مه نُر ین ءُ بل گلگو ءَ که درنگ انت ۔ اگاں ناں من تراچد ءُ مستریں حالے هم دیاں که واجه لهد اد ءِ غری زتک که همے ثلیں غو هارزتک ءِ پت انت کسانی ءَ چما گنده تر ءُ رزواتر چتک که اَنی مزنیں واجه ءُ سیٹ ءُ شاهکار اِنت ۔

شلی ءَ نی چار اِت میانی دپ ءَ داشت نه کنت ۔ گوں وتی نماسگ ءَ غوشت ءِ ۔

،،منی پت همد ءَ به نندرواں بکار ءَ سرگ ءُ هڈے چه جمادار ءِ غو راچ گران ءُ کایاں که مُلا به بر ءُ مات ءَ اِش بدے ۔،،

چه شلی ءِ روگ ءَ رند میا ءَ هم بس کت ءُ پدءَ یک شرّیں دمانے شلی ءِ نماسگ ءِ روک روک ءَ چار اِت ءُ پدءَ پنگانے ملائی آئی ءَ دات ءِ ءُ یک برے پدءَ گوں وتی تلکیں گالوار ءَ توارے جت ءِ ۔

،،بے پائے گے رمیں مالا ئے ۔،،

<*><*><*><*><*><*><*><*>

در۔۔۔۶

تیاب ءِ سرءَ تنی نگنی، بانکلینکی، بوژمنگی، بنی، تیجگی ءُ آپی درستاں پہ میداں گوانک پہ گوانک ات۔ پرچا کہ اے زان انت کہ میدکہ چہ دریاءَ کیت آ شدءَ چنگ انت ءُ او پارکت نہ کنت کہ لوگ ءَ بروت ءُ ورگے بوارت۔

باز مردم ایشاں میار یگ کنت بلے اگاں ھمے مردم کہ میداں پہ اے رنگءَ تیاب ءِ سرءَ ورگءَ میار یگ کن انت چوکہ ھمے میداں گوں یک نھاری بےءَ ماں دریاءِ گوات ءُ گورمءَ وتی دلءَ دات کہ بیگاہءَ داشت بکن انت گڑا من اش منّاں۔ بلے نشتگیں مرد کماندار انت۔ دومی گپ اش انت کہ ھمے میار یگ کنوک ھم اے میداں جوانیں سرءُ سوج مجبر نہ کن انت پرچا کہ ایشانی سرءُ سوج کنگ پہ ایشانی جندءَ تاوان ءِ بُن انت۔

یک اناگہءَ کچکے ءَ انچیں کلونزّ گے جت کہ مردم گڑات انت۔ ھرکسءَ چک جت دانکہ یک سپاھیگےءَ پہ زھم یک کچکے جگ ءُ آئیءِ سرین ئے ٹپ کتگ۔ ھمے سپاھیگ ءِ دستءَ لھتیں کچکی دمب انت کہ سادےءَ بستگ انت۔

یک پیرمردےءَ درائینت:

''نی بکش شاراپہ کچکانی کشگءَ چہ کتءُ انپ انت۔ ھدائی حیوان انت۔ ھذّے چن انت ءُ ور انت''۔

ایشی ءِ کش ءَ دگہ کماشےنشتگ ات کہ چک ئے ترینت ءُ گوشت ئے:

''اے ناھدا! اے سپاھیگاں یک کچکے ءِ کشگءَ چار آنا رس ایت''۔

''کے وش انت؟''

''سرکار____''

''انچیں سرکار ءُ انچیں سپاھیگ! اے نوکیں دھرے، کہ سپاھیگ ءِ کار کچک کشگ انت''۔

''چتور باریں؟''

''انگت دگہ 'بارینے' لوٹ ایت۔ تو وتی یاتءَ کدی اشکتگ کہ سپاھیگ ءِ مستریں کار کچک جنگ بہ بیت۔ ما اشکتگ کہ پہ بیکار ءُ چوکیں مردمءَ کشتگ اش کہ 'پلانی سگ جنتءُ گربگ اشکیل کنت یا کہ پلانی ءِ کار کچکانی پادانی پروشگ انت''۔

''بلے ایشاں ھم دگہ کارے نیست۔ دگہ چے بکن انت چہ ھشکیں نندگءَ ناہ ءِ گڈگ کنگ''۔

''اے سپاھیگاں پشک پہ جانءَ نیست اے ؤدگہ زھمے جت نہ کن انت''۔

''بلے یک گپے تر اگشاں ردنہ کپ ئے کہ انچیں جاں درءُ واریں مردم ماں جنگءَ چو مزارءَ تر انت''۔

''تو ھم ناہ جن ئے۔ اڑے اے گڑا چہ مزاران انت کہ تو گش ئے ما ایشانی مال چہ ساہءَ دانکہ بیگاہءُ بڈ درءَ نندگ ءُ در چکانی چیرءَ جلّی ءُ پات ءُ حلوائی سُند گو پگ انت''۔

''نی کہ دگہ کار اش نیست۔ ایشانی کار شپءَ پاس جنگ انت۔ شپءَ پاس جن انت ءُ روچءَ وتی کارءَ کن انت''۔

''ترا شاباش انت کہ تو ایشانی پلاّ مرزی ءَ کن ئے ۔ زاناں تو چہ ایشانی پاس ءَ جنگ ءِ حال ءَ ھم سھیگ نہ ئے ۔ ایشانی کاردزانی کمک کنگ انت ۔ باز بر ءَ اے وت گوں دزاں ھور بیتگ ءُ دزی اش کتگ ۔ ایشانی حال ءَ ھرکس سھیگ انت''۔

''مردم زان انت کہ اے دزانت گڑا پر چا ھچ نہ گوش انت؟''۔

''مردم چے بکش انت ءُ چے گشت کن انت ۔ اگاں اے رنگیں گپے زبان ءَ بیارانت زبان اش کرز ءَ کشگ بیت''۔

''وَ ے ملک ءَ حاکم ءُ والی ھست ۔ پر چا ایشانی زنگ ءَ نہ جن انت؟''

''بلے دگہ مستریں گپ ایش انت کہ اے ملک ءِ مستریں دز ھمے ملک ءِ والی ءِ شرتریں دوست انت''۔

''اگاں چوش انت گڑا اشگو گوں لنڈان انت ۔ بلے ھمے دز گے انت ءُ والی زاناں ایشی ءِ شریدار انت''۔

''اناں گوں ایشاں ماں اے دزی ءَ شریدار نہ انت بلے بازیں دگہ کارے ءَ شریدار انت کہ چہ دزی ءَ ھم گندہ تر انت''۔

''دگہ کجام کار کیتگ کہ گوں ایشاں شریدار انت''۔

''تو زان ئے کہ والی ءِ کار چے انت؟ اے والی چہ درستاں مستریں شپکے ۔ ملک ءِ مردم پہ کیاسے دان ءَ تلک جن انت، کیاسے آرت پہ کلدارے انگت ھم نہ رس ایت، ملک ءَ روگن پہ گیوار ءِ چرپ کنگ ءَ نہ رس ایت ءُ اے ملک ءِ والی گوں ھمے دزاں شریدار انت کہ پہ دزی دان، روگن ءُ شکر پہ دگہ ملکاں دیم دینت''۔

''نہ کن ئے؟ نی کارگیگ اَنت کہ ملک ءِ حاکم ءُ سردار وت شپک ءُ دز انت ۔ پمیشکا مارا آرت ءُ دان پہ ورگ ءَ نہ رس ایت ۔ اَچے بزاں دز ھمے شپک انت کہ والی ءَ شریدار اَنت''۔

''ھو ناں! اے ھمیش انت کہ روچ ءَ والی ءِ دیوان ءَ کمردانی ءَ بند انت ءُ والی ءِ کش ءَ نند انت ۔ ملک ءِ حال ءَ چیر اندری باریں چہ دروگ ءُ چہ راست پہ والی ءَ سر کن انت ءُ وتی جاگہ ءَ وش کن انت ۔ ءُ والی ھم ایشانی گپاں باور کنت ۔ اے ھمیش انت کہ دیوان ءَ تئی ءُ منی دروگ ءُ راستیں پلاّ مرزی ءَ کن انت ءُ لالچی گر انت ءُ ور انت''

''دیوان ءِ دگہ مردم نہ زان انت اے چوش کنگ ءَ انت؟''۔

''دیوان ءِ مردم کے انت؟ والی وَ من تر اگشت کہ گوں ایشاں یک انت کہ شپکی ءَ ھمراہ انت، پدءَ اے پہ والی ءَ شبرھی رہالی ھم کن انت''۔

''اگاں اے حال انت گڑا اے ملک ءِ سپارت پہ ھدا ۔ نی حاکم ءِ کاردزی ءُ لنڈی شبرھی انت پدءَ آئی ءِ ربالو ھم چوشیں مزنیں مردم کہ والجہ سوماریگ ءَ بہ بنت گڑا بزاں مئے بام جورکان ءَ دنت''۔

''اَچے تئی بام ءَ دیر انت کہ جورکان ءَ داتگ! تئی ملک ءِ یک جوانیں سرے ھم پشت نہ کپتگ کہ اے رنگیں شپکی ءُ دزی ءَ شبدستی ءَ گون نہ انت''۔

''بلے مئے واجکار گوا چیزے بکن اَنت؟''

''کجام واجکار؟ ماھم پہ واجکار؟ کجام واجکارانی گپ ءَ جن ئے؟''

''ھمے مئے امیر ءُ کماش کہ وت ءَ ملک ءِ مستر گوش انت اش۔

''ما پہ کماش ءُ امیر سکت سیر یں ۔ مئے امیر دو ٹک انت ۔ یکے واجہ سومار انت کہ آئی دانکہ سر چست کتگ آئی ءِ مال ولاّری ءُ دزّی ءُ ھلی انت ۔ ءُ دومی گزابیک انت کہ چہ شاھکاریں دزّان انت ءُ ایشی ءِ دگہ جاورھم چہ کس ءَ چیر نہ انت ۔''

''مازانیں ! ما کشنگ بلکیں مئے امیر چہ اے دگہ دزّ ءُ ھلّاں گھتر انت کہ وت ھم بازبرءَ ڈالیں گپ جن انت ۔ مارا چہ واجہ گزابیک ءَ اے گت ءُ گمان نہ بوتگ''

''تو نی راستیں گپ ءَ لوٹ ئے ۔ اگاں امیرانی جُست ءَ کن ئے ۔ پٹنی نز ءَ مئے واری ءُ ازابی ءِ مستریں سبب ھمیش انت ۔ اے امیر چہ حاکم ءُ آئی ءِ دزیں ھمراھاں ھم گندہ تر انت ۔ اگاں اے میر ءُ واجہ، میر ءُ واجہ بوتین انت مئے حال چوش نہ بوتگ ات ۔ منی جند ءِ کسہ ءَ گوشدار تو چو وسھیگ ئے کہ منی پت ءَ یدار چتگ کہ چہ آئی ءِ مرگ ءَ رندمن ءَ رس اتگ ۔ بلے سیٹ ءَ مزنیں دپتر ءُ حسابے کش ات کہ تئی پت وامدار انت ۔ چوش من پہ شری زانتگ ات کہ منی پت ءَ وام نہ زرتگ پمیشکا من سیٹ جواب دات ۔ آئی ءَ منی زنگ گوں مئے ٹلّیں واجہ ءَ جت ۔ شپ ءَ سیٹ ءِ جن ءُ چک ھم واجہ ءِ لوگ ءَ شت انت ءُ دومی شپ ءَ واجہ ءِ لوگ ءِ مردم شام ءَ سیٹ ءِ لوگ ءَ شت انت ۔ ۔ دومی روچ ءَ واجہ ءَ من ءَ لوٹ ات ۔ من زری سرجت کہ منی پت ءَ وام نہ زرتگ ۔ گڑا ازان ئے واجہ ءَ چہ گوشت''

''شما میدبے شگر ءُ منتیں مردم ات تو اگاں راست گش ئے زاناں سیٹ دروگ بندایت؟ اگاں ترا باور نہ بیت اے دپتر انت کہ سیٹ ءَ گون انت ۔ دپتر ؤ دروگ نہ بندایت ۔ من ترا گشاں کہ یا کہ سیٹ ءِ زراں بدے یا کہ وتی یدارءَ ۔ اگاں یدارءَ بھا کن ئے یا لیلام ھم سیٹ ئے وت زیرایت ءُ پشت کپتگیں زراں ترا دنت''۔

پدءَ دیم ئے گوں سیٹ ءَ ترینت ءُ گشت ئے :

'' بلے سیٹ منی یک گپے اربکن''۔

سیٹ ءَ پہ چرپ زبانی گشت :

'' بھیناں تئی ھبرءَ واجہ من چتو رابرنکناں تو اگاں گشئے بھیناں من ایشی ءِ واماں ھم بکشاں''۔

گوں سیٹ ءِ اے گپ ءَ واجہ گڈّ گ ءِ سرءَ بوت ءُ گوشت ئے :

''اناں سیٹ دگہ ھچ نہ انت بلے بچار، پمن بچار کہ یدارءَ چہ ایشی ءَ ھچ مگر بزاں بلّے کہ تئی ناھدا انت''۔

واجہ ءَ پلامرزی کت ۔

''اے واللہ واجہ منی گردن ایر انت''۔ سیٹ ءِ جواب ات ۔ نی واجہ ءَ دیم گوں من ترینت ءُ گشت :

''بچار اگاں تو دگہ جاگھے سیٹ ءِ زنگ ءَ بکن ئے من بزاناں ءُ تو گڑا من چاراں کہ تو چتو رائے ملک ءَ نند ئے''۔

'' بلے واجہ من تئی چہ کار ھراب کتگ ؟ من پہ بزگی گشت ۔

نی واجہ ءَ وتی زھر درشانت انت وتی بدزردی ئے زاھر کت پہ نصیب ءُ شگان گشت ئے :

''بس بس ! نی منی دپ ءَ ھچ مکن ءُ وت ءَ میاریگ مکنائین شمارا تشے پہ مردم ءَ کار نہ کپ ایت ۔ درنائیں جنین چکے تئی لوگ ءَ انت من سپوری دیم داتگ کہ وتی جنک ءَ بل کہ مئے لوگ ءَ کیت ءُ چلو پگے کنت ۔ کارھم چے ھست ھمے لوگانی رو چپ، ورگ گرادگ، بازارءِ گپت ءُ گیر ءُ کنگ، چکانی گدانی شودگ انت ءُ بس آ دگہ کاراں لوگ ءِ مردم وت کن انت ۔ بلے تو ات ئے کہ من ءَ ٹک ءَ ٹک جواب دات''۔

ناھد اوھد یکہ من اے گپ اھکلت انت من بے توار ءُ اے چہ اودءُ پادآ تکان ءُ تچک ءُ وتی لوگ ءُ شتاں ۔ چہ ھما روچ ءُ رندمنی واری ءُ ازابی بگیج بوت ۔ ھمے ٹلیں واجھاں منی یدار پہ زور چست کت ءُ ھمے ناترسیں سیٹ ءُ دات ءُ من ءُ یکبرے ناھد ءُ پدءُ جانشو کت ءُ رندءُ یلہ دات ۔ منی جنک ءُ منی واری دیت ءُ شت ءُ ھمے واجہ ءُ لوگ ءُ نپر بوت بلے چہ سے (۳) ماہ ءُ رند بوٹ کش ئے وارت ءُ وت ءُ وت کشت ئے ۔ ھمے جنک ءِ گم ءُ من ءُ نادرامی یے ءُ گور جت کہ شش ماہ تھت ءِ باھوٹ بیتاں بلے ھمے رستریں واجہ ءُ من ءُ دپی جستے ھم نہ کت ۔ چہ نادرامی ءُ کہ پاداتکاں چماں ذورے ءُ گپت ءُ مرچی ھمیش انت کہ تیاب ءِ کرءُ ھرّ وچ کایاں ءُ نندان کہ ھمے میدیں برات منی چارگ ءُ کن انت کہ ھدا اش ایمان ءُ سلامت بکنت ۔

<*><*><*><*><*><*><*><*>

در۔۔۔ے

نازکؔ ءُ ھیلتے یک دپارے بٹ دپ ءُ کت کہ چکاں پٹوئؤ کت انت ۔ گنجکؔ ءُ شھکار گے جت ءُ وتی ھنسک ،کاشیک ءُ منجل گوں چلی ءُ چست کت انت ءُ تیاب ءِ تریں ریکاں گلے جت ئے کہ آپ ءُ پر بوت ءُ اے درست ئے ششت انت ءُ وتی دست ءُ دیم ءُ پاد ئے ھم ششت انت ،ھدا ءِ شکر ئے گپت ۔ ہنکرے جت ءُ سرءُ ایر کت ءُ چلی گوں منجل ءُ کاشیگاں سرءُ ئے کت ءُ تیاب ءِ دراجی ءُ دیم پہ میتگاں رھادگ بوت ۔

میاؔ کہ یک پیم ءُ آئی ءُ چارگ ءُ ات گوں شلیؔ ءُ ھلوت ءُ لگ ات:

''اے گنجکؔ ءُ گندئے ناں! مزنیں ٹھلو یے بہ بیت! کس ئے مان نیت! دست ءُ پہ جان ءُ نیل ایت ۔ کم بھت رنگ ءُ داتگ ءُ کدءُ بالا دءُ چتور شرّ انت ۔ بلے ٹھلان ئے بکش!''۔

شلیؔ کہ وتی ورنائی ھم مزنیں آس ءُ پیشے بوتگ ۔ ھمے میاؔ ءِ دز گوھار انت کہ پہ دلگوش آئی ءِ گپاں گوش دارگ ءُ لگ ات ۔

''شلیؔ اڈا تو بچار! تو وت بچار! چہ واجہ مرادؔ ءُ شرتریں مردم پہ گنجکؔ ءُ درکیت؟''۔

''چتور میاؔ باریں گپ جن!''۔

''باریں چے؟ ایشی ءِ مردوار ءُ ازاب انت واجہ ءُ زرت ءُ وتی راجن ءِ ناھد اکت ءُ ائی پہ گدءُ بچ ءُ لوگ ءُ جاگہ انت''۔

''واجہ ءُ پہ ایشاں جوانیں مھر بانی یے کتگ ۔ اے زمانگ گئے کئی ڈک ءُ کیت''۔

''بلے تو گپے زان ئے کہ گنجکؔ ءُ واجہ ءِ اے مھر بانیانی بدل چہ داتگ؟''۔

شلی ءِ زرچمیں دیم ءُ گوش ئے سھر برمشی یے پدرا بوت کہ زاناں وتی جند ءِ ورنائی ءِ ترانگ ءُ کپت ۔ کمیں نز یک تر کنزات کہ میاؔ ءِ گپاں پہ شری بہ اشکنت ءُ گوشت ئے:

''ھو باریں! کر باناں واجہ ءِ، گنجکؔ ءُ چہ داتگ؟''

''کپے زاہ ءُ بد! بلے کس ءِ حال مدے کہ من واجہ ءِ جند ھم سھیگ نہ کتگ کہ بنام ءُ رزوا بیت''۔

''اُو دابابی! اے جنین جیپے نہ انت ،آس ءُ اشکرے ، بلے میاؔ پرچا؟''

''پر چا چے؟ چہ ترا گپ چیر نہ انت ۔من واجہ ءِ کلوہ پہ گنجک ءَ برت انت کہ بس ایشی ءَ باھند کت ۔ھمے نہ بیت کہ منی جند ءَ بجنت ۔ ئے پد ءَ لھتیں انچیں بے تنکیں گپ نِے جنگ کہ من پد ءَ ھم جت نہ کنگ انت ئے جنگی گپ ھم نہ انت شلّی!''

''باریں ____؟''

''کمیں نزیک تر بیا کہ تئی گوش گران انت ئے اگاں کسے ءِ گوشاں بکپ انت وہِن بزاں شریں روچ نیست''۔

''ھاں ایش انت، نی بگش _ ''شلّی نزیک تر کنزات۔

''زان ئے گنجک ءَ چے گشتگ؟''۔

''ھاں؟''

''گشتگ ئے، وتی واجہ ءَ سلام کن ئے بہ گش ئے کہ شما چوش دست شُشتگ ئے مئے گریبانی لچ ءِ پلگ ءِ رند ءَ ات، ماوَ زانیں کہ چہ شمئے زوراک ئے زبردستیں دستاں چو کہ مائیں گریب ئے بیوس وت ءَ رکینت وَ نہ کن انت بلے ھدا ایے ھست کہ بیر گیر انت''۔

''بس ھمنچکیں گپے ءَ تو مارا پرے حال ءَ رسینگ، مِیا تو پیر بے بلے میر نہ بے!''

''وَ ے شلی تو سبر کن دیگا گپ کج انت، بلے من ءَ ترس ایت''۔

''نی کہ آ پس ات کنگ گڑا بہ زائین ئے ۔ھشک ءَ پر چا مارا بے میار ءَ درنج ئے''۔

''اڈا شلی! گنجک ءَ .....دگہ گشت......دگہ گشت ئے ناں.....گشت ئے کہ وتی واجہ ءَ بہ گش کہ انچوش کہ شما مئے گریبانی لچاں ئلان ات ھدا ءَ شمار دت ءَ ھم چد ئے گندہ تر کپتگ ۔وتیگانی سر ءَ بگرات کہ سر مھاراش یلہ انت ۔آ دگہ گپ کہ شما پولنگ نہ بت''۔

''شلّی ءَ یکبرے وَ ھچ نہ گشت ئے سر ئے لِک کت ئے پد ءَ جمل ئے پد ءَ دیم ئے گوں مِیا ءَ کت ۔میا چہ ترس ءَ درھگ ءَ ات ئے پہ لرزگ نے گوشت:

''شلّی پہ ھدا ءَ بچارا ے گپ ءَ گوں کس ءَ مجن کہ پمن زندگیں روچ نہ بیت''۔

شلی ءَ بچکندات ئے گوشت:

''مِیا تو ماں اے تنگ ئے تا چاں نوک اِر کپتگ ئے من ءَ جست کن کہ اے چوشیں مزنیں ھبرے نہ انت کہ تو چو ترس ءَ دلا پہ بئے ۔اگاں تو گپاں بہ اشکن ئے تئی شلوار دِرایت، گوشدار.....''

دیگا شلی ءِ گپ نیم توام ات کہ مردے اتک ئے آئی ءِ دیم ءَ نشت ئے تیگ ءَ ماشینک ئے لوٹ ات ۔شلی ءَ چار سرتگیں تنیگ ءَ رود کے ماشینک کش ات ئے آئی ءِ دیم ءَ ایر کت ئے دیم ئے گوں مِیا ءَ ترینت ئے انچیں رنگے ءَ چارات ئے کہ گوش ئے زاناں آئی ءَ گوشگ ءَ انت کہ''رند ءَ گپ جنیں''۔

میا چہ زھر ءَ ترکگی ات کہ کوے وھلہ اے ھداجت پر چا اتک ئے تیگ ءَ ماشینک جور کنگ ءَ لگ ات ۔زاناں ایشی ءِ ٹرس ھمے دمان ءَ پاد اتک ۔وتی دل ءَ گوشت ئے کہ اگاں اے ھیکَ منی گور ءَ پہ ملائی ءَ چکیں من بھ نہ داتگ ات بلے اے شلی لاچ ءَ کتگ ۔میا ھمے ھیال ءَ ات کہ ھابچک کہ مِیا ئے کیر بتگ ات آ تک ئے دیم ءَ ئے نشت ۔مِیا ءَ ھم بے ترک ئے توار ءَ پنکان چہ ملائی ءَ پر کت ئے آئی ءِ دست ءَ دات ۔بچک ءَ بچکند گے جت ئے گلمب گلمب ءَ وارت انت ئے کہ زبر گرم ھم نہ ات انت، ئے دیم پہ تیاب ءَ ڈرک ئے کت کہ آئی ءِ پت ءَ

یدار پیداک انت ۔ اے گپ ءِ سا مَیا ءَ ھم ھست ات بلے اے مرد ءِ سرءَ زھرات کہ ہچ نہ گوشت ۔

ھملچک ءَ شلی ءِ نماسگ ورک ءَ اتک ءُ گوں رسگ ءَ گوشت ئے :

''بلو بلو! ما ت ءَ گشتگ برو چیزانی سرءَ بہ نند ءُ ہلک ءَ بہ گش کہ ھمے دمان ءَ ہیت لوگ ءَ من ءَ کا رانت'' ۔

''ابو چہ کارے تئی مات ءَ پہ من گپتگ کہ مارا پہ آرام ءَ نیل ایت!''

''بلو سیٹ اتکگ ھمودا انت!''

''ءُ تو چمودا ز بر داتگ ءُ پدا اتکگ ئے کہ ترا مات لوٹ ایت!''

''مَیا ءَ شکار گے جت ۔ شلی ئے پہ نیم چمی چارات ءُ بچکند ات ۔ شلی ءَ ھم یک چمے مَیا چارات ءُ پدا گوں نماسگ ءَ دلگوش بوت ۔ نادینت ئے دتی کش ءَ، ءُ آئی ءِ سرءِ میدان ءَ آھستہ آھستہ کچینگ ءَ لگت ات ۔ یک انا گہ ءَ جنگا ھمے رست کہ گوش ئے زاناں ماھیگانی سرءَ سید جنگ کنگ ءَ انت ۔ شلی ءَ پہ نوفی دزا ئینت ۔

''اے تو پان ءَ ھم ایشاں بے مزءُ جنگ ءَ نہ بیت''

''مَیا پادا آتک ءُ گوں شلی ءَ گوشت ئے ۔

''منی ملائیاں دلگوش کن گوں کہ من رواں چاراں باریں چہ گپے ۔''

''مَیا ءَ پشت گت شلی ءَ دوتیگ ءُ کنیں ماشینک کش ات ءُ نماسگ ءِ دیم ءَ دات کہ اِے گونڈو چہ وتی آورتگیں کلوہ ءَ بے ترانگ بوت ءُ ورگ ءَ گلائیش بوت''

''اوارکے مَیا پدا آتک ۔ شلی ءَ گوں رسگ ءَ جست کت :

''مَیا ابا چہ گپے؟ چہ جنگ ءُ بزے؟''

''گپ دگہ بے انت ۔ اے ملا ءِ زور اکیں دپتر انت کہ اِے گوات ءُ گورم ءَ ھم پہ اے بزکاریں میداناں پورءُ اگرب انت ۔''

''زاناں دپتر ءَ کپتگ؟''

''دپتر چون ئے نہ گپت کہ سے ماہ ءَ پیسرا آورتگیں یک یک گورے ءِ تاتاءُ حساب ءَ زاناں چتو رنیس انت ۔ آ دگہ ماھیگاں وَ ھو بلے مراد ءِ یذ ارہ یک گورے آورتگ ءُ گور ھم مزن انت کہ ملا ءِ ایمان ئے برتگ ۔ ملا گوش ایت کہ پیسرءَ تئی نہ گور رچگ انت اِے دمی انت کہ دپتر ءَ کپتگ ۔''

''نی کہ دپتر ءَ کپتگ گذا دگہ چے کنگ بیت ۔''

''اذا تو زاناں وت نزان ئے کہ ایشانی دپتر کجام کارءِ پر داخ ایت''

''ھو مَیا من شرّ زاناں! من وتی کسانی ءُ ورنائی ھمے تیاب ءِ سرءَ گوازینتگ ءُ ایشانی چالاک ءُ چربی ءُ ارپک ءُ ھمراں سکت شرّ زاناں، مزنیں ناترس انت اے ___!'' ۔

<•><•><•><•><•><•><•><•>

(.......روان انت.......)

پلانی پیژگاہ ءِ ھوا

''مارا چمشانکی نمدیانی ودار انت ءُ مئے جہد ہمے بیت کہ اے بہرءَ ہما کاگد ہوار کنگ بہ بنت کہ آہانی تہا تبصرہ ءُ چمشانک ءِ میل گیشتر بہ بیت۔ ہمیشکا چمشانک وش اتک کنگ بنت، بلے اگاں ہچ مہ گواہیت گڑا مہر مستریں ''سکین'' انت''۔

☆☆ واجہس شونکار.........سلامت باتے

اسلام علیکم:

شمے تاک ''چمگ'' منی شعر''شمینگل ایت'' چھاپ بیتگ، منت واراں۔ بلے منی شعر دو جاگہ ءَ پروف ریڈنگ ءِ ردی ءَ دو لبزانی ردی مان انت۔ اشانی معنا سک ھراب گندگ ءَ کاینت۔

اولی: ـــ ''بیت ھزّ ام ءِ ہمراہ نگل شیل ایت'' ـــ نگل سک شر رنگ ءَ گش انت، بلے شما ''نگل'' ءِ را تنگل کتگ''۔ ایشی معنا ءَ من نزاناں اگاں شما زاناتے مالوم دار بکن ات منت وار باں۔

دومی: ـــ ''سُہیل درور یں ماھل ے ماھل ایت'' ـــ شما ایشی ءَ را ''سُہیل درور یں ماھل بے ماھل ایت'' ایشی ءِ معنا ہم من نزاناں۔ امیت کناں دیمترا پروف ریڈنگ ءَ نیمگا دلگوش گور کن ات۔

وشیانی لوٹوک: اُستاد عبدالمجید گوادرؔی

☆☆ واجہیں شونکار.........رفیق عاجز ءُ سعید صدف، وش ءُ وشحال باتے

شمے مزن ہمتی ءِ پلیں بروردہ ئے ماہی چمگ ءِ من اولی تاک ءَ بگرداں نہی تاک وانتگ۔ شمے کوشست جوان ءُ ذولدار انت۔ چمگ ءِ ہے تاک کہ من وانتگ انت، ایشانی تہا مناسک باز پُر فکریں ءُ شریں ساچشت دست کپتگ۔ مزن فکریں لچہ کار ءُ آزمانک کار دیستگ انت ءُ میان استمانی لبزانک ءِ بلاہیں حزانگے ماں رجانک ءِ دروشم ءَ پہ وانگ ءَ رستگ ءُ بازیں نوک فکریں نبشتہ کارانی نبشتانک ماں بیتگ انت۔

انوں ''چمگ'' اپریل داں ستمبر ۲۰۰۲ءِ تاک منی دیما انت کہ بازستا کرزیں تاکے۔ اے تاک ءِ تہا اوں ''چمگ'' بندریں تام ءُ شری انگت برجم انت۔ البت لبزانکی نبشتاک ءِ کمی من باز مارات آزمانک وتی کساس ءَ اسیل ءُ شر انت۔ استاد ناصر رحیم ءِ ''فتح محمد'' ءِ اسلوب ساچشت ءِ ساچشتگیں بندریں حیال ءُ کسہ ءِ تب باز ذولدار انت۔ آدگہ کسہانی تہا ''آمین ءِ کسہ'' ''حدائی کار'' ''الالا'' ''گشان'' ''امیت'' آ کہ کار رست شوہاز یت'' ءُ ''ایوکی راہ لنجی'' ءَ منا بازاثر مندکرت ءُ چرت ءُ فکر ءِ دریا ءِ تہا دو رکنگا پر مات۔ ہر یک آزمانکے جتا جتائیں ءُ وشیں ترز ءِ تہا نبشتہ کنگ بوتگ۔ احمد ابدال ءِ و کمال کتگ، چوں وشیں تیے گشتانکانی تہا انگریزی حروف ءِ ہجی ساز اتگ انت۔ ''ھنی رچ'' ءِ بہر ءِ اندر ءَ چہ اردو لبزانک ءَ شر شریں چیز ءُ وانگ رجانک کنگ بوتگ انت۔ چہ ''سائیں سچل سرمست'' ءِ وانگ ءَ منا بزئے معلومات دست کپت۔ یک شاعرے ءُ ہپت زبانانی تہا جاہ ءَ سرجم ءُ برجم انت۔ منی حیال ءَ دراہیں رجانکانی رجانک وتی جاہ ءَ پراثر ءُ براہدار انت۔ اعجاز ذاکر ءِ رجانک کتگیں ''شارٹ اسٹوری'' منا باز دوست بیت انت۔ میاں استمانی لبزانک ءَ چہ بدل کتگیں نبشتانک اوں شر انت۔ فرانسس تھامسن ءِ ''ربال'' ذبلیو ایچ اورڈن ءِ ''ہے بزان'' ءُ اوکتاویو پاز ءِ ''گوں روچ سنگ ءَ'' پُر فکریں لچہ انت کہ رجانکاراں پہ کمال درگیتگ ءُ رجانک کتگ انت۔ گوں رجانکاراں منی عرضے است، آ ایش انت کہ اے واجکار بلوچی زبان ءِ شرتریں ساچشتاں ماں استمانی ءُ میاں استمانی زبانانی تہا رجانک بہ کن انت۔ اے جہد پہ بلوچی لبزانک ءَ لبزانت ءَ بلاہیں شر پے بیت ءُ ایشی ءِ نپ پماہا زانت۔

پنجاہ وہشت دستونکانی تہا داؤد دانش، محراب مہر، یاسین مجروح، یونس نصیر، نسیم اکرم، ساجد نور، میر عمر میر، اسحاق خاموش خالق ارمان، اشرف ذہیر، سعید صدف، غنی پہوال، زبیر مختار، منیر مومن ءُ استاد عبدالمجید گوادری ءِ گال من باز وش تب ءُ براہدار ماراتنت۔ مئے عہد ءِ شاعرانی لہچا اینکس جوان انت کہ ماں دگہ زباناں رجانک کرزنت ءُ دراہیں لہچ کارتو سیپ ءِ حقدار انت۔ ''سچکان راست'' ءِ انوگیں بہر ءِ تہا مناچہ گیش لچہاں چہ وتی زیبداری وش تبی ءُ معناداری ءَ باز متاثر کت۔ دراہیں لہچ یک چہ یک ءَ پر معنا ءُ ڈولدار انت ءُ فکرلوٹوک انت۔

بلوچی ءِ اولی ناول ''نازک'' ءِ دومی بہر پہ دلجمی ونت ایشی ءِ اولی بہر من ماں ۲۰۰۲ ءِ سالتاک ءَ ونتگ ات۔ اے ناول مئے تیاب دپی زند ءُ یک عہد ءِ آدینک انت۔ شمئے کستر پاد: برکھا بلوچ۔ جیونی

☆☆ پلیں شونکار!

چمگ ءِ سالتاک گوں نوکیں چیز دیماانت، کہ آہانی ستاہ ءِ گرانیں بار ءَ منی نازرکیں کوپگ ءَ زرت نہ کناں۔ حراب چھاپ بوگ ءِ سوب ءَ لہتیں شعر چماں ایر برت نہ کت۔ شمئے باز بازمحنت کہ استار ءِ جاگہ ءَ شاوتار اچوروچ ءَ درپشیگ منی حیال ءَ ہمے شمئے سوب مندی ءِ راز انت۔ اے سوب مندی ایوک شمئے نہ انت، بازئیگ انت۔ دعا کناں کہ بےسوبی ءِ دوزشمئے سا ہگ ءَ چہ دیر بہ جنزاں۔ واحد کمال۔ جاہسر

☆☆ شونکار سعید صدف چمگ ءِ کارندہاں گوں شات بات ئے!

شمئے جہد روچ پہ روچ شرتر ءُ گہتر گندگا آہگا انت، ایشانی مثال ماں چماں ظاہر انت۔ مرچاں بازیں کتاب درا ہگا انت چو شلہ دِرز، روچ، قندیل، وفا ءِ چراگ، گوہر انت۔ اے درستیں تاکانی شونکاراں آفرین انت۔ رزاق قاضی۔ پیدارک

☆☆ دردانکیں رفیق عاجز ءُ سعید صدف سلام ءُ دروت!

شمئے جہد چُہ توسیپ محتاج نہ انت، اے دہد ءَ ناصر آباد ءَ بےسرکاری کمک ءَ اے وڑیں جوانیں تاکے ءِ دیما آرگ گوات ءِ تہا چراگ روک کنگ ءِ مثال انت۔ پیسرا ہم بازیں تاکے دراتکگ بلے چیزے ماہ ءَ پد جاورانی آماچ بوتگاں بلے چمگ انگت پیداک انت۔ ستاد کرزیت۔ اے شمئے بےبہائیں جہدانی آسرانت اگاں شاہمے وڑا وتی جہداں دیما بہ برئے آروچ دور نہ انت کہ سے ماہی ءِ جاگہ ءَ ماہتاک گندگا کیت۔ من جزماں آروچ الم کیت۔ شمئے: آر بی ملا۔ اورمارہ

نامداریں بلوچ دانشور لالا لعل بخش رند ءِ یاگواجہی ءَ سید ہاشمی ریفرنس کتابجاہ (ٹرسٹ) ءِ دومی شہد یوان

سید ہاشمی ریفرنس کتابجاہ (ٹرسٹ) ءِ دومی مزن دیوان یک شمبے ۱۲ جنوری ۲۰۰۳ ءِ بیگاہ ءِ ساعت سے ءَ ماں یونین کونسل نمبر ۵ بغدادی لیاری ٹاؤن ءِ دیوانجاہ ءَ برجاہ دارگ بوت۔ دیوان ءِ یاگواجہ ٹرسٹ ءِ کارمستر ءُ نامداریں بلوچ دانشور واجہ لالا لعل بخش رند ات ءُ جارچینی ءِ ذمہ ٹرسٹ ءِ کارگشاد واجہ رحیم بخش آزاد ءَ کوپگ ءَ ات۔ اے دیوان ءِ چار بہر انتت۔ چہ درستاں ساری ءَ آئینی کمیٹی ءِ سرکماش ءُ ٹرسٹ ءِ کلیت دار واجہ علی محمد بلوچ ءَ دستوری رپورٹ پیش کت۔ دستور ءِ دگہ دگہ بہرانی بارواد یوان ءَ بہرزوروکیں سنگتاں وتی حیال ءُ لیکہ درشان کتنت۔ حاص کن واجہ غلام فاروق بلوچ، کیپٹن غلام عباس بلوچ ءُ ایڈوکیٹ جمال ناصر بلوچ ءَ دستور ءِ لہتے شقانی تہا بدلی آرگ ءِ شور ءَ

سلاہ دات ۔ ہر چنت کہ ماں اے دیوان ءِ دستور ءِ منظوری ہم ایجنڈا ءِ ہوارات بلے سنکتانی شور ہمیش ات کہ دستور ءِ تہا بدلی ءُ سنکتانی دانگیں شور ءُ سلاہانی رژن ءَ دستور گیشتر پلگار ءُ تچک کنگا رند دیتر یں دیوان ءِ پہ منظوری ءَ پیش کنگ بہ بیت۔

دیوان ءِ دومی بہر ءَ رابطہ سکریٹری ءَ ٹرسٹ ءِ نامیگیں مونوگرام پہ منظوری ءَ پیش کت۔ زانگ لوٹیت کہ رابطہ سکریٹری ءَ گوں ہے مونوگرام ءَ پہ کتابجاہ ءَ مالی وسیلہ ءُ پوڑی مچ کنگ ءِ درگت ءَ گوں بلوچ راج ءُ بلوچی ءِ دوزواہاں رابطہ کتگ ات ءُ گوں ایشی ءَ ہور گوں ہے مونوگرام ءَ وتی بازیں بلوچی کتاب گوں ریفرنس کتابجاہ ءِ شنگ کاری نام ءَ چاپ ءُ شنگ کتگ انت۔ یک ءُ دو سنکتانی شور ءُ سلاہ ات کہ اے مونوگرام ءِ تہا انگت کے نوکیں دروشمے آرگ بہ بیت بلے کم ءُ گیش درائیں سنکتاں گوں اے نامیگیں مونوگرام ءَ تپاک کت ءُ گوں باسکانی ہور یں فیصلہ ءَ ہے مونوگرام منظور کنگ بوت کہ ایشی ءِ توثیق واجہ نیں کارمستر ءَ ہم کت۔

دیوان ءِ سہی بہر ءَ کتابجاہ ءِ بان ءَ بندگ ءِ درگت ءَ بحث ءُ بیچار بنگیج بوت۔ اے بہر ءِ تہا ہے فیصلہ کنگی ات کہ کتابجاہ ءَ بان ءَ ہشت کدی اڈ کنگ بہ بیت۔ اے بحث ءِ تہا کم ءُ گیش درائیں سنکتاں بہر زرت ءُ وتی حیال ءُ لیکہ درشان کتنت۔ آخر ءَ گوں ہواری ءَ اے فیصلہ کنگ بوت کہ اے از ءُ مسلہ ءِ درائیں تک ءَ پہناتانی سرا بیچار کنگ ءِ ہاترا یک پنچ باسکی کمیٹی یے ٹاہینگ بہ بیت ءُ ہے کمیٹی ءَ اے ذمہ داری دیگ بہ بیت کہ کتابجاہ ءِ بان ءِ بندگ ءِ درگت ءَ وتی حیال ءُ لیکہاں رد ءُ بند بدنت ءُ دیم ءِ دیوان ءَ پیش بکنت۔ بان بندی کمیٹی ءِ تہا ہور یں پنچیں باسکانی نام اے وڑ انت: ٹرسٹ کارمستر لالالعل بخش رند، کمک کار کیپٹن غلام عباس بلوچ، کلیت دار واجہ علی محمد بلوچ، واجہ انجینئر اکبر جلال ءُ واجہ محمد رمضان صاحب۔ دیوان ءِ چارمی بہر ءَ پہ کتابجاہ ءَ مالی در ءُ وسیلہاں شوہازگ ءِ ہاترا چار ءُ بیچار کنگ بوت۔ اے بہر ءِ تہا سنکتاں گوں ہم سنگتی ءَ اے فیصلہ کت کہ ٹرسٹ ءَ رجسٹر کنگ ءُ کتابجاہ ءِ بان ءِ بندگ ءَ رند گوں دونر ایجنسیاں رابطہ بیت کنت ءُ گوں ایشی ءَ ہور اے فیصلہ ہم کنگ بوت کہ ٹرسٹ ءِ ممبر سازی ءِ کار زوت دست ءَ گرگ بہ بیت ءُ ہر باسک ءِ سرا یک ہمک ماہی پوڑی ءُ بجار ءِ زرفیس ءِ شکل ءَ اڈ کنگ بہ بیت۔

دیوان ءِ گڈسرا پہ دیتر یں دیوان ءَ یک شمبے ۲۶ جنوری ۲۰۰۳ ءِ روچ ءِ جار پر ینگ بوت۔ اے دیوان ءِ تہا بہر زوروکیں سنکتانی نام اے وڑ انت: لالالعل بخش رند، رحیم بخش آزاد، کیپٹن غلام عباس بلوچ، محمد رمضان صاحب، عباس علی زیمی، گل محمد گل ملیری، پروفیسر محمد رمضان بامری، یار محمد یار، بشیر شہزاد، اقبال حسین ایڈوکیٹ عظیم دہکان، جمال ناصر ایڈوکیٹ، غلام رسول گلاب، ظفر کریم، عبداللہ راہی، پروفیسر صبا دشتیاری، غلام فاروق بلوچ، عبدالواحد کامریڈ، محمد کریم رضا، دانش بلوچ، مسکان حبیب، کامریڈ خدا بخش، ڈاکٹر عبدالخالق خالد، کامریڈ نصیر، عثمان عباس بلوچ، سلیم قمبرانی، قادر قمر، مصطفیٰ بلوچ، عیسیٰ خان ساجدی ءُ علی محمد بلوچ۔

رپورٹ: کامریڈ عبدالواحد بلوچ (پریس سکریٹری)

ما، ورنا ہیں شاعر راشد معراج ءِ ناکو محبوب علی ءُ ورنا ہیں شاعر عارف داد ءِ بلک ءِ ناگتیں مرگ ءِ سرا سک دلپدر یں۔ واجہ حدا ءِ درگاہ ءَ دعا انت کہ حدا مرزیاں وتی رحمتانی سایگ ءَ جاگہ ءُ پشپداں سگ ءِ ہاتی ءُ اوپار ءَ بدنت۔

غم شریک: ادارہ چمگ، اشرف زہیر، شکور زاہد، شاہجہان داؤدی، نزیر شاب، اسلام نور، سلیم ہمراز، نیاز زباد۔

چو دردءِ لذت ءَ وش ئے، چو ارمان ءِ غم ءَ گران ئے
چو زند ءِ آسری سودا، نہ سیت ئے تو، نہ تاوان ئے
گوزیت تنکد خیال ءِ عمر، پہ یاتانی باھوٹی
مرادانی شہیدیں دل نہ منتگ تو کجا مان ئے
پہ زند آپ ءِ خدا گندی دل اوں زھرانی ھشکاپ انت
پہ نام ءِ شکلیں کیفاں، کجاں عہد ءِ عذابان ئے
کجام آخر شپ ءِ ظلم انت تئی ماھیں انارکاں پہ
سدکہ پہ تئی رکاں کجاں دردانی اومان ئے
منی روچانی بخت انت کہ نیائے تو پہ گندوکی
شپ ءِ بے وابیاں رنجاں کہ تو وابانی مہمان ئے

عطا شاد